

ПРОМЕНЕ У ГРАДСКОМ ЦЕНТРУ

Пијаца се сели, не зна се где

РАПП ЗАСТАВА – УСПЕШНА ПРИВАТИЗАЦИЈА

Са Лепенице на норвешке бродове

СТРАНА 5

ДРАГАНА БОЉЕВИЋ, ПРЕДСЕДНИЦА ДРУШТВА СУДИЈА

Вратите нам право да мислимо

СТРАНА 6

ТЕШКА НАПЛАТА АЛИМЕНТАЦИЈЕ

Прегањања преко леђа деце

СТРАНА 16

ФИЛИП ХОЛЕНДЕР У МАЂАРСКОЈ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ

У белом уместо црвеном дресу

СТРАНА 20

www.granice.rs
mlekara
Granice
011/ 82 32 762

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

RD-SOLAR
S I S T E M
DISTRIBUCIJA
UGRADNJA
SERVIS
SOLARNIH SISTEMA
034 326 529; 069 658 410
www.rdsolar.rs

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
RefillM
Karadordeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 66

Najbolji hot dog u gradu
Hot Dog
Dijagonalno od Pozorišta
Daniceva 10

Ујединитељ

Бојан Пајтић отвара сајам пољопривреде у Крагујевцу! Наравно да то није вест јер је догађај „бајат“ целих седам дана, али сам чин заслужује тумачење. Сасвим конкретно, Пајтић се појавио у Крагујевцу као председник војвођанске владе, у функцији која му се већ дуго опасно љуља, али, свеједно, он је имао шлагворт, па онда и целу причу, да војвођанска и шумадијска пољопривреда у неким стварима могу да се „нађу“, а крајњи закључак је да могу да имају заједнички наступ пред европским инвестиционим фондима.

То је свакако деловало веома пријемчиво, јер селацима и фармерима у целој Србији и те како недостаје финансијска подршка, стимулације свих врста, да не говоримо о озбиљним инвестицијама. Целу причу „подкажљовао“ је градоначелник Крагујевца и Пајтићев домаћин Верољуб Стевановић истицањем података да се град Крагујевац и покрајина Војводина издвајају по висини и намени својих аграрних буџета. Дакле, и сценарио и сценографија на КГ сајму имали су добру уверљивост.

С друге стране, међутим, више је него јасно да је сусрет Пајтић - Стевановић у Крагујевцу, мимо сајма пољопривреде, имао политичку димензију – јачу од ове аграрне. Реч је о договорима и покушајима да се српска опозиција, која је после мартовских парламентарних избора скрајнута на маргине политичког живота, некако окупи и направи заједнички фронт против доминантне Српске напредне странке. У том смислу долазак Бојана Пајтића прошле недеље у Крагујевац ваља разумети превасходно као партијску мисију – у функцији председника Демократске странке.

Препознатљива је и нова улога Верољуба Стевановића као председника странке Заједно за Шумадију, која је у фази обнављања и рехабилитације после краха Уједињених региона Србије, у које је својевремено унела сав свој капцитет, да би на крају остала ванпарламентарна. Он се, очигледно, сада појављује као помириатељ и ујединитељ опозиционог блока, који распарчан и међусобно посвађан не може да се наметне као озбиљна контратежа актуелној власти.

Стевановић је, подсетимо, пре две недеље у Крагујевцу угостио лидера ЛДП-а Чедомира Јовановића и пред јавност су изашли са „го-

товом“ идејом о окупљању опозиције, апострофирајући спремност да разговарају са свим могућим партнерима. А још пре тога, када је Демократска странка у Крагујевцу приступала владајућој градској коалицији, Стевановић се сусретао и са Пајтићем (тек што је на челу ДС заменио Ђиласа) и прича се, колико је познато, није сводила само на локално партнерство, већ је озбиљно хватала и ширу сарадњу.

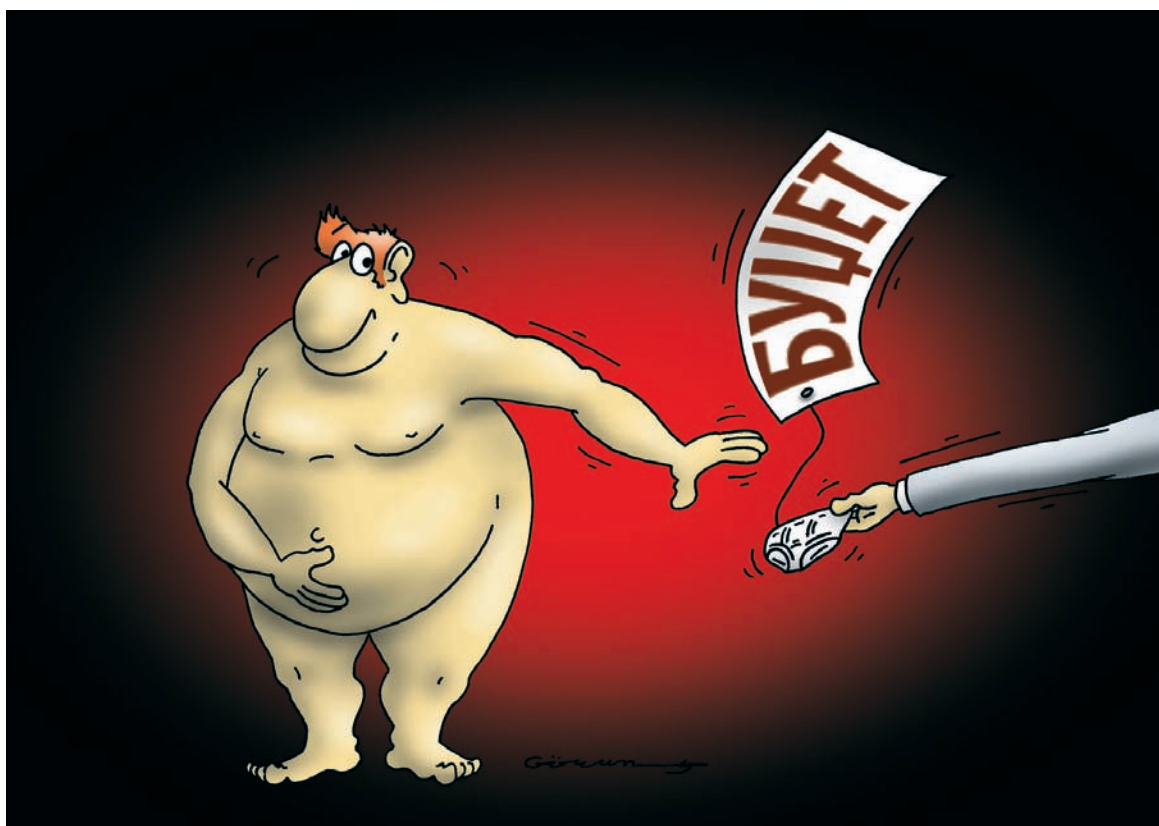
Према информацијама доступним јавности није познато да је Верољуб Стевановић у комуникацији и са Новом демократском странком, са Борисом Тадићем или неким другим из ове нове партијске структуре, на коју се најозбиљније рачуна у најављеном окупљању опозиције.

У сваком случају, Стевановић нема препрека ка успостављању дијалога са старим и новим демократама и ЛДП-ом, међутим очигледно је да проблем постоји на релацијама између ових странака. Вероватно је због тога Пајтић у Крагујевцу и изјавио да је још рано за „неку нову коалицију“, али „у најави“ стоји да би се до краја септембра могло „нешто догодити“.

То међувреме партијски функционери користе за слање порука јавности да се не прави никакав нови ДОС, с обзиром на његов неславан крај и крах после еуфоричне смене Милошевића 2000. године. А шта ће бити ако буде договора између Пајтића, Тадића, Јовановића, наравно Верољуба Стевановића и других бивших „урсоваца“, питање је које још „лебди“, уз једну озбиљну резерву – ако се некакав опозициони блок и направи, хоће ли он и остати до наредних републичких избора. Редовно они падају тек 2018. године.

Светска криза за три дана

Уместо најављиваног сусрета представника синдиката са менаџментом „Фијат аутомобили Србија“ о разлозима тродневне обуставе производње и перспективама до краја године, 10. октобра (у време када је претходни број „Крагујевачких“ био у штампи) уследила је кратка информација од стране председника Самосталног синдиката ФАС-а да је тог јутра

Карикашура Горан Миленковић

настављен рад у фабрици према редовном распореду. Тим распоредом могуће је да током наредног периода буде још нерадних дана, што би се утврђивало на основу недељних планова производње.

Наставак рада, по ставу синдиката, значи да су престали да постоје разлози за сусрет са руководством фабрике.

Наведени епизод свакако јесте позитиван са становишта запослених у ФАС-у, али остаје неколико ни мало једноставних - најближе речено - недоумица у вези са оваквим потезом „Фијата“. Јер, у концизној корпорацијској образложењу прекида производње било је наведено, подсетимо, да су „узроци овог привременог застоја екстерног карактера и односе се на дешавања на европском и светском аутомобилском тржишту, која су условљена (...) економском кризом“, а затим додаје како је „у савременом пословању, привремено краткотрајно заустављање производње један од уобичајених метода који се успешно примењују у оваквој ситуацији, омогућавајући компанији да убрзо настави са радом.“

Смањена продаја аутомобила на глобалном тржишту, укупно посматрано, није нешто „од јуче“. Произвођачи се са овом кризом

различно носе и различито је подносе, али три дана прекида и викенд између тога тешко да су могли било шта да промене у глобалној позицији „Фијата“. Другим речима, остаје слутња да се овом епизодом не ставља тачка на „и“ кад су у питању мере овог светског концерна намењене српској филијали, па је реално очекивати да синдикат пре свих, али и држава, остану на вези са онима у „Фијату“ који кроје стратегију експанзије овог бренда.

Краткотрајни прекид рада у ФАС-у био је и повод да експерти за ову грану производње актуелизују потребу увођења још једног модела у производњу у Крагујевцу. Стидљиво, додуше, али многи од оних који су се овим поводом огласили начели су нека од „шкакљивих“ питања везаних за модел 500Л, досад неприкосновено хваљеног. То се пре свега односи на повлачење дела континента из Америке. „Фијат“ наводи да је то уобичајена пракса свих светских компанија када је о ситним техничким проблемима реч, али бројка од четрдесетак и кукур хиљада опозваних возила 500Л није ни мало умирујућа. Напротив. И притом је реч о проблемима са деловима који се ексклузивно производе у „Фијатовој“ кооперацији (ваздушни јастуци и аутомат-

ски мењач са два квачила), што ће рећи, немају везе са радом оних ретких српских добављача.

Синдикалци ФАС-а и о другом моделу имају врло „еластичан“ став. За телевизију Б92 први човек Самосталног синдиката фабрике каже да радницима тренутно није много битно да ли би се радио неки већ постојећи „Фијатов“ модел или потпуно нови аутомобил. Немају ништа против ни да се као други модел обнови производње „пунта“, а од Владе Србије траже да што пре са менаџментом „Фијата“ започне преговоре о другом моделу који би силазио са монтажних трака у Крагујевцу.

Није згорег овде подсетити да је српски премијер пролетос најавио одлазак у централу овог италијанског концерна, али је те планове пореметила мајска поплава. После тога уследило је (поновно) одбијање Владимира Путина да се омогући бесцарински увоз у Русију 10 хиљада „великог фиће“, а ни Влада Србије ништа додатно није урадила у међувремену на испуњавању преосталих уговором преузетих обавеза. Све ово тек да наведемо као чињенице које играју значајну улогу у одређивању времена и агенде сусрета две стране, до којег извесно мора да дође. А кад ће – не знамо.

034/330-870 suncemarinkovic.com

Jedinstveni energetski efikasni prozori u dekorima drveta po ceni belih Fokus 9000 prozora

Akcija traje do 30.9.2014.

orah

zlatni hrast

mahagoni

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

Први пут на
домаћем тржишту

ПРОБЛЕМИ У ЗАВОДУ У МАЛИМ ПЧЕЛИЦАМА НА ГРАНИЦИ СКАНДАЛА

Преписани лекови не стижу до корисника

Док корисници Завода у Малим Пчелицама, као и медицински техничари који деле терапију, упозоравају да често недостају лекови који су преписани од стране лекара, директор установе др Владица Станојевић оптужује психијатре да преписују више лекова него што је потребно и да су пробили планирани буџет

Пише Гордана Божић

Завод у Малим Пчелицама у последње време све чешће је тема новинарских написа. Нажалост, уместо похвала на рачун унапређења квалитета живота корисника, заштите њихових права и увођења нових метода у рад ове установе, писало се о појави шуге и о томе како корисници умиру од грипа, док су за то време запослени користили прилику да на разним блогovima упућују једни другима, али и актуелном директору, најтеже увреде о пропуштима у раду, изражавајући сумње у поштовање процедуре јавних набавки. На мети критика били су и луксузно опремљен директоров кабинет, запошљавање рођака и партијских истомишљеника и отпуштање оних који нису по мери првог човека Завода.

Са друге стране, нови директор, кога је на функцију довела Српска напредна странка и чији је мандат продужен за још четири године, демантовао је све критике упућене на његов рачун, настављајући да ради и уводи „новине“ које, како често воли да каже, нико није урадио у историји Завода.

Тим пре је прича која следи, а заснована је искључиво на аргументима и сведочењу запослене под именом и презименом, у најмању руку чудна, јер доводи у сумњу поступак набавке лекова за кориснике, који се преписују више него икада, како тврди директор, али их корисници не добијају у прописаним количинама, како, насуспрот њему, тврде запослени.

■ Писмо оптужбе директора

Повод за писање овог текста је, у ствари, писмо које је стигло у нашу редакцију и чији је потписник управо директор Завода др Владица Станојевић. Обраћајући се колегици, психијатру Данијели Настић Симовић, директор је изнео низ оптужби на рачун њеног рада, нарочито истичући податак који говори да је докторка десетоструко повећала терапију неким корисницима. Тако, на пример, уместо 23 боцице лека „рисполепт“, колико је преписано 2009. године, прошле године је утрошено чак 720 боцица истог медикамента за исти број корисника.

„Написати толико лекова по једном кориснику стварно није лако и ја се бринем шта ће се са тим корисницима десити данас,

ГДЕ СЕ „ГУБИ“ ЊИХОВА ТЕРАПИЈА: ШТИЋЕНИЦИ ЗАВОДА У МАЛИМ ПЧЕЛИЦАМА

сутра, у будућности”, стоји између осталог у писму. Станојевић даље тражи од докторке да кориснике лечи само по закону и никако другачије, инсистирајући при томе да она ревидира терапију и смањи је на ниво из 2009. године.

Увидом у документацију, тврди у писму, установио је да је највише покушаја суицида и суицида било прошле године, када је и потрошено највише лекова, због чега је исказао сумњу у адекватну терапију.

” Др Данијела Настић Симовић, психијатар:

Све је кренуло низбрдо почетком ове године када су корисници почели да се жале да не добијају довољно лекова у кесицама које им се деле приликом obroка. Проблем је подигнут на виши ниво када су на недостатак лекова почели да указују и медицински техничари који деле терапију

„Све ће то утврдити конзилијум који ће ускоро бити оформљен, да би терапија била сведена на нормалу, како би корисници били бољег здравственог стања, а како Завод не би тонуо овако непримерним поступцима”, написао је директор, уз закључак да прихвата оставку докторке Данијеле Настић Симовић и напомиње да она очигледно није схватила да у његовом тиму „мора да се игра по свим законским правилима државе Србије, да морају да се поштују људска права, да морају сви да буду као једно, да мора да се ради у корист Установе, у корист корисника, у корист буџета Републике Србије, а никако зарад личног интереса”.

На први поглед, допис делује прилично забрињавајуће, јер готово да осуђује докторку за несавестан рад, шта више, ставља јој на савест животе корисника, изражавајући дубоку сумњу у њен стручност и адекватну терапију.

С обзиром да је потписник овог писма директор Станојевић, први корак у новинарском истраживању ове теме био је позив на разговор, како би он, или неко кога одреди, објаснио шта је предузето након ових оптужби, да ли је формиран конзилијум и да ли је, евентуално, поднета кривична пријава против докторке за несавесно лечење. Нажалост, ни после две недеље упорног позивања и покушаја да закажемо разговор, директор се није одазвао, због чега ће читаоци бити ускраћена за детаљнија објашњења о предузетим радњама у овом случају.

Са друге стране, прозвана докторка одмах је прихватила да исприча своју верзију, а након објашњења о догађајима која су претходила писму, читава ова прича добила је сасвим другачији тон.

■ Друга страна приче

Докторка Данијела Настић Симовић ради у Заводу у Малим Пчелицама пуних 11 година, а

за то време променила су се три руководиоца. Почела је као лекар опште праксе, а од 2005. до 2010. била је на специјализацији, да би од 2011. године била ангажована као психијатар у овој установи. До пре неколико месеци била је на месту координатора стручног тима, што одговара функцији помоћника директора. Од пет павиљона, колико их има у установи, задужена је за 540 корисника у три павиљона, док су остали у надлежности њене колегице Ксеније Тетић Ристић.

Доласком новог директора, у марту прошле године, ништа значајније се, каже, није мењало у њеном раду и посао је текао уобичајено првих неколико месеци. Ствари су кренуле низбрдо почетком ове године, када је приметила да се корисници све чешће жале да не добијају довољно лекова у кесицама које им се деле приликом obroка. Проблем је подигнут на виши ниво када су на недостатак лекова почели да указују и медицински техничари који деле терапију, па је докторка Настић Симовић сматрала најнормалнијим да о томе обавести директора.

Према њеном казивању, у договору са директором кренула је у контролу особља које пакује лекове у специјалној просторији намењеној искључиво за ове потребе, а потом су на ред дошли и лекари опште праксе који, иначе, преписују лекове. Прегледани су картони корисника и контролисано је да ли су написали довољан број рецепата. По завршеном прегледавању, испоставило се да се све бројке слажу и да нигде није било грешке, али је закључено да лекови не стижу у довољним количинама, што се никако није покљапало са директоровом тврдњом да се преписује више лекова него што је потребно.

О извршеним контролама директор је усмено обавештен, али никаквих помака није било, па се проблем и поред тога наставио.

Да ли случајно, тек у исто време када је уочен недостатак лекова, промењен је добављач, па је уместо државне апотеке снабдевач постала једна приватна апотекарска кућа, што није прошло незапажено у Заводу. Шта више, сам директор је тврдио да је неко од запослених због тога поднео пријаву против њега.

Све се још више искомпликовало када је директор позвао све лекаре и обавестио их да је из РФЗО-а стигло упозорење да је пробијен буџет за набавку лекова. Никома више није било јасно шта се дешава са лековима и где они завршавају, пошто је било очигледно да се поручују и плаћају, по директору и више него што је потребно, али да не стижу у утврђеним количинама.

Као највећи „кривци“ за прекомерну потрошњу лекова идентификовани су психијатри – Данијела Настић Симовић и Ксенија Тетић Ристић, мада у Заводу осим лекара опште праксе лекове преписују још и петоро консултанта. Међутим, једино се од њих две захтевало да смање количину лекова, јер корисници, како је проценио директор, добијају више лекова из исте групе што, према речима докторке Настић Симовић, уопште није одговарало истини.

Она тврди да је процедура присивања лекова у Заводу иста као и у свим другим здравственим установама и да лекар специјалиста по обављеном прегледу уписује у картон налаз и терапију, а да лекари опште праксе пишу рецепте. Такође, као веома важну чињеницу наглашава да је од 2011. године „солуцио рипослепт”, који директор наводи као пример лека чија је потрошња највише порасла, на позитивној листи и бесплатан је за пацијенте који имају поремећај у гутању, а само минимално се доплаћује за остале који немају такав проблем. Пошто је у течном облику, нарочито је погодан код оних који на све начине избегавају да попију таблете, мада је међу 500 корисника само десетак таквих који га добијају.

У договору са колегицом решиле су да поново прегледају све картоне корисника, не би ли пронашле у чему је проблем и да ли су оне заиста једини кривци за велику потрошњу лекова, за које су корисници и техничари тврдили да их нема у довољним количинама.

■ Оставка докторке Настић

Након што је упозорио лекаре, директор је сазвао и колегијум који чине правник, економиста, организатори рада на економији, у кухињи и вешерају и шеф здравствене службе и саопштио им да је јако љут због велике количине лекова које „пишу” доктори, што је, како је у том тренутку објаснио, повећало потрошњу за хиљаду пута у односу на претходни период.

Иако није била позвана на овај састанак, докторка Настић Симовић је наредног дана затражила од директора да јој достави записник и истовремено је поднела оставку на функцију координатора, сматрајући да, очигледно, постоји сумња у њен стручни рад, третман и терапијски приступ.

Закључила сам да у складу са прописима и добром праксом установа социјалне заштите коју спроводим као психијатар више не би требало да обављам ову функцију. И том приликом сам поново скренула пажњу директору да нема довољно лекова, мада су благовремено преписани. Такође, подсетила сам га и на последице које могу из тога произаћи, као и на случај корисника који је због психичког погоршања напao радног терапеута, пошто су

••• нас стручни радници обавестили да је узрок томе неблагоприятна дистрибуција лекова, објашњава наша саговорница.

Након што је дала оставку и упозорила на смањену количину лекова, уместо траженог записника уручено јој је писмо о коме је било речи на почетку овог текста, а које су добиле да прочитају и све главне сестре са павиљона.

- Осећала сам се јако лоше због свих клевета и неистина које је изнео, а нарочито због коментара на почетку текста где ме, практично, осуђује да сам животну угрозила кориснике количином преписаних лекова, признаје докторка Настиа Симовић, указујући на чињеницу да Станојевић као лекар опште праксе није компетентан да врши супервизију над радом психијатара. Она даље каже да се у свом раду искључиво придржавала процедура које прописују национални водичи добре клиничке праксе Министарства здравља, иако је директор покушао у јуну ове године да уведе некакве локалне смернице за лечење корисника, које нису одгова-

ИЗГРАДЊА ПЕТРОВАЧКЕ МАГИСТРАЛЕ И УЛИЦЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА

Пушеви Србије одустали од финансирања

„У циљу поспешивања даљег развоја, 2010. године почела је реализација два велика пројекта изградње и реконструкције путне инфраструктуре у Крагујевцу. Изградња дела Петровачке магистрале и реконструкција улазне саобраћајнице из правца Тополе, тј. улице Интернационалних бригада. Обе су од изузетног значаја за развој Крагујевца и одвијања теретног саобраћаја, пре свега транспорта делова и готових аутомобила из ФАС-а”, рекао је на конференцији за новинаре прошле недеље Зоран Јовановић, председник Савета за инфраструктурни развој града при Градском одбору ЗЗШ у Крагујевцу.

Према његовим речима, Петровачка магистрала која је финансирана из НИП-а требало би да буде део северне обилазнице од „Крста” према Петровцу, а заједно са кружним током и реконструисаном улицом Интернационалних бригада интегрална целина.

Јовановић је објаснио да је реконструкција улице Интернационалних бригада уговорена са ЈП „Путеви Србије” и учешће је било 50 према 50 одсто. Осим решавања саобраћајних проблема, планирано је да се поред обе саобраћајнице оформе индустријске зоне и створе слободне локације

за изградњу пословних објеката.

„Због имовинских проблема динамика радова је каснила, али се ипак одвијала темпом који је био могућ, чак и у кризној 2014. години. Међутим, половином године град је добио информацију од „Путева Србије” о одустајању тог предузећа од

уговорених обавеза, упркос чињеници да је више од половине послова било завршено. То практично значи да локални буџет мора да претрпи озбиљне измене како бисмо, уз велике напоре, обезбедили новац за завршетак започетих радова, што неминовно подразумева краће инвестиције локалног карактера, пре свега наставака реконструкција улица Радована Мићовића, Партизанских курира и Десанкиног венца”, рекао је Јовановић.

Он је ипак изразио наду да ће у „Путевима Србије” поново сагледати могућност суфинансирања наставака радова, ако не у овој години, онда бар у следећој.

„То је омогућило да са завршетком радова на саобраћајници Лапово-Крагујевац коначно оствари брза комуникација са ауто-путем Београд-Ниш, а у самом граду почетак решавања проблема транзитног саобраћаја, посебно теретног”, закључио је Јовановић.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ МЕРА СУДСКИХ ИЗВРШИТЕЉА

Град неће дозволити заплене у школама

Поводом ситуације настале у крагујевачким основним школама «Светозар Марковић» и «Јулијана Батић» као и средњој Музичкој школи у којима су судски извршитељи претходних дана због дуговања школа извршили попис наставних средстава, локална самоуправа града Крагујевца поручује грађанима, родитељима и просветним радницима да неће дозволити да у

било којој школи судски извршитељи изврше заплenu наставних средстава.

Зоран Рајовић, члан Градског већа за образовање, културу и информисање, изјавио је да је у договору са градоначелником направљен јасан план динамике исплате постојећих дугова, а имајући у виду да после пописа постоје одређени законски рокови продаје и напла-

те имовине, град Крагујевац неће дозволити заплenu средстава у школама и све своје обавезе извршиће пре истека тих рокова. Зоран Рајовић наводи да грађани могу да буду уверени да град неће допустити да се изврши заплена школске имовине ниједне школе у Крагујевцу.

Према информацијама које су се појавиле у неким медијима, да је држава преносила средства граду, а да их је град Крагујевац ненаменски трошио, Зоран Рајовић истиче да то није тачно. «Држава је смањила трансферна средства свим локалним самоуправама, а при том наметала нове поверене послове и обавезе, тако да локална самоуправа није била у стању да измири све новонастале обавезе које је држава пренела граду а без одређивања додатних средстава», наводи Рајовић.

„Докторка Данијела Настиа Симовић очигледно није схватила да у мом тиму мора да се игра по свим законским правилима државе Србије, да морају да се поштују људска права, да морају сви да буду као једно, да мора да се ради у корист Установе, у корист корисника, у корист буџета Републике Србије, а никако зарад личног интереса”
(Из писма директора Завода др Владице Станојевића)

рале упутствима са националног нивоа. Одбијајући да прихвати такве смернице сматрала је да поступа исправно, да корисници добијају одговарајућу терапију и наставила је да ради као раније и да преписује терапију у складу са здравственим стањем корисника.

Међутим, није се завршило на томе.
- Притисак на мене је настао неоснованим оптужбама, јер сам се супротставила директоровим захтевима да почнем несавесно да обављам свој посао и да променим количину терапије. Наставио је да ме вређа, због чега се моје здравствено стање погоршало, па сам сада, после свега, принуђена да предузмет све законске мере, каже наша саговорница.

Како ствари стоје, још неколико запослених најавило је да ће поднети тужбе против директора да се неко и од надлежних органа позабави питањем где завршавају лекови који су поручени и плаћени, а не стижу до корисника? Штета је што овом приликом ништа о томе није хтео да говори директор Завода.

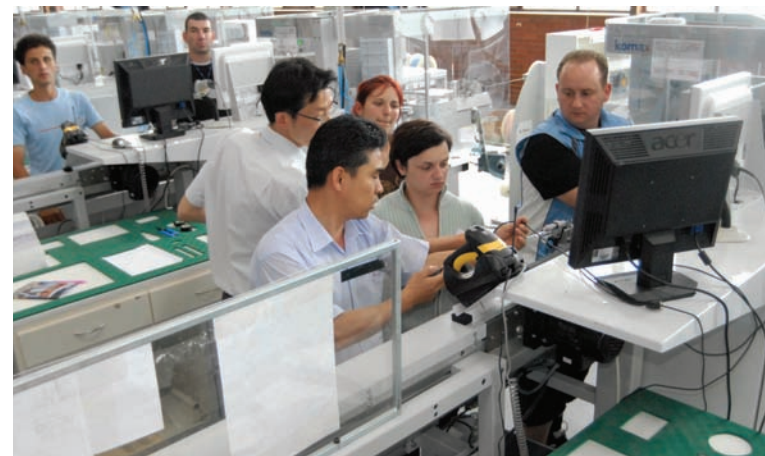
ОБРАЂАЊЕ САМОСТАЛНОГ СИНДИКАТА „МЕТАЛ СИСТЕМА“ МЕДИЈИМА

Решење и даље у рукама државе

„Метал Системи”, предузеће које након неуспешне приватизације од 2011. год. послује у већински државном власништву, захваљујући начину вођења предузећа од стране актуелног руководства, поново је доведено на ивицу понора. Исплата зарада касни, успелост је на недовољном нивоу, а фирми већ у наредним данима прете принудне наплате и блокада рачуна. Самостални Синдикат „Метал Системи” још једном јавно указује на даље неодрживо стање у предузећу и позива Министарство привреде и друге надлежне органе да се хитно укључе у решавање проблема у предузећу и предузму неопходне мере како би се сачувало предузеће, радна места и производне технологије са вишедеценијском традицијом. Као први неопходни корак, од државе као већинског власника захтевамо да смени досадашње и именује своје нове представнике у Скупштини и Надзорном одбору предузећа, а такође и смени садашње и постави ново руководство предузећа.

(...) Самостални Синдикат је 11. јуна 2014. године штрајком упозорења покушао да скрене пажњу надлежних на целокупну ситуацију у предузећу и понашање руководства у претходном периоду, а посебно на последице које ће убрзо произвести селективно и тајно исплаћивање седам запослених зарада, подобним и њима блиским запосленима, док је истовремено преостале запослене јавно позивало да се уздрже од подношења тужби, уз објашњење да ће на тај начин сачувати фабрику. Овакво понашање за последицу имало је да су радници који су се осетили обманути и преварени од стране руководства, масовно поднели тужбе за принудну наплату својих неисплаћених зарада, не желећи да поново са овим руководством продуже уговоре о репрограму исплате који су истекли првог јула 2014. године. Сада када је велики број тужби резултирао пресудама које ће већ за неколико дана постати правоснажне, након чега ће убрзо уследити и принудна наплата, стање у „Метал Системима” постаје критично.

(...) С обзиром да на три писма упућених током претходних неколико месеци није било никаквог одговора, Самостални Синдикат је поново упутио писмо Министарству привреде, министру Жељку Сертићу, са захтевом да се министарство активно укључи у решавање проблема у „Метал Системима” и захтевом да хитно прими делегацију синдиката на разговор, наводи се у саопштењу Самосталног синдиката „Метал система” које потписује његов председник, Милош Танасковић.

ЗАХТЕВ МИНИСТАРСТВА ЗА БРИСАЊЕ СИНДИКАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Бахато понашање Јуре из Раче

„Yura corporation” доо Рача поново показује своју бахатост и непоштовање гостопримства које је пружено овој компанији од грађана Србије и посебно општине Рача.

Захтев који је ова компанија поднела Министарству за рад, запошљавање, социјална и борачка питања и у коме се тражи да се брише из регистра Синдикална организација „Јура корпорација”, основана код овог послодавца, представља безобразлук и према држави Србији, а не само према радницима ове компаније. У слободном демократском свету не постоји могућност да послодавац поднесе захтев за брисање Синдиката основаног код послодавца, иначе синдикати би били „ретка појава”, што данас они нису и њиховим постојањем поносе се сва демократска друштва.

Запањујући су разлози које „Yura corporation” истиче као разлоге, а то су различити називи послодавца и синдиката („Yura

corporation”, односно „Јура корпорација”), при томе прилаже изнуђене изјаве радника да они никада нису формирали синдикат, тврдећи да је захтев за упис синдиката поднело ненадлежно лице, па чак тврде и да Министарство није добро обавило свој посао јер је регистровало синдикат без потребне документације. Ко је то дозволио „Yura corporation” да прегледа документацију која је само у Министарству?

Тврђа да је председник Синдиката изабран на незаконит начин допуњује апсурде којима врви овај захтев.

Позивамо Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, да без обзира на тешку економску ситуацију у земљи не подлеже овим империјално недемократским захтевима и штити достојанство свог народа, стоји на крају саопштења Савеза самосталних синдиката Крагујевца које је потписао председник Југослав Ристић.

РАПП ЗАСТАВА ПРИМЕР УСПЕШНЕ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Са Лепенице на норвешке бродове

„На изазовном пољу приватизације јавних предузећа у Србији Норвежани су доказали да и компаније својевремено у државном власништву могу да буду претворене у успешне извознике“. Ова реченица недавно је објављена на сајту амбасаде Краљевине Норвешке, а односи се на бивше „Застава машине“ коју је купио норвешки РАПП и усмерио на производњу делова за бродове. Фирма се управо сели у нови погон у Грузи

Пише: Милош Јовановић

Мало је Крагујевчана који знају да у кругу „Заставе“ осам година послује фирма која производи бродску опрему, успешно послује према светским критеријумима – а настала је приватизацијом предузећа „Застава машине“ 2006. године. Нажалост, и они који су то досад знали, од средине октобра могу на ову адресу да забораве, јер се комплетна фирма сели у варошицу Грузи, а где је – опет успешном приватизацијом – прошле године купљена књићанска испостава „Заставиног“ „21. октобра“.

Кини, или у Србији. За протеклих осам година доказали смо се квалитетом урађеног посла, строгим поштовањем рокова, економичношћу, али и знањем и одговорним односом према преузетим обавезама. То је било тешко, ђаволски тешко, али смо успели да нам изградњом фабрике у Грузи норвешки власник покаже колико пословно поверење уживамо у РАПП групи, каже Слободан Миловановић, генерални директор „РАПП Заставе“.

– Простор у кругу „Заставе“ постао нам је тесан, а норвешки власник је показао интересовање да уложи у развој баш ове фабрике. Није било ни мало лако, конкуренти су нам биле друге иностране целине РАПП групе,

али смо, ето, успели. И не само што сада у новом објекту имамо инсталлирано више опреме него у „Застави“ данас, већ смо се укупно „попели“ степеницу више. Коначно постајемо производни центар наше дивизије, дивизије која производи бродска витла, али је можда значајније од тога што смо

добили право на Биро за дизајн, пројектовање и технологију ове опреме. Такође, поверена нам је и комплетна логистика – набавка и у земљи и у иностранству и комплетан посао са резерв-

ним деловима за сва тржишта у свету. У Норвешкој су остали само мањи део производње и наравно продаја, све друго из ове области производње организовано је у нашој новој фабрици, објашњава Миловановић, и не без поноса додаје:

– По свему смо јединствени у Србији. И по успешној приватизацији, и по брзом развоју, и по великом поверењу које смо стекли код норвешког власника. Такав пример не постоји у металском комплексу Србије, али и не само када је о металцима реч. А морам да кажем како нисмо само ми учили од Норвежана. И они сами кажу како су много шта добро и

ИЗ КРУГА „ЗАСТАВЕ“ СЕЛЕ СЕ У ГРУЖУ

„ Слободан Миловановић: По свему смо јединствени у Србији. И по успешној приватизацији, и по брзом развоју, и по великом поверењу које смо стекли код норвешког власника. Такав пример не постоји у металском комплексу Србије

Фирма о којој је реч носи назив „РАПП Застава“ и у власништву је норвешког капитала, односно „RAAPP Marine Group“ са седиштем у Ослу и филијалама у многим земљама света. Норвежани су пазарили „Заставу машине“ на аукцији шестог октобра

2006. године као једини заинтересовани купци за (тадашњих) 35 милиона динара, исплатили дугове бивше фабрике од 156 милиона динара и започели причу о једној успелој приватизацији у Србији. Ово последње догађаје се додуше врло ретко, посебно када је о металском комплексу реч, али је – показало се – и тако шта у овој земљи ипак могуће.

Уместо опреме за аутомобилску индустрију, овдашњи металци почели су да раде – бродску опрему! А да су и тај посао одлично савладали сведочи и ново улагање страног власника, који је купио погон у Грузи за 620 хиљада евра, уложио у потпуну реконструкцију грузанске фабрике и у нову опрему додатних 6.850.000 евра и (досад) крагујевачку фабрику оспособио за техничко-технолошки захтевније послове.

■ Јединствени у Србији

– Није било нимало лако доказати се код новог власника. Норвешка фирма има традицију дужу од једног века, данас има фабрике у многим земљама и њима је свеједно да ли нешто производе у Пољској, Русији или Вијетнаму и

САРАДЊА СА ФАКУЛТЕТИМА У КРАГУЈЕВЦУ

До кадрова - о свом трошку

Определили смо се да до потребних стручњака дођемо у сарадњи са крагујевачким Економским факултетом и Факултетом инжењерских наука. Стипендирали смо студенте на завршној години, 20 на машинству и пет на економији, а затим смо финансирани њихов боравак у Америци, Шкотској и Норвешкој у трајању од четири до шест недеља. За то време, заједно са менторима, радили су мастер радове на теме из наше делатности, тако да смо добили млад стручни кадар одмах спреман да се укључи у нашу производњу.

Истовремено, континуирано радимо и на оспособљавању већ запослених у „РАПП Застава“. Наши радници одлазе на специјализацију у Норвешку, неретко и Норвежани долазе код нас. Без таквог сталног усавршавања тешко да бисмо све ово постигли. Људи су ипак у свему овоме веома битна карика, каже Слободан Миловановић.

Додајмо да је програм стипендирања високошколаца коштао 300 хиљада евра, а норвешка амбасада покрила је половину од тога износа.

за њих другачије и ново могли да науче од наших радника и наших инжењера. Уосталом, и тоталну реконструкцију новог објекта у Грузи почели смо у марту ове године, од старог задржана је само, иначе изванредна, бетонска конструкција хале, а после свега седам месеци изградње и инсталације нимало једноставне опреме ми се почетком октобра усељавамо и деветог октобра званично отварамо нову

фабрику. То је подвиг не само у оквирима ове државе, већ и знатно шире, наглашава генерални директор „РАПП Заставе“.

■ На рад – из Крагујевца у Грузи

Нови објекат у Грузи, иначе, два и по пута је већи од постојећег простора у кругу „Заставе“ – уместо садашње четири хиљаде квадратних метара, добија се де-

сет хиљада квадрата у хали и још хиљаду магацинског простора. Уз инсталацију кранова велике носивости и модерне опреме за производњу, то омогућава оно што досад овде није било ни замислило: израду и до 50 тона тешких финалних производа за бродове.

Пресељење из Крагујевца у Грузи значи, међутим, и свакодневно путовање на посао за садашњих 150 радника и још педесетак нових, колико намеравају да запосле по старту рада у новом објекту.

– Знам да није ни мало једноставно то путовање у Грузи, уосталом то су се уверили многи од нас током радова. Ми смо се побринули да обезбедимо стални превоз до Грузи и натраг за све наше раднике, али смо оставили и могућност избора за оне који би да на посао долазе у сопственом аранжману. Одредили смо одговарајуће накнаде за пут сопственим превозом, што ће се исплатити посебно онима који успеју да се договоре са колегама са посла и више њих путује једним возилом. Избор је на самим радницима за шта ће се одредити, каже Миловановић.

Рецимо на крају нешто чиме смо могли и да почнемо овај запис о једној (успешној) приватизацији. Свих осам година успешног рада у кругу „Заставе“ није се много чуло о овој фирми. Радили су предано и одговорно, без медијске помпе, иако су имали шта да кажу и покажу. У окружењу – од државе, па редом – нису им помагали, али ни одмагали, мада им нимало лако није било са преглозном папирологијом и администрацијом. Чак је и прошлогодишња куповина погона „21. октобра“ у Грузи прошла тек успел забележена.

Ове године, међутим, два пута долазе у жижу јавности: први пут када је наш саговорник на традиционалном скупу успешних привредника Србије примио посебно признање за допринос развоју привреде Србије, а други пут када је (нимало уобичајено) амбасада Краљевине Норвешке на свом сајту претпоследњег дана јула ове године објавила текст са поруком како су „на изазовном пољу приватизације јавних предузећа у Србији, Норвежани доказали да и компаније својевремено у државном власништву могу да буду претворене у успешне извознике“.

Јасно, да јасније не може бити.

КРАГУЈЕВАЧКИ МЕТАЛЦИ САВЛАДАЛИ БРОДСКА ВИТЛА

ОТКУД ОПРЕДЕЉЕЊЕ ЗА ГРУЖУ

Радничка иницијатива

У току разматрања најразличитијих опција за нов производни простор, пошто су габарити на садашњој локацији постајали све очигледнији ограничавајући фактор, било је идеја о „гринфилд“ инвестицији, о тражењу погодне постојећег објекта у Крагујевцу и још које чему, а онда је – прича први човек „РАПП Заставе“ – један од фабричких мајстора питао зашто не купимо фабрику у Грузи, која је већ три пута била на лиценцији и остала непродата.

На лицу места стручњаци РАПП-а су се уверили да се ради о одговарајућем објекту.

– Покојни Слободан Смиљанић је знао како се ради. Направио је погон „21. октобра“ у Грузи на погодној локацији, уз пут и пругу, градња је одрађена веома квалитетно, простора више него довољно... Нисмо морали бетон ни да дирамо, тако добар бетон данас се не прави. И Норвежани су пристали, погон смо купили. Јесте било тешко ових седам месеци реконструкције и опремања, радило се и суботом, и недељом, и празницима, остајало се и дуже од радног времена, али се исплатило и, ево, за коју недељу се усељавамо у нову фабрику, задовољан је Миловановић.

КРИТИКА ПРАВИЛНИКА О ВРЕДНОВАЊУ РАДА СУДИЈА

Статистика уместо суштине

Правосуђе је у великој журби за постизање што бољих статистичких резултата, па се занемарује квалитет одлука, због чега постоји опасност да, на пример, борба за разумни рок суђења продукује неразумне одлуке

Усвајање новог Правилника о критеријумима, мерилима и поступку за вредновање рада судија и председника судова, чија ће примена почети у јануару наредне године, изазвало је пометњу у редовима делиоца правде, пре свега зато што сматрају да је немогуће стартовати са његовом применом пре него што се обезбеде исти услови за све судије и уједначена подела предмета, што сада није случај. Оцена њиховог учинка не односи се на висине плате, него може бити основ за разрешење по Закону о судијама, иако је судијска функција стална.

Нови правилник управо је био повод за прошлонедељни долазак у Крагујевац комплетног руководства Друштва судија. Овдашњим колегама указали су на низ мањкавости правилника, који је још у пилот фази, у жељи да као такав не заживи. „Пала“ је оштра критика на рачун нових реформских решења и њихове примене и продубљена прича о повредама независности и сталности судијске функције.

Речено је да је правилник о вредновању рада судија заснован на статистичким подацима и периодичним извештајима који не садрже све што је потребно, а који могу бити само корективни елемент за утврђивање успешности судије, а никако одлучујући фактор за одговорност и напредовање судија.

Овакав правилник је истргнут из контекста реалног стања у правосуђу, јер не пружа могућност сагледавања различитих услова рада, техничке опремљености и оптерећености судија у различитим судовима, али и унутар једног суда. Због тога се критеријуми из овог правилника не могу применити на све судије, тим пре што су корективни елементи у односу на ове статистичке податке непрецизни, неприменљиви и необјективни. У поступцима контроле рада основних и виших судова уочена је неравномерна оптерећеност судија различитих судова, али и судија у унутар једног суда, па се поставља питање како ћемо те судије вредновати по уопштеним критеријумима, запитала је Надежда Видић, члан Друштва судија Србије.

Она је подсетила да се, са друге стране, оцена успешности председника суда, који извесно не обавља судијску функцију, у потпуности узимају за рад судске управе, чиме се председник потпуно издваја из судске власти и своди на функционера управе, па се поставља питање ко одговара за успешност суда у целини.

Следом одредби Правилника судија би био успешан уколико реши одређен број предмета и нема више од одређеног процента укинута одлука. Међутим, он свакако мора водити рачуна да поступа у хитним предметима, да изрази одлуку у одређеном року, да по хитном поступку решава старије предмете од 10 година, потом од пет година, а у међувремену ће и нови предмети постати стари. Поред тога, актуелно је и поступање по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року који изискује одређено време.

У целини гледано, правосуђе је у великој журби за постизање што бољег статистичког податка, па се занемарује суштина предмета, а тиме и квалитет одлука, због чега постоји опасност да борба за разумни рок не продукује неразумне одлуке, чија ће корекција кроз право на разумно суђење продуковати нове проблеме, каже Надежда Видић.

Судије се слажу да је у законодавној области постигнут значајни помак последњим изменама правосудних закона, али је изостала њихова доследна примена, због чега се дешава да судска пракса изврши аброгацију (опозивање, укидање, поништење) изричитог прописа. То је последица погрешног схватања функционисања судске праксе и већ устаљеног механизма такозваног уједначавања судске праксе уместо уједначене примене прописа, а нарочито уједначеног тумачења права када за тим има потребе. Због тога се на овом плану може више учинити стварањем боље климе, едукацијом на стручним скуповима, ослобађањем судија од журбе на рачун квалитета одлука, али и обезбеђивањем услова за рад, истакнуто је на скупу Друштва судија у Крагујевцу.

E.J.

ДРАГАНА БОЉЕВИЋ, ПРЕДСЕДНИЦА ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

Вратити судијама пр

Драгана Бољевић, судија београдског Апелационог суда и председница Друштва судија Србије, од катастрофалног реизбора 2009. године води љуту битку за повратак достојанства судијској струци. Каже да се нико још није опоравио од реизбора који је по њој био далекосежно лош потез. И од фамозне реформе правосуђа много тога је урађено накардно. Донет је нови правилник о вредновању рада судија који, уместо да поправи, само је закомпликовао ствари и унео нову пометњу. По њеној оцени, преоптерећивање судија и захтевање све бржег окончавања процеса у што краћем року познати је метод којим се судије ућуткавају и чине подобним.

Изјавили сте недавно да суд жели послушне судије. На шта сте конкретно мислили?

Свака власт жели послушне судије, али је страшно што се законима уводе неке ствари које доводе до тога да судија мора да повије главу и решава што већи број предмета и да што мање доводи у питање оно што ради. Закон о Високом савету судства сада практично рехабилитује чланове ВСС из реда судија, а њих је шест, који су учествовали у поступку реизбора 2009. године. Они су толико грубо повредили све принципе владавине права да је то констатовано у више званичних докумената и више званичних органа. И представници Европске уније који су надгледали тај поступак рекли су да су чланови ВСС из редова судија нестручни, неспособни и недостојни, а они су одлучивали о стручности, способности и достојности људи који су пред њима.

Сада имамо ситуацију, уместо да се успостави механизам по

Не би смело кроз дисциплински поступак, какав до сада нисмо имали, да се санкционише судија ако има свој став или сматра да не треба да прихвати став судске праксе, уколико то добро образложи

коме ће бити позвани на одговорност, они се рехабилитују и њима се заокружује пун мандат - до 2016. године у ВСС. Дакле, они се

рехабилитују, а то значи да власт шаље поруку да су јој потребне управо такве судије и да она не мари да ли су прекршиле закон или не.

Како се огледају најчешћи притисци на судије?

Код судија кривичара тај притисак се огледа тако што се практично један кривични случај процесуира у новинама пре него што дође до кривичара, што се изрекне и казна у новинама, што се не допушта могућност да је нешто спорно у том случају. Јавност, политичари и медији су већ пресудили и уколико судија нешто од тога доведе у питање, он је већ у проблему, нешто с њим није у реду и он је погрешно. Такође се врши притисак када се каже, а то многи кажу, полиција и тужилаштво су завршили свој део посла, сада је само на суду да стави тачку на то. Када би суд само стављао тачку на оно што су тужилаштво и полиција одрадили, онда би ми могли да га укинемо.

УСЛОВ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ:
ПРОФЕСОР ЕНДРЕ ПАП

НАЛОГ КРАГУЈЕВАЧКОМ ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

На испитима - уз професора и члан комисије

Комисија за акредитацију и проверу квалитета (КАПК) званично је Правном факултету Универзитета у Крагујевцу наложила да обезбеди комисијско полагање испита на свим предметима на којима испитују наставници који су у афери „Индекс“ оптужени за инкриминисана кривична дела, односно да за све испите ових професора, као члан комисије, буде укључен још по један наставник Факултета против кога се не води кривични поступак.

Имајући у виду да је судски поступак против наставника оптужених за кривична дела против службене дужности у току, КАПК је Правном факултету дао сугестију да се, до окончања судског пос-

тупка, ти професори не бирају у органе управљања и руководство факултета, односно на не буду укључени у рад Савета Факултета и бирани за декана, продекане и шефове катедри.

Према речима председника КАПК-а професора Ендре Папа, за разлику од мере обавезног комисијског полагања испита код оптужених професора, препорука да се ови наставници не бирају у управљачке и руководеће органе факултета није обавезујућа због одредби Закона о раду.

Пошто су предложене измене усмерена ка поправљању имиџа Факултета који годинама не успева да се опорави од последица корупционашке афере, Пап очекује да ће налози и предлози бити испоштовани

и да ће на адресу Комисије у законском року, који истиче петог октобра, стићи акциони план из кога ће се видети шта и у ком року ће бити предузето. Комисија од Правног факултета, такође, очекује да јој, у року од шест месеци, достави детаљан извештај о предузетим мерама.

Професор Ендре Пап сматра да ће кораци ка побољшању имиџа Факултета утицати и на поправљање квалитета, јер је Комисија уочила бојне пропусте у настави и управљају. Мере ка њиховом отклањању представљају још једну од слабости чије исправљање је наложено уколико Правни факултет жели да му дозвола за рад буде продужена.

J. C.

Аво да мисле

Ето онда полиције и тужилаштва, па нека они суде. Значи, судије се стављају у такву позицију, а уколико сматрају да треба још нешто проверити и још неки доказ извести, онда је то проблем.

Што се тиче грађанске материје, највећи проблем је у неједнаком оптерећењу судија и судова, што грађане доводи у неједнак положај, јер у местима где судије нису оптерећене, они лакше остварују своју правну заштиту. У неким местима где су судије више оптерећене, у много дужем временском периоду могу да се надају тој правној заштити. А оне судије које су више оптерећене, што је најчешће у великим градовима, осећају се као да раде у фабрици на норму. Метод преоптерећивања судија и затим захтевања све бржег окончавања предмета у што краћем року је познат метод којим судији ућукаваш и чиниш га подобним.

Да ли је друга страна тога одлагање такзованих врућих предмета?

Ако се тражи од судија да предмете решава што пре и што више, онда оне предмете који су компликовани у било ком смислу, чињеничном, процесном, правном, или зато што је јавност заинтересована за њих и који узимају много више времена и траже више припреме, он оставља по страни, што опет није добро.

Шта је онда са суђењем у разумном року?

У новембру 2013. донет је закон који је прописио могућност заштите због повреде права суђења у разумном року. Тај закон је почео да се примењује 21. маја ове године. Дакле, ми имамо механизам који ће довести до евентуалне новчане накнаде уколико се утврди да је дошло до повреде. По мом мишљењу, да би се лечио узрок, не треба преиспитивати последицу, потребно је смислити начин како да до тог дуготрајног поступка не дође. Овај закон то неће постићи.

Неуједначена судска пракса такође је чест камен спотицања, у чему се она огледа?

Неуједначена судска пракса је велики проблем, који делом зависи од судија, али, са друге стране, зависи и од „алата“ које судије користе, пре свега од закона. Ако су закони неусаглашени, противречни, лоши, ако изазивају дилеме, као што изазивају, онда ће и судије поступати различито. Ми се суочавамо све више са ситуацијом да судије треба да примене законе који су преко ноћи донети, који нису усаглашени унутар себе, а да не причамо о преосталим законима. То је један од узрока који доводи до неуједначене судске праксе, а други је зато што су судије оптерећене, гурaju на брзину решавање предмета, а када би сели, размислили и међусобно дискутовали, можда би и пракса била уједначенија. То је један дуготрајан процес. У сваком случају, до уједначавања судске праксе не може да се дође преко ноћи, него се долази тако што имате квалитетне судије у систему, посебно у највишем суду, што имате квалитетне законе и стабилност правосуђа. Стабилност је један од предуслова да би се и судска пракса усагласила, а ми њу немамо већ 15 година.

Који су још механизми притисака на судије?

Нисмо побројали и механизме у којима се кроз дисциплинске поступке провлаче многе ствари које не би смеле. Не би смело кроз дисциплински поступак да се санкционише судија ако има свој став и сматра да не треба да прихвати став судске праксе, уколико се то добро образложи. Судија на то има право. Не би смело да се врши дисциплиновање ни у ситуацијама када судија затражи заштиту од другог колеге судије. То су врло опасни механизми, које до сада нисмо имали. Ти дисциплински поступци могу бити веома злоупотребљени, односно добили смо систем дисциплинске одговорности судија који је противтежа независности. Ако језичак ваге падне више ка дисциплинској одговорности, он ће угрозити независност.

Колико су после реформе правосуђа судије заиста независне?

Постоје институционалне гаранције независности судија и у Уставу и у законима, просто не постоји земља у којој се каже да је суд зависан. Али, једно је шта причаш, а друго је шта радиш, тако и овде, једно пише, а друго се дешава. Ми се још нисмо опоравили од реизбора 2009. године и то је био практично државни удар на правосуђе. Више нико не верује да му траје мандат, иако га има, и чим ви не верујете у оно што је написано у Уставу да сте изабрани на сталну судијску функцију, него сте уверени да можете у сваком моменту на овај или на онај начин бити склоњени, онда ви нисте суштински независни

тем у коме ће се гајити потреба да судија осећа дужност да буде независан. Ми тај систем још увек не гајимо. Покушај је да се обнови пракса да судије размисљају, исказују своја уверења без зазора. Ако странка дође пред судију који се плаши, онда је и она у проблему.

Постоји покушај оживљавања огранка Друштва судија у Крагујевцу, чији су чланови били и оснивачи Друштва судија Србије. Због чега је њихов рад замро?

Крагујевац је врло важан град у Србији и већ видимо да у Крагујевцу имамо веома јако одељење, иако оно формално није обновљено. Имамо јаке појединце који су чланови Друштва судија и који су изразили жељу да наставе да раде, што је нама јако добро. Да не улазимо у то шта се десило, знам да је реизбор судија направио велику пометњу међу судијама, али се то полако обнавља. Један од разлога због чега смо овде да поздравимо кораке за поновно оснивање одељења у Крагујевцу. Ми укупно имамо 1.050 чланова од 2.400 судија, што је врло репрезентативно, мада у Србији постоји 3.000 судија ако рачунамо и 600 прекршајних. Међутим, они имају своје посебно одељење из времена док су судије за прекршаје биле Владином чиновници. Они су тек 2010. године добили статус судија.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

КОНТРОЛА ИНВАЛИДСКИХ ПЕНЗИЈА ОДОБРЕНИХ ОД 1990. ДО 2001. ГОДИНЕ

Аршини на провери

Испитивање исправности решења о инвалидским пензијама радиће се у етапама и обухватиће пензије почевши од 1990, па до 2001. године. Уколико комисија утврди да је **инвалидска пензија одобрена противзаконито**, корисник неће бити у обавези да врати добијен новац

Мој рођак је доживео током рада две теже несреће на послу. После напрснућа ноге и кичмених пршљенова, не знам којих тачно, враћен је на посао. Од инвалидске пензије није било ништа. Након тога, доживео је још једну несрећу - повређена му је глава и појавио се хематом. Осим тога, била је сломљена и кључна кост, а прсти руке нису нормално срасли па је један морао да буде ампутиран. У разговору са њим сви смо примећивали да се губи, није се сећао, рецимо, да је причао са нама пре пола сата, а камоли шта је причао. Неколико пута се изгубио у свом граду, једва смо га нашли, а неретко заборави и да има треће дете. И погађате, враћен је на посао на слабије плаћено место и даље нема права на инвалидску, а по новом закону уместо још две године, требаће му најмање још пет година радног стажа. Насупрот томе, његов комшија је у инвалидској пензији већ 20 година, а и дан данас ради приватно и ништа му не фали.

Ово је, нажалост, реална и врло честа прича о неправди према инвалидима који не могу да остваре право на пензију и онима који то, на ко зна који начин, успевају. Овакве и сличне неправилности у пракси, по свему судећи, један су од су повода да се од ове године крене са ревизијом инвалидских пензија.

■ У Крагујевцу сваки трећи пензионер инвалид

Како је већ најављено у Србији ће најмање седам хиљада инвалидских пензионера морати на проверу дијагноза. У Фонду ПИО већ сада прогнозирају да ће се у већини случајева показати да, ипак, није дошло до побољшања здравственог стања, па је мало вероватно да ће некоме пензија бити укинута.

Према подацима из Фонда пензионо-инвалидског осигурања, у Крагујевцу има 10.997 инвалидских пензионера, што практично значи да од укупно 36.000 пензионера, безмало сваки трећи прима инвалидску пензију. Међу њима је и 626 пензионисаних инвалида из области пољопривреде, што је

око шест одсто од укупног броја пољопривредних пензионера у Филијали Крагујевца.

Дијагнозе у Фонду ПИО поставља укупно 80 лекара распоређених у београдској, новосадској, нишкој и крагујевачкој филијали, али по потреби излазе и на терен. У првостепеном поступку вештачења у Филијали Крагујевац раде четири лекара, с тим, што када постоји потреба за одређеним специјалностима – долазе лекари из градова у којима постоји одсек за медицинско вештачење, као што су Београд и Ниш. Другостепени поступак за све кориснике и осигуранике из Крагујевца реализује се у Београду, дакле вештаче их лекари запослени у Дирекцији Фонда.

Правило је да у тим прегледима никада не вештачи специјалиста који је дао прву дијагнозу, а осим тога, лекари из једног града путују у други, али не знају који ће им терен „запасти“ све до поласка на пут. А вештачима, који обављају прегледе у свом месту, предмете додељује компјутер методом случајног узорка.

У Фонду ПИО објашњавају да је ово правило уведено 2003. године и да се од тада број инвалидских пензионера смањује за један до два одсто годишње. У просеку се сваке године са овим захтевом Фонду обратити око 70.000 осигураника, али више од половине захтева одмах буде одбачено.

■ Испитивање по етапама

Испитивање исправности решења о инвалидским пензијама радиће се у етапама, а обухватиће пензије почевши од 1990, па до 2001. године. Почине се од деведестих када је могуће да је било највише злоупотреба. Већ су формиране и комисије за проверу валидности одобрених пензија, као и комисија која ће контролисати њихов рад. Уколико комисија утврди да је **инвалидска пензија одобрена противзаконито**, корисник неће бити у

обавези да врати добијен новац. Прошле године је, иначе, међан Правилник о инвалидским пензијама чиме су знатно поопштрени услови за њено добијање. Познато је да су услови за стицање инвалидске пензије веома ригорозни, па позитивно решење добијају само они који су проглашени потпуно неспособним за рад. Око 60 одсто инвалидских пензионера се не позива на контролни преглед, јер им је здравствено стање веома тешко и готово да нема изгледа за оздрављење. Осталима се заказује нови преглед, три године од успостављања прве дијагнозе и углавном је реч о млађим људима, или онима који болују од срчаних или психијатријских тегоба. И у њиховом се случају ретко поништавају решења о инвалидској пензији. Ове контроле, иако на први поглед изгледају непотребно, служе да би се спречиле злоупотребе.

Прича се да су за издавање решења за одлазак у инвалидску пензију на основу лажних докумената поједини лекари узимали од 3.000 до 5.000 евра. Само у протекле три године, више од 50 њих се налазило на оптужничкој клупи због корупције, узимања мита и злоупотребе службеног положаја. У Сомбору је, рецимо, прошле године подигнута оптужница против 15 особа због корупције и злоупотреба у остваривању права на инвалидску пензију, а међу њима су била четворица лекара, затим посредници у давању мита као и они који су давали новац. Апелациони суд у Београду је прошле године потврдио и пресуду за 27 оптужених за злоупотребе приликом додељивања инвалидских пензија у Смедереву. Само на основу ових података који су познати јавности може се закључити да корупција у овој области узима све више маха. Агенција за борбу против корупције је пре три године указала на ризике који отварају могућности за корупцију, међу којима су недовољна контрола, непостојање рокова и немогућност доношења независних одлука. Агенција је Фонду за државско-инвалидско осигурање доставила низ препорука како би се спречиле малверзације приликом одласка у инвалидску пензију, али се ситуација до данас није променила.

На питања које године је у Крагујевцу испостављено највише захтева за инвалидску пензију, да ли је било покушаја малверзација и на који начин су оне осујећене од надлежних у Фонду нисмо добили одговоре. Речено нам је само да у Крагујевцу није било хапшења лекара нити вештака запослених у ПИО фонду. Гордана БОЖИЋ

ПРОПИСИ

Право на инвалидску пензију

Право на инвалидску пензију може се остварити када се утврди потпуни губитак радне способности до година живота потребних за остваривање права на старосну пензију:

- ако је узрок инвалидности повреда на раду или професионално обољење, без обзира на дужину стажа,
- ако је инвалидност последица болести или повреде ван посла, потребно је најмање пет година стажа.

Изузетак су осигураници код којих је инвалидност настала пре тридесете године живота, а да је притом:

- до 20 година потребна најмање једна година стажа осигурања
- до 25 година - две године стажа осигурања
- до 30 година - три године стажа осигурања

Закон прописује контролни преглед у року до три године. Изузетак су старији од 58 година и они чије дијагнозе не указују да ће радна способност бити побољшана. Захтев за контролу шаље се по службеној дужности, уз позив и обавештење коју документацију треба припремити. Уколико се лице не одазове позиву или неоправдано изостане, обуставља се исплата пензије.

ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ ГРАДСКОГ ЈЕЗГРА ПРЕД УСВАЈАЊЕМ

Пијаца се сели, питање је где

Планом детаљне регулације „Старе вароши“ предвиђено је исељење Зелене пијаце са тренутне локације. Иако су се до сада као места где би Крагујевчани у будућности могли да пазаре помињали касарна „Радомир Путник“ и Кнежев арсенал, изгледа да од тога неће бити ништа, јер у првом случају није постигнут договор са Министарством одбране, док је у другом то забрањено одлуком Владе

Пише Виолета Глишић

Да ли ће и како коначно бити завршена сага о измештању Зелене пијаце из центра града видећемо већ крајем овог месеца, када би требало да буде изгласан План детаљне регулације „Старе вароши“. Будући да је планом предвиђено да зграда Тржнице у потпуности промени намену, извесно је да ће, ако до његовог усвајања дође, Крагујевчани воће, поврће и млечне производе куповати на другом месту, а већ одавно се лицитира где ће то бити. Као могуће решење дуго времена наводила се касарна „Радомир Путник“, у коју је поред пијаце требало да буде измештена и зграда библиотеке. Градска власт је годинама пре-

говарала са Министарством одбране да овај напуштени војни комплекс уступи или прода граду, међутим како она „због безбедности земље“ више није на продају, одустало се од те идеје. Пошто град не очекује да ће у догледно време постићи договор са овим Министарством, најновија изјава члана Градског већа задуженог за инвестиције и развој градских ресурса Небојше Васиљевића указује да су се окренули другој локацији, Кнежевом арсеналу.

■ **Влада рекла не**

Овакво решење можда би и било могуће, будући да се арсенал налази у власништву града и локацијски се за Крагујевчане не би много тога променило, јер би пијаца и даље била смештана у центру, само преко реке, да није одлуке Владе Србије из марта ове године

која то изричито забрањује. Наиме, како је Кнежев арсенал проглашен за културно добро од великог значаја, одлуком која је донета 25. марта не дозвољава се коришћење овог простора за садржаје који својим основним или пратећим функцијама могу угрозити или деградирати целину, као што су

ЗГРАДА ТРЖНИЦЕ ИЗ ПРАВЦА УЛИЦЕ „27. МАРТА“

У ОСТАЛИМ ДЕЛОВИМА ДОЗВОЉЕНА ГРАДЊА

Стамбено пословни објекти иза *Штафете*

Будући да је Планом детаљне регулације градско језгро подељено на пет урбанистичких целина, у неким од њих ће уз надзор Завода за заштиту споменика културе бити дозвољена изградња нових пословно-стамбених објеката. Реч је о целинама „Њива“, „Штафета“, и „СДК“ које су оивичене Главном, Улицом 27. марта и Бранка Рачићевића, па све до историјског комплекса Гимназије и Милошевог венца. - Постоје плански основи за повећање капацитета у блоковима „Њива“ и „Штафета“, с тим што и на том

складишта, депоније, пијаце, бензинске пумпе, као и производња и пословање које угрожава културно добро.

Овим се намеће питање где ће Зелена пијаца пронаћи своје место, као и да ли може да се крене са спровођењем плана док се предходно не обезбеди слободна локација?

Да забуна буде још већа суграђани не схватају зашто је уопште и донета одлука о измештању Зелене пијаце из зграде Тржнице која је наменски за то грађена. Како објашњавају у Заводу за заштиту

споменика, сама зграда не представља проблем, већ оно око ње, алудирајући на постављене тезге, бројне уличне продавце, неред и прљавштину.

Будући да се овај део наслања на Милошев венац, градски урбанисти добили су задатак да промене намену овог дела града и уклопе је у постојећи културно историјски амбијент.

Тако ће, ако нацрт плана буде усвојен, Градска тржница постати мултимедијални културни центар са околним тргом и пословним

простору постоје и према Главној и у Улици 27. марта неколико објеката који су под заштитом, па ће у складу са добијеним условима из Завода бити могућа нова градња, која неће стилски и архитектонски исказати из постојећег амбијента. У том делу предвиђена је изградња пословно-стамбених објеката, тако да ће му то бити претежна намена, али то не искључује и друге садржаје, истиче Наташа Ивановић из Дирекције за урбанизам.

Како је идеја да се овај део града претвори у културно-угоститељски центар, предвиђено је да неколико мањих улица унутар насеља постане пешачка зона, с тим што би саобраћај био дозвољен за режимско снабдевање пословног простора. Ободне улице, Главна и Улица 27. марта, остају саобраћајнице.

простором. Ова урбанистичка целина простираће се на 1,60 хектара између Улице кнеза Михајла и две мање које би требало да се претворе у пешачке комуникације, Црвеног барјака и Вука Караџића. Поред пренамене објекта Градске тржнице у одговарајуће садржаје културе, планира се и повезивање Малог парка, платоа око Тржнице и поменутих пешачких комуникација са Ђачким тргом, па ће по свој прилици овај део града бити велика пешачка зона.

Тако ће се вероватно обистинити оно што су градски челници најављивали још прошле године, да ће овај део града постати зона намењена угоститељству, култури и туризму. Будући да се сматра да пешачке зоне у улицама Бранка Радичевића, Милоја Павловића и Лоле Рибара не задовољавају потребе града величине Крагујевца, идеја је да се део градске вреве измести на ову локацију.

■ **Културни садржаји у Тржници**

- Мултимедијални културни центар, планиран у објекту постојеће Градске тржнице, биће пре свега намењен разним културним, интелектуалним, образовним и

ТЕЗГЕ КОЈЕ НЕ ПРИЛИЧЕ КОМПЛЕКСУ

ЈОШ СЕ ТРАЖИ ПРАВО РЕШЕЊЕ

Кнежев арсенал и даље без намене

Иако је по свему судећи одлуком Владе стопирана могућност премештања Зелене пијаце у Кнежев арсенал, у Заводу за заштиту споменика културе објашњавају да то не би било изводљиво ни да те одлуке нема. Према њиховим анализама да се простор који је у власништву града приведе таквој намени потребно је око 4,5 милиона евра, што је цифра коју град сигурно нема, а за те паре могуће је направити десетину пијаца на другим локацијама.

Чињеница је да простор Кнежевог арсенала стоји празан и да би за његово очување и рено-

вирање много боље било пронаћи нову намену, али чини се сви покушаји пали су у воду. Да подсетимо, у здање некадашњег Артиљеријског техничког завода требало је до сада да се смести Филолошко уметнички факултет, Радио телевизија Крагујевац, Завод за заштиту споменика културе, а у једном тренутку постојала је идеја да се претвори у филмски град.

Можда се најдаље отишло са премештањем ФИЛУМ-а, јер су својевремено Градска управа за имовину и Универзитет оформили радну групу која је требало да утврди колико би коштало преуређење овог здања, а договорено је да се још 2012. године конкурише за новац из претприступних фондова Европске уније.

Затим је нацртом буџета за 2013. годину предвиђен почетак ревитализације овог простора, а као нови станар помињала се Радио телевизија Крагујевац, јер тренутни простор у Тржном центру „Раднички“ не одговара потребама студија и редакције. Ипак, и од тога се одустало.

Када је иностранна продукција изабрала простор Кнежевог арсенала за снимање серије „Титаник – крв и челик“, подгрејана је нада међу Крагујевчанима да ће ово постати својеврстан филмски град, а о томе се чак преговарало и са Емиром Кустурицом. Међутим, сви покушаји су пропали, а једина манифестација која се одржава на овом простору је „Арсенал фест“.

ИСТОРИЈАТ ЗДАЊА ГРАДСКЕ ТРЖНИЦЕ

Најлепша пијачна хала Краљевине

Издање „Крагујевачког лексикона“ бележи да пијаце имају дугу традицију у граду због повољног географског положаја и повезаности путним и речним правцима Крагујевца са Цариградским друмом. У турско доба постојало је пазариште поред Камене ћуприје, а крајем 19. и почетком 20. века основана је градска, такозвана „женска пијаца“ на којој су се грађани снабдевали животним намирницама.

После Првог светског рата пијаца је привремено измештена код Старог начелства (Хотел „Дубровник“, „Рајфајзен“), а трговинска размена често је обављана на простору од нове цркве до Бетонског моста и на скверу „Код крста“.

До 1926. године у Крагујевцу је био одређен трг за снабдевање пољопривредним производима у оквиру данашњег комплекса Милошевог венца (баш у непосредној близини данашње Тржнице).

Историчар Бориша Радовановић у књизи „Стари Крагујевац“ истиче да се у то време подизале градске тржнице наметало општинским управама као приоритетно. У Историјском архиву сачуван је документ из којег се види да је 1924. године била формирана једна општинска комисија која је „имала да прегледа све плацеве и предложи простор за пијачну зграду“.

Радовановић пише: „Празан простор код Кнежевог конака, који је у време кнеза Милоша служио за егзицир војске био је подесан за подизање зграде намењене градској тржници. Налазио се у самом варошком језгру и био довољно простран да се на њему подигне зграда и прихвати велика количина робе, коју су доносили сељаци свакога дана“.

Израда пројекта зграде Тржнице била је поверена техничком бироу „Соларевић“ из Београда. Здање крагујевачке пијаце пројектовао је Ђорђе Ковалевић, архитекта који је

радио Генерални регулациони план Београда.

Изградња зграде Тржнице започела је 1928. године, а годину дана касније објекат је био саграђен и предат на употребу Општини вароши Крагујевачке.

Урбаниста др Верољуб Трифуновић у књизи „Архитектура о Крагујевцу“ истиче да је ова зграда стилски еклектичка.

„Било је то идејно колебање из двадесетих година, када се још не напуштају стари стилови, а постепено прихватају модерни. Садржи елементе академизма, али и сецесије, да би основни пројектни и конструктивни склоп био у духу модерне архитектуре. Базиликална грађевина успешно је завршена полуротондама са полукопчама. Тако је добијен значајан архитектонски корпус у језгру Крагујевца“, стручно је оценио ово здање Трифуновић.

ЗГРАДА ТРЖНИЦЕ И ПИЈАЦА ПО ОТВАРАЊУ ЗДАЊА ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА

При уређивању Малог парка на Милошевом венцу 1932. године подигнут је споменик „Палим Шумадинцима“, дело вајара Антуна Аугустинчића. У својим каснијим књигама „Урбанизам у Крагујевцу“ и „Интербелум“ посвећеним урбанистичком и грађевинском наслеђу града Трифуновић истиче да је здање Градске тржнице било најлепша пијачна хала подигнутих не само у Србији, већ у читавој Краљевини Југославији. З. МИШИЋ

АНКЕТА: ГРАЂАНИ О СЕЉЕЊУ ПИЈАЦЕ**По обичају – и за и против**

Бранислав Живановић, пензионер
Град још није пронашао локацију где би преселили пијацу, а ово је старо место где је Тржница била и пре сто година. Овде су сви Крагујевчани научили да долазе и купују. Требаће време да се прилагоде на нову локацију, посебно пошто се не зна колико ће она бити далеко од центра града. Ипак, тачно је да је ово место превазиђено, пре свега, због паркинга јер је у околним улицама забрањено паркирање. Важно је и да ново место буде покривено, да људи зими и када је киша имају нормалне услове за рад.

Рале Савовић, трговац
Чуо сам да је у плану измештање. Да ли треба иселити пијацу или не то је мањи проблем, колико је ово потребан паркинг. Ако хоће нешто лепше да направе на овој локацији, онда је то у реду. Људи су овде навикли да долазе, а навике је тешко мењати, али сигуран сам да ће долазити и на ново место. Многи кажу пијаца је ту сто година, али тада није сметала, данас смета и саобраћајно и пешачки и естетски.

Данијела Миливојевић, економски техничар
Нисам чула за измештање, али сматрам да је то добра идеја, јер пијаца не би ни требало да постоји на овој локацији. Иако је Тржница направљена за ту намену, она је сада споменик културе и требало би да буде заштићена са те стране. Пијаца би требало да се измести и да се људима који ту раде створе адекватни услови за рад. Видите и сами на шта ово личи, као да је циганска черга. Треба обезбедити услове да буде покривена као што је пијаца на Аеродрому.

Десанка Мићић, пензионерка
Двадесет година радим на овој пијаци. Нека надлежни дођу и виде шта су издали и за које паре. Немамо паркинг, они који желе нешто да купе морају да се паркирају два километра даље. Ако се паркирају ближе, паук им одмах носи возила. Тезге су нагуране, муштерије не могу да прођу и да виде робу која им се нуди, немамо заклон од кише, прокишњава на све стране, а плаћамо 3.500 месечно, 14.000 годишње.

Зоран Мирић, музичар
Најбоље је да пијаца остане на месту на коме је и предвиђено пре сто година. Проблем је сигурно што нема довољно простора и паркинга, али то је проблем градске власти. Они би требало то да регулишу, могу да направе подземне гараже, тако да пијаца могу да приђу и купци и продавци. То може да буде регулисано као у другим европским градовима.

забавним садржајима. Организоваће се концерти, промоције, предавања, филмске пројекције, тако да ће доминантна намена комплекса бити културна. Пратеће намене могу бити комерцијалног карактера, али само ако су у служби основне намене, па се ту мисли на продајне галерије, угоститељске, трговинске или туристичке објекте, објашњава Наташа Ивановић из Дирекције за урбанизам.

Управо за те пратеће намене планира се изградња новог пословног објекта, који тек треба да се дефинише урбанистичко-архитектонским конкурсом. Објекат тржнице задржаће постојећи габарит без доградње или надградње, а могуће интервенције у циљу пренамене вршиће се према условима који су добијени из Завода за заштиту споменика културе.

Имамо специфичну ситуацију да је старо градско језгро још 70-тих година стављено под заштиту, што значи да је сваки појединачни објекат у том комплексу заштићен и без дозволе Завода никакве интервенције на њима нису дозвољене. Наравно, нису сви објекти подједнако важни, јер поред Гимназије и Позоришта имамо трошне куће у Улици 27. марта, Црвеног барјака и околних које су значајне због конструкције или стилске вредности. Наши стручњаци су на терену утврдили шта може да се адаптира или дограђује, шта мора да остане у постојећем облику, а шта може да се руши на овој локацији, објашњава Марко Грковић, директор Завода.

Тако ће поред Гимназије недирути остати Амицин и кнез Михаилов конак, Споменик палим Шумадинцима, зграда у Улици

ЈАСНО СЕ ЗНА ШТА ЈЕ ЗАШТИЂЕНО: МАРКО ГРКОВИЋ

ТРЖНИЦА ПЛАНИРАНА ЗА КУЛТУРНИ ЦЕНТАР: НАТАША ИВАНОВИЋ

краља Александра I Карађорђевића, некадашња Крагујевачка друштвена штампарија, али и спомен плоче на фасади гостионице „Конак“, продавнице „Први мај – Пирот“, књижари „Вук Караџић“ и биоскопа „Раднички“. Остали објекти моћи ће по условима Завода да се адаптирају или руше, а нови објекат мораће својим габаритом и висином да се уклопи у постојећи комплекс.

Међутим, како је сигурно да Тржница добија нову намену, на питање са почетка текста - где ће Крагујевчани у будућности да пазаре - нисмо добили конкретан одговор.

Нови садржаји планирани су у комплексу постојеће Тржнице, на простору око биоскопа „Раднички“, обухватајући и околне заштићене објекте, Театар, Конак и женску Гимназију, тако да је сигурно да неће бити места за тезге и уличне продавце. На нивоу генералног плана постоји утврђена мрежа комуналних објеката, у које спада и пијаца, мада се очекује израда новог којим ће се утврдити место нове Зелене пијаце. За сада се зна да је нова Тржница планирана у оквиру градског центра, али ван обухвата овог плана, закључује Наташа Ивановић.

УПРОПАШЋЕН ПРОСТОР КНЕЖЕВОГ АРСЕНАЛА**И скејтери су укапирали**

ПОТЕНЦИЈАЛНА ЗЕЛЕНА ПИЈАЦА – ВЕЋ ДОБРАНО ОЗЕЛЕЊЕНА

Од како је пре осам година укинут такозвани „Забрањени град“ (делови под ингеренцијом „Заставиних“ фабрика) и локална управа преузела „бригу“ о комплексу помпезно и престонички именованим Кнежевим арсеналом, није неистина да га бројни суграђани (специфичних структура и конкретних намера) нису здушно похађали, највише ноћу. На жалост, јесу.

Без икакве паске, одржавања, чуварске службе, комплекс којем су одређиване бројне и разне елитне намере и намене, све „јача од јаче“, од Кустуричног „Филмског града“, са све новим биоскопима и потенцијалног тла за снимање нових Канских победника и будућих „оскароваца“, преко локације са кафићима и клубовима (у вечитој идеји да се „оживи део града, онамо, преко реке), локације за ФИЛУМ, трајног решења за РТК и слично... потпуно је уништен, тако да би се на њему тешко могла васпоставити и садашња, најновија идеја, визија и мисија, пресељена зелена пијаца у најави.

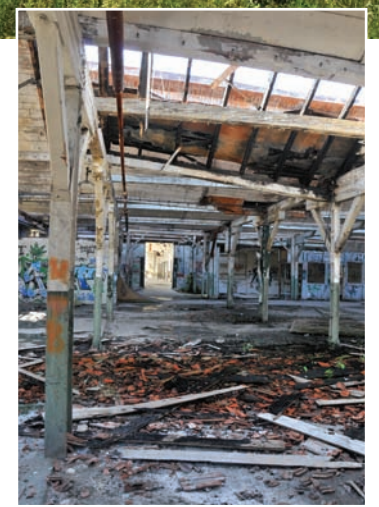
Без испразног мудровања што би се „измештало“ и „измаштало“ нешто што већ деценијама стоји и постоји у сасвим адекватном здању и простру, само констатујемо у каквом је стању некадашњи репрезентативни простор индустријске баштине, којом се толико поносимо. Па, ни за пијацу.

Иако смо о стању (може и други глагол који се римује) у Кнежевом арсеналу писали прошлог пролећа, тешко да би се могло приопћити да се ситуација у њему изменила на боље. Напротив. Е, ако сте помислили да не може бити горе и црње, па... нисте баш погодили. Код нас креативности, барем када је „уметност“ пропадања и разарања у питању, не мањка.

Већ на приласку здањима која су по свим узусима категорисана као „репрезентивна индустријска баштина“ за добродошлицу намернику зјапе разбијени прозори. Изцигљала трава (коју вешто прикиривају бина и видео бим

РАЗВАЉЕНИ АРМИРАНИ ПРОЗОРИ

ДЕСИО СЕ И ПОЖАР НА КРОВУ – НАГОРЕЛЕ ГРЕДЕ И ЦРЕПОВИ ИНДУСТРИЈСКЕ БАШТИНЕ

током „Арсенал феста“) пасторално се њихе на плахом јесењем поветарцу. Општи утисак труљења и распадања употпуњује, уоквирује и визуелно „увеличава“ и потпуно растурена и расконтана зелена пијаца у најави.

И сва врата на суседном здању око платоа са легендарним димњакком некадашњег „Шестог погона“ за поправку пушака, широм су „отворена за све садржаје“, разваљена и раскречена.

На све стране стакло, ђубре, крш, даске, картони, изваљене греде... И скејтери су укапирали, па сада и њихове давно напуштене рампе за егзибиције труле, одавно напуштене. Овогодишња сезона киша оставила је трагова и на новијим и очуванијим здањима, а камоли на овако руинираној старини. Кроз бројне и велике рупе на крову вода је натапала и плавила здање тако да су се од прошлог пролећа у њему запатили и неки нови еко системи са дебелим слојем маховине и аутентичним барским биљем. Величина и дубина баре у централ-

ној просторији 'ладно асоцира на омање језерце.

Чак и у овом хаосу „новине“ од лане су уочљиве. У међувремену нагорео је један део крова и цреп се сручио на под све гарнираногорелим гредама. Нема бригае, природа то све сама регулише, тако да је вероватно киша угасила ватру, а преко гомиле шути и изгорелих дасака већ је никла трава.

На поду срча до колена где год се окренете, а развучене жице, каблови, повађење цеви асоцирају на распарану утробу и од свих бомбастичних намена које су бивале по медијима суђење овом здању за сада оправдавају једино ону за коју се и користи – резервну клоњу „Арсенал феста“, односно оазу за фестивалције са крским фитиљем и несташнијом бешиком.

Иза зграде кисело дрво и багрење нарасло је до тако импресивних висина да је својим крошњама већ одавно наткрилило здање.

Прегалачки настројени ноћни посетиоци Арсенала успели су, што се граничи са немогућим, да извале и конструкције прозора ојачане челичном конструкцијом и обавијене бетоном. Стварно је морало да се запне у овом подвизништву, а на једном од таквих остала је и „пластика“ са лечка пивца. Већ помало сасушена трава изникла по платоу, сетно чека да је наредне године изгазе и утрупкају ножице будућних фестивалција.

У објекту некадашњег старог „Лабораторијума“, најдеватираннијем здању овог комплекса ситуација је чак и црња. То је живо отелотворење соцреалистичке и партизанске прозе. Мајку му, заиста се види кроз грање небо, али не као Ен Но Бе-овска уметничка слика, већ као тужна реалност. Рупе у поду, поготово ако бисте овде забасали ноћу, упућују вас на прави партизански опрез јер овде заиста улазите на сопствену одговорност.

Све је запуштено, разваљено и уништено „за медаљу“.

З. МИШИЋ

БАРЕ И МАХОВИНА У ЦЕНТРАЛНОЈ ПРОСТОРИЈИ ЗДАЊА

(НЕ)СПОРНАНА КНАДАЗ АП РЕВОЗЗ АПОСЛЕНИХ

Послодавацмо рад апла ти

Иако за конјасно кажед ај епла ћање превозао бавеза послодавца, у моментук адага требапр именитиов а одредбапо стаје предмет најразличитијих тумачења. Јед ноод најчешће постављенихпи тања послодавца језа штопла ћати вођуне коме кос танујеса д руге странеу лице. Ипак, пр остораза премишљањене ма, трошковиод ласкаи доласкана р адно место, св ићалосет о неком или не, једноставномо рају да се плате

Пише Марија Обреновић

Вест да се део инвентара Основне школе „Светозар Марковић“ нашла у рукама извршитеља због дугова већ данима пуни новинске ступце. Дуг је достигао преко 60 милиона динара, а у овај износ урачуната су и потраживања 90 учитеља и наставника који су школу тужили, између осталог, и због неисплаћених трошкова превоза.

Закон о раду, и онај донедавно важећи и овај нови, јасно кажу да запослени има право на надокнаду „за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз“. Како је онда могло да се догоди да се просветни радници због неисплаћене месечну карту обраћају суду?

Није ово, на жалост, само проблем крагујевачких просветара, већ и њихових колега у многим другим градовима, али и запослених у неколико овдашњих државних предузећа. Ни код приватника ствари не стоје боље, али тамо нико нема ни моћи ни снаге да се буни.

Иако је закон јасан, у моменту када треба применити ову одредбу то постаје предмет најразличитијих тумачења. Једно од најчешће постављених питања послодавца је зашто плаћати вођуну неком ко станује, рецимо, са друге стране улице. Следеће спорно питање обично буде како се радници не возе само са посла на посао, већ градски превоз користе и у приватне сврхе па није ли онда праведно и да трошкове по пола носе послодавац и запослени.

■ Немап росторазу ту мачење

У такво једно тумачење су се, по речима Милана Јевтића из Уније синдиката просветних радника, пре неколико година упустиле и локалне просветне власти, када је постало јасно да новац за месечне карте треба издвојити из градске касе.

- Најпре је дуго трајало натезање ко треба да плаћа превоз - град или република. Када је то рашчишћено, град је једним актом одре-

КАДП ОСЛОДАВАЦНЕ П ОШТУЈЕЗ АКОН-С ЛЕДИТУ ЖБАЗ АНА КНАДУТРО ШКОВАЗ АП РЕВОЗ

дио да ће сносити само половину трошкова. Иако је синдикат указивао да је та одредба незаконита, тадашња начелница Управе за образовање није марила за наша упозорења. Просветним радницима није остало ништа друго већ да тужешк оле, о бјашњаваје втић.

Надлежни су се уозбилији тек када су рачуне школа почела да блокирају решења о извршењу. На жалост, више нису били у питању само трошкови превоза и јубиларних награда, већ и они парнични.

У исто време када и крагујевачка градска управа, у још неколико градова и општина власти су запосленима у образовању покушали да

НАКНАДЕС ЕР АЗЛИКУЈУ Д
ФИРМЕД ОФИР МЕ:
БРАНКОП ЕТРАШИНОВИЋ

ограниче трошкове превоза. У Суботици је, рецимо, одређено да се превоз плаћа само оним учитељима и наставницима који од школе станују даље од 2,5 километра, при чему ће им бити рефундирано 75 одсто од цене вођње.

О овој одредби Споразума о накнади трошкова превоза запослених у области образовања и васпитања на територији града Суботице, на приговор тамошњих просветара, изјаснио се на послетку и Уставни суд. У решењу које је донео почетком јула ове године наводи се да је законска обавеза локалне самоуправе да трошкове рефундира, а право запослених да добијају накнаду за превоз, да се детаљније разјашњење налази у колективном уговору који важи за све школе у Србији, те га локалне одлуке не могу граничавати.

- По нашем колективном уговору запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, било да је у питању градски, приградски или међуградски превоз. Накнада мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец уколико се исплаћује у новцу. Спор са локалном самоуправом је разрешен и запослени у школама сада имају право на надокнаду реалних трошкова превоза без обзира на место становања. Тачно је да је у неким случајевима у питању по десетак хиљада динара пошто људи живе на те-

риторији других општина, али закон је исти за све без обзира на место становања, каже Јевтић.

Запосленима у крагујевачким основним и средњим школама сада нико не оспорава право на трошкове доласка на радно место и одласка на траг, али, по Јевтићевим речима, новац већ месецима није уплаћиван на њихове рачуне уз образложење да радни емап ара.

■ Законска обавеза

О свом трошку на посао се не возе само просветни радници, већ и запослени у Радио - телевизији Крагујевац. Њима се надокнада у износу од 2.900 динара месечно, на коју имају право по колективном уговору, не исплаћује још од јануара 2012. године, па су и неки од њих одлучили да „пресавију табак“.

Није искључено да ће њиховим путем поћи и радници још неколико комуналних предузећа у граду на Лепеници, којима су такође надокнаде за превоз пре неколико месеци очелед ак асне.

Оно што је у читавој причи најзанимљивије је да иако раде у истом граду запослени у различитим фирмама добијају различите износе, чак и када у том истом месту живе. По речима Бранка Петрашиновића, председника Синдиката запослених у комуналним делатностима, разлог за то је чињеница да се висина надокнаде за превоз одређује споразумом између синдиката и послодавца.

СТАТИСТИКА АГЕНЦИЈЕ ЗА САОБРАЋАЈ

Сваки десети аутобусом на посао

Грубе процене кажу да када би се новац који послодавци уплаћују запосленима на име превоза слио у касу Градске агенције за саобраћај, ова фирма би, само на маркицама за раднике сваког месеца приходила 121.800.000 динара. То је, међутим, далеко од реалности.

Од око 42.000 запослених Крагујевчана, колико их према последњем попису становништва има, тек 5.000 набавља месечну карту. За 3.700 њих то чине фирме, док 1.300 долази сваког месеца на шалтер ГАС-а.

Статистика фирме која брине о јавном превозу у граду на Лепеници каже да се аутобусима „Ласте“ и „Вуловић транспорта“ свакога дана превезе између 25 и 30 хиљада путника. Међутим, по речима Катарине Лазаревић, руководиоца Службе саобраћаја, већина се вози или бесплатно, или по бенифицираним ценама.

Чињеница је да тек нешто више од 10 одсто радника купује месечне карте, па се аутоматски може помислити да фирме цаба бацају новац јер превоз многим није ни потребан. Свакако постоји и друга опција, да се запослени не превозе градским аутобусима, већ користе сопствено возило.

КАТАРИНАЛ АЗАРЕВИЋ

СЛОВО ЗАКОНА

Ограничење километраже

Закон о раду поставио је само једно ограничење, када су у питању накнаде за превоз. Оно каже да промена места становања запосленог након закључења уговора о раду не може да утиче на увећање трошкова превоза. Више новца за месечну карту радник може да добије само уколико се послодавца гласи.

Додуше, фирма може општим актом да ограничи удаљеност преко које неће признавати трошкове превоза. Међутим, накнадно донету одлуку није могуће применити на запослене са којима је већ склопљен уговор о раду, јер је самим потписивањем фирма свесно пристала на место становања ангажованог радника.

Правна тумачења не дају одговор на питање многих послодавца – која је најмања удаљеност за коју треба рефундирати превоз. Здрава логика каже да запосленом који станује „на пушкомет“ од фирме у којој ради свакако није потребна вођња. На жалост, ни закон, ни доступна тумачења о томе нису прозборила ни слово.

- Закон послодавцима налаже само да обезбеде превоз запослених до места рада самостално или надокнађујући им трошкове. Постоји и могућност да фирма о свом трошку запосленима који то желе набави месечне карте. Уколико се одлуче да исплату „у кешу“ послодавци обично за трошкове превоза намењу суму која је мања од непорезивог износа. У овом моменту је у питању 3.552 динара. Тако, на пример, радници „Зеленила“ месечно добијају 2.900 динара, док они у „Тржницама“ имају нешто рекоз. 000д инара.

- ЈКП „Водовод и канализација“ где радим за своје раднике набавља годишње карте уколико живе у Крагујевцу. Имамо, међутим, и запослене који путују из других места. Њима се исплаћује сума виша од прописаног непорезивог износа, али имају обавезу да трошкове правдају дневним или месечним картама, објашњава Петрашиновић.

Шаролика ситуација је и у фирмама које не спадају у комуналну делатност. Запослени у Књажевско-српском театру, на пример, свакога месеца „на руке“ добију 2.900 динара, док Позориште за децу исплаћује коју стодинарку више. Овдашњи Дом здравља својим радницима рефундира месечну карту, док су се у Клиничком центру одлучили за износ од 110 динара по радном дану.

У принципу, мање-више се сви труде да се уклопе у такозвани „непорезиви износ“, осим у случајевима када запослени живи ван града, па је цена доласка на посао знатно иша.

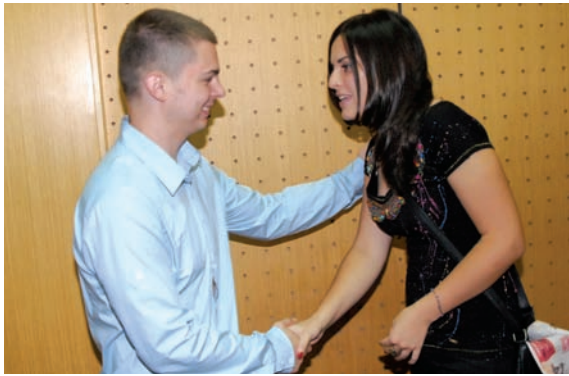
Закон о порезу на доходак грађана, наиме, каже да се трошкови превоза не опорезују до висине цене месечне претплатне карте, односно до висине стварних трошкова превоза ако не постоји могућност да се обезбеди месечна претплатна карта, а највише до 3.552 динара. На износ преко овог послодавца мора да плати и порез по стопиу д1 Оп роцента.

Функција ове одредбе није ограничавање права радника, већ онемогућавање послодавца да кроз трошкове превоза исплаћује део зараде и тако избегне уплаћивање доприноса, јер трошкови одласка и доласка на радно место, свиђало се то неком или не, једноставно морају да се плате и закон ту не оставља простор за ремишљање.

ВОЈНИ ДИПЛОМАТИЈА ФАКУЛТЕТА ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА У КРАГУЈЕВЦУ

Верица Чукановић из Сјенице Крагујевчанин Душан Јовановић, први у академици ојно индустријског инжењерства одшколовани у Крагујевцу. За студијски програм који је он завршио у Војној академији у Крагујевцу, а који је он завршио у Војној академији у Крагујевцу, а који је он завршио у Војној академији у Крагујевцу.

Првопаженско

ПРИЈЕМНИ ИНЖЕЊЕРИ ОДШКОЛОВАНИ У КРАГУЈЕВЦУ:
ВЕРИЦА ЧУКАНОВИЋ И ДУШАН ЈОВАНОВИЋ

ЗАСЛУЖИЛИ ПОСРЕДСТВОМ
ДИПЛОМСКОГ КОМИСИЈЕ

нам да обавезно напишемо да је из села Распоганче, јер се поноси што је девојка са села. За технику се одувек занимала. Средњу техничку школу у Сјеници, смер машински техничар за компјутерско конструисање, завршила је са одличним спехом.

- ФОН ми је, истина, био прва жеља, али ни један једини пут нисам зажалила што сам после средње школе уписала Факултет инжењерских наука, почиње причу Верица.

Не само да није зажалила, већ је, у међувремену, постала најбољи „рекламни агент“ свог факултета.

- Заиста сам била одушевљена када сам се доселила у Крагујевац. Свидео ми се град, смештај у дому. Организација студија је одлична, а професори и крагујевачки и они са Војне академије, који су нам држали поједине предмете, људи су од којих сам заиста пуно научила. Највише од свега допале су ми се вежбе у Фабрици оружја и на Вој-

ној академији у Београду. На гађању у тунелу „Наменске“ први пут сам узела пиштољ у руке, а на Војној академији и пушку. То је за мене оставило толики утисак да сам непрекидно причала свом брату и сестри о вежбама и факултету. Зато и није чудо што је и млађи брат прошле године уписао исти смер, сао смехом прича Верица.

Њен колега Душан, са којим је врло блиска, одувек је волео оружје. Као дечак је, по причи родитеља, увек жалио што у породици нема неког ловца. Желео је да постане официр, али и поред високог просека у Првој крагујевачкој гимназији и одличне физичке спремности није могао на академију, пошто су му на здравственом прегледу пронашли повишен ниво шећера у рви.

- Војноиндустријско инжењерство се показало као добра алтернатива, пошто сам могао да проучавам оно што волим. На неки

начин је и бољи избор пошто можете да радите и при војсци и као цивил, објашњава Душан.

Факултет му се допао јер не само што студентима омогућава добру теоријску подлогу, већ и доста праксе. Поносна бака Вера која је дошла да слуша одбрану дипломског свог унука и његове другарице каже да је Душан одабрао прави пут пошто је одувек волео да нешто смишља и прави.

- У осмом разреду је за одличан успех добио у школи књигу „Уради сам“. Читавог распуста је он правио један по један модел из те књиге, присећа се бака.

Да га бака добро познаје потврђује и сам Душан. Иако је академске студије завршио са одличним просеком од чак 9,79, не машта о академској аријери.

- Свакако ћу уписати мастер студије, након дипломирања бих највише волео да се запослим у наменској индустрији, наравно, нај-

ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА ВОЈНИ СМЕР НЕ ЈЕЉАВА

Свама ста попуњена још јуну

Војноиндустријско инжењерство је смер развијен у сарадњи са Војном академијом у Београду и акредитован 2010. године, када је и уписана прва генерација.

Реч је о студијском програму који представља одговор Факултета инжењерских наука на изражену потребу домаће одбрамбене индустрије за високообразованим стручним кадровима.

Интересовање за упис на овај програм не смањује се од 2010. године, тако да су и ове године сва места попуњена у јунском уписном року. После приче Верице и Душана, интересовање младих свакако ће бити још и веће.

боље би било у нашој Фабрици оружја. Верица и ја смо тамо припремали дипломски рад, и знање тамошњих инжењера нам је баш помогло. Волим да пронађем нова решења, па ми је пракса и „легла“ најбоље, баш због тога мислим да ми посао у индустрији више одговара, објашњава Душан.

Да су се заиста потрудили и пуно научили верификовала је и троцлана комисија, која је била пуна хвале за професионалне, али и људске квалитете обоје дипломаца. И Верица, и Душан су оцењени десеткама. Има ли боље „рекламе“ за студијски програм који је одшколовао прву генерацију.

М.О. БРЕНОВИЋ

У ЖЕЉИ ДА СВОЈИМ МЛАДИМ СУГРАЂАНИМА ОЛАКШАМО НАВИКАВАЊЕ НА ПРОМЕНУ БОРАВКА И СНАЛАЖЕЊЕ У НОВОЈ СРЕДИНИ, И ОВОГ ПУТА ОБЕЛЕЖАВАМО ПОЧЕТАК АКАДЕМСКОГ ЖИВОТА БРУЦОША ИЗ КРАГУЈЕВЦА, МАНИФЕСТАЦИЈОМ ПОД НАЗИВОМ:

"ДА ТЕ ДОЧЕКА НЕКО ТВОЈ"

ПРИЈЕМ ЋЕ БИТИ ОДРЖАН 02.10 У ПРОСТОРИЈАМА УДРУЖЕЊА КРАГУЈЕВЧАНА, (БУЛЕВАРУ ДЕСПОТА СТЕФАНА БР. 12/8) СА ПОЧЕТКОМ У 19 ЧАСОВА

ПОЗИВАМО СВЕ БРУЦОШЕ И ЊИХОВЕ СТАРИЈЕ КОЛЕГЕ ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖЕ!

УДРУЖЕЊЕ КРАГУЈЕВЧАНА У БЕОГРАДУ
Бул. Деспота Стефана бр. 12, 11000 Београд;
тел: 3346-003; 066/142-422;
udruzenjekgubg@gmail.com

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARADONT

Prim. Mr. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

Popravka zuba
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba

Beljenje zuba po Beyond sistemu
Vađenje zuba

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/II-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: paradont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije

SVE LABORATORIJSKE
ANALIZE
NA JEDNOM MESTU

Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA

* Trauma * Manuelna terapija
* Reuma * Celulit
* Neurologija * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrick@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

* ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
* ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
* HOLTER EKG-a I PRITISKA
* ERGOMETRIJA
* PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани
и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA
ORDINACIJA
JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034/ 461 339
034/ 463 333
Mob: 063 / 619 436

УСПЕЛА ИНИЦИЈАТИВА ЉУДИ ИЗ ИВАНГРАДСКЕ

Имеу лица по којој се зове улица

Станари Иванградске у насељу Мале Пчелице тражили су од надлежних и добили дозволу да њихова улица убудуће носи назив Верољуба Верка Раденковића. То је име младића који је 1991. године страдао у Хрватској, у убеђењу да брани своју државу. Промена имена улице не би било ништа необично да станари Иванградске ново име нису дали по свом комшији, који је одрастао у овој улици. Име су тражили другови из детињства погинулог Верољуба, они који су имали среће да се врате са рати-

ДОСАДАШЊИ НАЗИВ

По непостојећем граду

Иванградска улица до сада је носила име по "непостојећем" граду Иванграду. Реч је о граду у Црној Гори, који се некада звао Иванград, а сада носи име Беране. Иванград је носио ово име од 1949. до 1992. године по народном хероју Ивану Милутиновићу.

МАЈКА ИСАИО ТАЦР АДИВОЈЕ (ДЕСНО) С А
КОМШИЈОМУ К УЋИР АДЕНКОВИЋА

шта, али и старији који су Верољуба гледали како расте. Са тим су се сложили и родитељи Верољуба Раденковића, који су сина изгубили када је имао 23 године. У Улици Иванградској 90 одсто комшија се сложило да промене име улици. Они кажу да је то начин да преминулом одају поштовање, кажу "хвала" и да њихова деца не забораве младића од 23 године који је, не знајући ни где иде, одвезен на ратиште где је страдао после само два дана!

■ Кадк омшијео дајуч аст

Од 58 станара из Иванградске 41 се сложио да име улице буде промењено. Акцију је предводио Радиша Милетић, друг из детињства Верољуба Раденковића.

- Већина нас који смо тражили промену имена улице били смо на ратишту, неки једном, неки три пута, у Хрватској, Босни и на Косову. Разлика је у томе што смо ми имали срећу да се вратимо, а Верко није. Ми смо имали срећу да радимо, женимо се, добијамо децу, а он није. Све се то десило 1991. године, али за нас као да је било јуче. Поштовање према човеку који је дао живот за нас нема рок трајања. Већина људи не зна по коме њихова улица носи име, ми ћемо то знати, каже Милетић.

Комшија Горан Гајић, један од најпосвећенијих у овој иницијативи, каже да када су суседи питани слажу ли се са променом имена улице, већина је одмах рекла "да", мало ко је питао "зашто".

- Најпре смо мислили да Верково име дамо улици изнад наше, у коју се улази исто из Солунске, али педесетак метара узбрдо. Та улица нема име. Онда смо се запитали зашто да дамо име тој улици, логичније је да наша улица носи Верково име, он је наш. Нисмо желели да можда име нашег друга добије нека улица на другом крају града, где не знају ко је он био, колико нам је значајно. Драго ми је да смо успели да овако очувамо сећање на Верољуба, каже Гајић.

Вукола Исавловић, старина из Иванградске, објашњава да Верко није био само комшија.

- Већина станара улице досељена је из околине Лепосавића 60-их и 70-их година. Дошли смо трбухом за хлебом, због „Заставе“ и бољег живота. Радил смо пре подне у фабрици, а после подне на кућама које смо градили. Било је то време када 30 душа, уморних од фабричког рада, за три сата налије плочу на кући. Били смо породица, помагао сам да се гради Веркова кућа док је он још био клинац, каже Вукола.

■ Двап утас ахрањиван

Када је одлука међу комшијама донета, сви су пошли до куће Раденковића по дозволу Верољубових родитеља. Погинули младић за собом је оставио родитеље и старију сестру. Мајка Мица Раденковић и 23 године од смрти сина носи црну мараму. У кући изгледа као да је породица пре само који дан сахранила сина. Бол је натопила зидове куће. На зиду умрлица. Отац Радивоје каже да је одлука комшија велика пажња према овој породици.

- Када су дошли то да ме питају био сам им захвалан, али то ме је погодило у срце. Много ми значи, када нас не буде било, нека наш Верољуб остане у овој улици бар именом, каже отац док му низ образе лију сузе.

КОМШИЈЕ–И НИЦИЈАТОРИП РОМЕНЕНА ЗИВАУ ЛИЦЕ

Уз накп оштовања према Верољубу Раденковићу (23), с традалому рату 1991. године, комшије и другови из детињства тражили да се улица осим његовог имена, Раденковић, зове и по његовом оцу, Радивоју Милетићу, који је такође погинуо на ратишту.

Верољубова мајка и данас се сећа сваког детаља тог септембра 1991. године, када су јој сина наводно позвали на војну вежбу, па га сутрадан одвели на ратиште.

- Мој син радио је у „Застави“. Тог 29. септембра дошао је с посла и већ увече позван на војну вежбу на Пасуљанске ливаде. Одатле су их покупили аутобусом и одвезли на ратиште, без обуке. Звао ме је у недељу ујутру и рекао: „Ако се не јавим у понедељак, у уторак ћу сигурно“. Никада ми се више није јавио. Страдао је првог октобра. Ми то нисмо знали, нама нико није јавио да је он погинуо. Ми смо га месец дана са рођаком тражили по ратишту. После пар дана од последњег јављања, отишла сам код младића који је са њим био тамо, а он ми је рекао да је Верољуб повређен. Надала сам се најбољем, али моје је дете већ лежало под земљом, сахрањено као непозната особа на гробљу у Београду, сећа се мајка.

Мирослав Спасојевић, Верољубова теча, сећа се потраге која је трајала аними.

- Не знам где све по Хрватској нисмо били, по Београду... Најзад смо на ВМА успели да натерамо надлежне из војске да нас неко саслуша, да саслуша оца несталог војника. Док смо портира молили да

ИВАНГРАДСКА, БУДУЋАУ ЛИЦАВ ЕРОЉУБА
ВЕРКАР АДЕНКОВИЋА

нас негде упутити, да нам неко нешто каже, крај нас су стизала тела погинулих у џаковима. Отишли смо на други спрат. Тамо је већ било доста људи који су тражили своје синове. Један пуковник рече Радивоју - ајде са мном. Отишли су. После неког времена чуо сам Радивојев лелек, кукање које цепа срце и које никада нећу заборавити. Неко је викао "дајте му воде", Радивоје је урлао "дајте ми отров". Све је било готово, срећа нас је заувек напустила, каже Спасојевић.

Отац каже да је у канцеларију, где је сазнао за смрт сина, позван да погледа икеп огинулих.

- Низале су се фотографије као у најјужној ноћној мори. Све деца коју неки родитељ као ја и даље чека. Онда сам на слици видео мог мртвог сина. Страдао је од гранате која је ударила у дуд и распрсла се. Гелери су многе на месту убили, мог сина су ранили. Доњи део леђа био му је страшно повређен, огромне отворене ране. Јетра је најгоре страдала, она га је и убила касније, у болници. Верку су били повређени и кук и рука. Ноге су му биле израђављене од метака, док су га саборци вукли на сигурно под непријатељском ватром. Мој син је сахрањен на гробљу Лешће у Београду као Н.Н. лице. Нашли смо га и пренели у Крагујевац, да почива близу нас. Сахрањен је поново месец дана од смрти, седмог новембра, каже чајнио тац.

Комшије из бивше Иванградске сада чекају таблу са именом Верољуб Верка Раденковић. Када то буде готово позваће медије да још једном свима испричају ко је био Верко.

Марија ПАЦА

ИЗ ЗВАНИЧНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Страдаоу се луНу штарк одВ уковара

Верољуб Верко Раденковић рођен је првог фебруара 1969. године у селу Борчане, општина Лепосавић. Завршио је Машинско- саобраћајну школу у Крагујевцу. Радио је као лакирер у „Застава лакирници“. Војни рок служио је у Пљевљима и Андријевици, на албанској граници. Био је десетар и "примерни војник". Био је и надарен за певање.

Према званичним подацима, страдао је у борбама у селу Нуштар, недалеко од

Вуковара, првог дана октобра 1991. године. Због тешких повреда пребачен је у Орлик, па на ВМА у Београду, где је преминуо. Пошто код себе није имао никаквих докумената, сахрањен је као Н.Н. лице на гробљу Лешће у Београду. Упорним трагањем, родитељи су успели да га пронађу и идентификују, стоји у званичним документима. Верољуб Раденковић поново је сахрањен на гробљу у Малим Пчелицама.

ТЕШКА НАПЛАТА АЛИМЕНТАЦИЈЕ

Преганања преко леђа деце

Наизглед је све јасно какве обавезе и права имају родитељи према деци када више нису заједно, али пракса је - скандалозна. И судови и социјалне институције тврде да су немоћни због важећих прописа, запрећене су чак и затворске казне за неплаћање алиментације, што опет није решење јер се иза решетака не зарађује, а највеће жртве су деца

Пише Елизабета Јовановић

Као преседан у овдашњој судској пракси стоји да је отац једне девојчице био у затвору због неплаћања алиментације која се нагомилала. Мада је социјални радник разговарао с њим по изласку из затвора, како би га убедио да плаћа издржавање и успостави комуникацију са бившом женом због детета, све се опет svelo на исто. Одбио је да даје новац жени, уз образложење да га она неће потрошити за потребе детета, што се по закону не може уважити. Његовој бившој супрузи није било свеједно што отац њеног детета мора да иде у затвор, али суд је тако одлучио, мада се тиме није поправио материјални положај ове породице. И то јесте један озбиљан друштвени проблем за који још не постоји ефикасно решење.

У другом случају родитељи су се развели, а судски поступак је трајао врло дуго. Годину дана после развода, отац није плаћао алиментацију, а мајка је у међувремену изгубила посао. Бивши супружници били су у лошим односима и ништа се није померало на боље. Када је жена изненада добила посао у другој држави, без сагласности бившег мужа отишла је са дететом, али се „брижни“ отац тада сетио да тражи своја права у вези са старатељством, иако годину дана ни динара није дао свом детету.

Најдрастичнији је трећи пример где се супружници нису одмах судски развели, иако је супруг напустио породицу. Мајка се десет година сама бринула о детету, а отац се појављивао једном или два пута годишње. Када је пре две године жена дошла у Центар за социјални рад да се распита о својим правима, он је већ

био засновао ванбрачну заједницу и имао је велика примања у државној фирми, где је био на руководећем радном месту. Брак је разведен тек две године касније и тада је утврђена обавеза издржавања. Међутим, због организације његове фирме настао је проблем и ова жена ни до данас није успела да добије новац за дете, мада је суд наложио да се ради принудна наплата преко административне забране.

■ Неплатишама само условне казне

Ово су само неки од бројних примера из живота који говоре о проблему неплаћања алиментације. Подаци из Основног суда показују да је 2010. у Крагујевцу и Баточини било укупно 451 захтев за развод брака, а у 80 одсто случајева донета је и одлука о издржавању деце. Годину дана касније, осим што је повећан број развода, појавило се и 100 тужби за измену одлуке о издржавању. Сваке наредне године овај број је растао, а према последњим подацима, до 31. августа ове године евидентирано је 540 развода и 92 тужбе за измену одлуке о издржавању.

Приликом одлучивања о висини издржавања суд води рачуна о законским прописима, али одредбе Породичног закона које се односе на издржавање обавезују суд да приликом доношења одлука води рачуна првенствено о интересима деце, док су обавезе родитеља засноване на крите-

ријуму одговорности. То значи да родитељ који не живи са дететом мора да доприноси његовом издржавању у висини минималне суме која је предвиђена законом, осим у неким случајевима неспособности за привређивање због инвалидитета, објашњава Ивана Рачић, портпаролка Основног суда у Крагујевцу.

По њеним речима, суд увек мора да води рачуна о висини суме коју оба родитеља морају да обезбеде за издржавање детета и она не може бити мања од 23.708 динара (износ који држава уплаћује хранитељским породицама). Колико ће који родитељ морати да плаћа зависи од њихових примања, а уколико то не поштују, предвиђена је и кривична одговорност. До пре четири године, рецимо, суду није поднета ни једна тужба због неплаћања алиментације, али је већ наредне против 46 лица покренут кривични поступак и решен 26. У 2012. поднето је 116 и решено 94 предмета, а 2013. било је 73 кривичне пријаве и решено 117 предмета. За првих осам месеци ове године поступак је отпочео против 85 лица, а до сада је решено 38 таквих предмета.

Углавном се радило о лицима против којих је први пут покренут кривични поступак за неплаћање издржавања и готово увек је донета условна затворска казна, каже судија Рачић. На питање зашто само условно, одговор је да је најлакше некога ставити у затвор, али он тек из затвора не може да допринесе издржавању детета. Од њега се очекује да по изрицању условне затворске казне почне да плаћа, како не би завршио у затвору, каже судија Рачић, додајући да су имали само један случај где је човек отишао на одслужење затворске казне. Иако је био осуђен условно, и даље није тео да плаћа издржавање.

■ Систем наплате ван функције

Родитељи на суду најчешће понављају да немају од чега да плаћају алиментацију, да не зарађују довољно, да су незапослени, а у једном случају отац је изјавио да не жели да даје издржавање детету - из ината.

Не постоји механизам да суд некога натера да ради да би плаћао алиментацију, нити има принудног рада, али се условном осудом даје шанса родитељу да измири обавезе, јер затвор није замена за дуг и нема алтернативних санкција, каже Ивана Рачић.

месецима, иако су по закону нарочито хитни. Често се не може пронаћи тужени родитељ који на различите начине избегава судски процес. Међутим, често ни по извршним пресудама не може да се наплати потраживање, а мајка детета нема никакве користи од тога ако отац оде на издржавање затворске казне, јер њена материјална ситуација се тиме не поправља. Све то доприноси и погоршању односа између родитеља, рефлектује се на одрастање детета и продубљује конфликте.

■ Увођење алиментационих фондова

Некада је држава имала алиментационе фондове из којих је помагала родитељима док се не изврши наплата, али то је давна прошлост. Заговарају се идеје да се поново крене са тим фондовима, с обзиром да је реч о масовној појави, али питање је колико би средстава требало да обезбеди држава, а колико би се они пунили наплатом потраживања од родитеља који не измирују обавезе, објашњава Љиљана Ђорђевић.

Она подсећа да су још пре две деценије радили истраживање са родитељима којима су поверена деца и показало се да након три године од развода већина родитеља који су напустили породицу више нису виђали своју децу, нити плаћали алиментацију.

Већину обесхрабрују дуги и неефикасни судски поступци који не доприносе бољој наплати, већ само гомилају трошкове. Они на крају падају на терет дужника, али то је све на дугачком штапу, јер адвокати неће да преузму случај да би на крају можда од дужника наплатили трошкове, каже Љиљана Ђорђевић, додајући да се у пракси дешава да сав терет издржавања деце сносе родитељи којима су деца поверена, а то су најчешће мајке.

Родитељи немају право ни на социјалну помоћ јер се алиментација урачунава у приход, чиме их ставља такође у неповољни положај, нарочито онда када не могу да га наплате.

Тај износ се обрачунава као део прихода породице, мајке, односно детета. Уколико један од родитеља не плаћа издржавање, тражимо као доказ да корисник новчане социјалне помоћи поднесе предлог извршном суду и тада тај износ нећемо узимати у обзир као приход, али мора да постоји доказ да је покушано извршење, објашњава Миона Станковић, руководилац службе за правне послове Центра за социјални рад.

Да деца трпе због законских регулатива сложиле су се све наше саговорнице. Службе су ограничене законским оквирима, надлежни су увек неки други и то тако иде у недоглед. Станковићка појашњава да је самохрани родитељ само онај где није утврђено очинство или је један родитељ преминуо.

Ако мајка нема прихода и корисник је новчане социјалне алиментација од 10.000 динара, онда ова двочлана породица има право на помоћ од само 2.500 динара. Тек када мајка донесе доказ о извршењу Центар признаје пун износ социјалне помоћи од 12.500 динара, а не само разлику од 2.500 динара.

Родитељи често одбијају да донесу потврду о извршењу изговарајући се да им је то постало мрско, не желећи да се опет повлаче по суду и плаћају таксе. Многи и не покушавају тим путем да траже алиментацију, него у старту дигну руке, а правоснажна пресуда постаје мртво слово на папиру.

Новина је што сада они који живе у Крагујевцу могу преко Центра за социјални рад да решавају алиментациону потраживање у иностранству. Спона са институцијама друге државе је Канцеларија за људска и мањинска права, која настоји да пред судовима друге државе наплати алиментациону потраживање.

Љиљана Ђорђевић: Ми увек саветујемо женама

да инсистирају на наплати преко рачуноводствених служби послодавца код којих је отац запослен, али велики је број незапослених, па се наплата компликује

И у Центру за социјални рад потврђују да не постоји ефикасан систем наплате алиментационог потраживања и да се у том правцу ништа не мења, мада се од 2005. године прецизира висина алиментације. Догађало се ранијих година да се родитељ коме се дете поверава, а у 90 одсто случајева то су жене, није најбоље снашао, па на суду и није тражило да се утврди износ издржавања и врло често су добијали пресуде без утврђене суме.

Утврђивање износа је ствар суда, а они су од 2005. године примеренији материјалним трошковима детета. Ту има напретка, али нема побољшања у наплати тих потраживања. Релативно мали број родитеља своју законску обавезу уредно извршава без принуде. Ми увек саветујемо женама да инсистирају да наплата иде преко рачуноводствених служби послодавца код којих је родитељ запослен, мада је велики број незапослених или стално мењају послодавце, па се питање наплате поново отвара, каже Љиљана Ђорђевић, социјални радник, руководилац службе за заштиту деце и младих.

Она наглашава да Центар за социјални рад помаже родитељима старатељима да уђу у процес наплате и да бесплатно покрену поступке извршења. Међутим, ти поступци нису ефикасни, трају

НИ ОДЛУКЕ СУДА У ВЕЛИКОМ БРОЈУ СЛУЧАЈЕВА СЕ НЕ ПОШТУЈУ

БИО ЈЕ САЈАМ, А НА САЈМУ...

Рам без праве слике

Шумадијски сајам пољопривреде већ десетак година одраз је једногодишњег помака у аграру Крагујевца и региона. Ове године остао је препознатљив тек по простору на којем се одржава и (службеној) заступљености локалних ресорних служби и предузећа. Све друго било је у знаку – тек да сајам опстане. До неког, не само по аграр, бољег времена

И НОВОГОДИШЊИ, једнаест по реду Шумадијски сајам пољопривреде градоначелник Крагујевца отворио је препознатљивом реченицом:

„Постали смо озбиљан сајамски град и тиме се поносимо јер сваке године искорачимо. И овај сајам је искорачио у односу на претходне и по броју излагача и по садржају. Надам се да ће сви бити изузетно задовољни, како излагачи, тако и посетиоци”.

Корекција овог општег места на отварањима и затварањима ове сајамске приредбе стигла је четири дана касније:

„У години која је јако тешка и уз много проблема, ми смо направили најбољи могући сајам”, рекао је градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић пре спуштања завесе на овогодишњу манифестацију, а пренесио службени сајт локалне самоуправе.

Истини за вољу, сајамска манифестација, која већ подуже важи за највећу јесену смотру аграра у Србији, није морала да брине за овај епитет, не због изузетности шумадијске смотре аграра, већ због чињенице да је сва сајамска делатност у нас на истим (читај: ниским) гранама, почев од оне пролећне и најдугочекније у Новом Саду, до свих овојесенских смотри и смотрица по општинама које себе неретко називају и сајмовима.

НАЈБИТНИЈА и најважнија разлика назначених јесењих догађања у српском аграру и крагујевачког сајма остала је везана сада за место одржавања. Простор „Шумадија сајма” још једном се потврдио као локација са знатним потенцијалом. Али, потенцијал означава постојеће могућности, које треба и искористити. А овога пута много шта није било онако како су протеклих година организатори и традиционални покровитељ, град Крагујевац, навикли и овдешњу публику и јавност уопште.

Финансије су пословично назначене као основни кривац што је овогодишњи Шумадијски сајам пољопривреде, нажалост, био копље испод прошлогодишњег. Додуше, ни лане нису цветале руже локалним финансијама, али се то надокнадило тада још увек присутном енергијом поменутих организатора и покровитеља да се све одради на дотад уобичајеном нивоу.

„Мора се приметити да ни нови министар пољопривреде, попут претходника, није нашао за потребно да се појави у Крагујевцу, нити је сајам посетио било ко од значаја из министарског кабинета, а ни новац из државне касе свих ових година није био потпора организовању Шумадијског сајма пољопривреде

аграра пошљае каква значајнија порука ка креаторима пољопривредне политике и стратегије у нас или је знак засићења борбом са ветрењачама овдешње локалне самоуправе и представника власти, или сигнал да су тумбања у аграрном ресору дошла у невреме те су постала лако препознатљива на овом најзначајнијем окупљању у години.

Додуше, мора се приметити да ни нови министар пољопривреде, попут претходника, није нашао за потребно да се појави у Крагујевцу, нити је сајам посетио било ко од значаја из министарског кабинета, а ни новац из државне касе свих ових година није био потпора организовању Шумадијског сајма пољопривреде. Али, избором најважнијег госта чини се да су и притворена врата министарства додатно залупљена пред министром који је и даље академски везан за крагујевачки универзитет. Али, то је прича за неку другу прилику.

МАЊЕ новца скресало је и програме на којима су представљани и оцењивани живи експонати (са изузетком коња и фијакера), те ни традиционалне смотре ове врсте нису одскакале од остатка овогодишње тек-да-се-одржи сајамске манифестације. И да не набрајамо даље.

Ипак, постоји и нешто по чему овогодишњи сајам није заостајао за претходнима. То је истрајност посетилаца да и у не баш повољним метеоролошким условима посете сајмиште. Ово се посебно видело у недељу, последњег дана сајма, али то је недовољно за битнију промену опште оцене једанаестог Шумадијског сајма пољопривреде.

Сајмови ваљда у именима и носе бројеве не бисмо ли се понадали да после (оваквог) једанаестог долази онај нови, дванаести, догодишње. Довољно времена да се унесу нове идеје, нова енергија и много рада како би ова смотра вратила углед који је с муком годинама градила. У противном, цаба и овакво сајмиште, што ће рећи рам, кад слика од бледуњава клизи ка суморној. Милош ЈОВАНОВИЋ

КАКО ПРЕПОЗНАТИ ПРАВИ МЕД

Пчелари против прев

Куповина меда у великим маркетима, иако би требало да буде безбедна кад је реч о пореклу и саставу производа, често није гаранција да је купац кући однео прави пчелињи производ. То су више пута показале контроле ветеринарске инспекције и организација потрошача. Најсигурнија је куповина код пчелара. А сами пчелари признају да када купац узме теглу у руку, на пијаци или у маркету, он никако не може поуздано да зна купије ли мед или неки сируп налик на производ пчеле. „Крагујевачке” су на прошлонедељној Пчеларској изложби у центру града покушале да добију одговор на питање - како купац да зна купује ли мед и какав мед купује.

Пчелари нам откривају да се мед може проверити само ако продавац пристане да отвори теглу. Контрола се ради кашиком, али Радослав Вељовић, власник пчеларске фарме „Вељовић” из Опланића код Кнића, каже да се мед најбоље проверава такозваном мастиљавом оловком.

■ Мастиљава оловка без трага по меду

- Реч је о оловци коју користе задари и може се купити у књижарима. Када се њоме пише по влажном дрвету, оставља плави траг јер се раствара у води. Узмете ту оловку и отворите теглу меда. Оловком превлачите по површини меда, као да пишете. Ако је прави мед, оловка неће остављати никакав траг. Ако је неки сируп или шећер растворен у води, оловка оставља плави траг јер у том сирупу има воде, објашњава искусни пчелар.

ГОДИНА ОМАНУЛА, У ПОНУДИ САДА УГЛАВНОМ МЕД ОД ЛАНЕ

Принос меда ове године је десеткован, цене скачу, па продаваца вештачког меда биће све више. Пчелари п(р)озивају надлежне да провере какав се то мед продаје у мегамаркетима по цени од 300 динара килограм, а купцима сугеришу да обавезно погледају пише ли ситним словима на етикети „фруктозни сируп”

Вељовић јасно показује да је спреман на било какав тест свог меда који потиче са Власине, Гледићких планина, Голије, Рудника и Фрушке горе.

- Имам ливадски мед, шумски, багremов, липов. За децу до три године препоручујем багremов мед, лаган је и мало када изазива алергију. Деца око четврте године

већ могу да користе ливадски мед који има у себи поленових зрнаца, због чега не треба да га једу јако мала деца. Шумски мед или такозвани медиковац, настаје када пчела скупља медну росу са листова хрста, цера и букве, објашњава пчелар који свој мед допрема у Крагујевац на кућну адресу, а многим ван Шумадије шаље поштом.

Док неки скупљају значке, чокање, плоче, Мирко Николић из села Теферич скупља старе пољопривредне машине и за сада их има око 50! То су трактори стари по пола века, али и дреш из 1932., те мотор за тај дреш из 1928. године. Нешто од тога је на продају, а нешто нема цену, бар за Мирка.

Логично је питање - где све ове машине Николић чува? На 30 ари плаца, одговара он. Љубав према старим машинама гаји и његова супруга, али и два сина, који се баве ремонтом ове механизације. Нешто од старина Мирко је изложио на претходном сајму пољопривреде у Крагујевцу.

Упитан како нађе ову механизацију, где нађе власнике, Мирко

ПОСАО И ПАСИЈА МИРКА НИКОЛИЋА

„КОЛЕКЦИЈА” СТАРИХ ПОЉОПРИВРЕДНИХ МАШИНА

Ни шракшорца ни

Дреш из 1932. године, трактор „дајц” из 1955. и низ других машина које би по годинама поизводње и за отпад биле старе, Мирко Николић проналази широм Србије, репарира их и потом неке продаје, а највредније чува и не да „ни за коју цену”

Николић одговара: нађу они мене. Када стару машину купи, неке поправља и продаје, друге чува да у њима ужива. Стари дреш, односно вршалица за жито из 1932. године, није на продају.

- То је дреш чехословачке марке „Славија”. Уз сличан сам порастао. Отац је наш дреш продао 1981. године да би купио комбајн. Ја сам 2000. године пронашао и купио дреш као што је био тај наш. Да ми је тада био жив отац, плакао би од среће, објашњава Николић.

Каже да овај дреш покреће стабилни мотор из 1928. године. Тај

СТАБИЛНИ МОТОР И ДРЕШ ИЗ 1932. ГОДИНЕ

мотор је посебни део, ван дреша, на посебним точковима. Стабилни мотори раде на бензин, а овај се пали ручно, „курблом”. Има

ВРШАЈ КРОЗ ИСТОРИЈУ

Од мотки до комбајна

Некада су људи мале количине жита млатили дрвеним моткама, касније је неколико пари волова или коња газило и трло класове. Тако се одвајало зрно од плеве. Након тога се појављује машина са буњем коју су окретали коњи трчећи у круг. Све је рађено и усавршавано да се што лакше добије чисто зрно од пшенице или неке друге житарице.

Посао је олакшан када се појавио дреш, машина коју је покретао мотор са преносом на каиш, а која је одмах од сламе и плеве одвајала жито.

Дреш је, заправо, део вршалице, која се састоји из две машине. Једна је била парна и покретала је другу, такозвани дреш, који је у ствари и обављао вршидбу. Парну машину покретала је водена пара. Вода се загревала ложењем сламе. Када се створи притисак паре од пет до шест атмосфера, ставља се у погон и помоћу дугог кожног ремена (каиша), преко замајца покрећу се уређаји дреша. У дреш се пушта одвезано снопље пшенице са класјем према доле. Тако тече вршидба. Касније је дреш радио на стабилни мотор. Данас је заборављен, а жетва пшенице се обавља комбајнима.

араната

Мед на Пчеларској изложби прошлог викенда био је нешто скупљи него лане, па су посетиоци махом само питали за цену. Липов и ливадски мед коштали су 700, односно 800 динара, багремов 800 и 900, а шумски је на већини места стајао 1.000 динара за килограм. Један од излагача пожалио се јавно да је проблем то што и многи прави произвођачи меда „мало“ varaју у свом послу.

- Многи продају ливадски мед, а у ствари је то сунцокретов мед, са кошница које су сељене у Војводину. То није исто по квалитету, а принос сунцокретовог меда је већи.

Онда од мене који продајем прави ливадски мед нико не купује због 100 динара више цене, каже један од продаваца.

Шта ће ове године грађани куповати под декларацијом на којој стоји „мед“ велико је питање с обзиром да је принос меда, због временских услова, десеткован. Многа излагача на изложби су рекли да нуде прошлогодишњи принос.

Произвођачи из села Букуровац, Душан и Милорад Николић, имаће ове године десет пута мање меда него што су планирали.

- Багрема скоро да није било, принос ливадског меда је 10 одсто од очекиваног, уместо 3.000 килограма имамо 300 килограма меда. Све ово је прошлогодишњи мед. Цене ове године јесу веће, а тек ће бити скупле. У Београду је сада најјефтинији мед већ 800 динара, наводи Властимирка Николић која мед продаје и у Крагујевцу на адреси Јована Ристића 73.

■ Мегамаркети к'о бели медведи

Првог дана изложбе меда продавце су „обишли“ и инспектори и замерили им на томе што нема исписаног рока трајања меда. Један од продаваца подсећа да је мед пронађен у пирамидама у стању у каквом је давно закопан, односно да мед нема рок трајања.

МАСТИЉАВА ОЛОВКА ЗА НАЈСИГУРНИЈУ ПРОВЕРУ: РАДОСЛАВ ВЕЉОВИЋ

- Позивам све те инспекције да мало обиђу мегамаркете, којима не смеју или не желе да се мере рају. У мегамаркетима наћићете тегле на којима крупно пише „мед“, а ситно „фруктозни сируп“, што значи да пчела са тим у тегли нема никакве везе, сем ако слети на теглу. Има произвођача, оних великих, који лажу у потпуности. Пише мед и кошта 300 динара, а сваки пчелар зна да по тој цени не може да се продаје прави мед. Кома одговара ово пљачкање народа коме се као мед продаје шећер, не знам. Тај наводни мед јешће нечија деца, можда болесна деца. Нека инспектори то провере ако смеју да се мере рају великим трговцима и власницима мегамаркета, каже један од резигнираних пчелара.

Ранка Ивковић из Добрња код Петровца на Млави, која са двојцом синова продаје мед из своје породичне фирме, тихо каже да купац не може да зна шта је у тегли.

- Ми радимо 25 година и имамо много сталних купаца. Најједноставнији начин провере меда јесте како он цури када се кашичицом захвати мало меда и сипа назад у теглу. Треба да из кашичице тече нит меда која се не прекида. Не сме да капље, него да се види нит. То ипак није сигурна провера. Мед који је незрео, прави али незрео, такође може да капље. Незрео мед значи да је требало још да остане у кошници, да га пчеле још прераде, али тада има меда, па га неки пчелари извуку раније, да има више, објашњава ова пчеларка која је, како

КАКО ПРОВЕРИТИ ДА ЛИ ЈЕ У ПИТАЊУ ПРАВИ МЕД

Прво мора да се купи ...

Прави мед се кристализује.

- Кад се у стаклену теглу сипа вода, па онда две кашике меда, прави мед ће пасти на дно тегле, док ће се вештачки разлити по води.

- У супермаркету узети теглу с медом и окренути је наопако. Ако се мед растегливо одваја од дна тегле и споро капље, знак је да у руци држите чисти пчелињи мед. Код вештачког меда, маса ће се нагло одвојити од дна тегле.

- Узети мало меда и истрљати по длану. Ако се приликом сушења јаве кристалићи шећера, мед је вештачки. Природни мед се у истом случају загрева и претвара више у врсту уља и није лепљив.

- Ставити на папирни убрис неколико капи меда. Вештачки мед ће брзо натопити папир, док ће природном меду требати више времена за то.

- Због воде коју у себи садржи, вештачки мед неће дозволити да се палидрвце шобице умочено у мед запали. Палидрвце умочено у природни мед ће најнормалније горети.

- Мед се може тестирати и уз помоћ хлеба. Намазати кришку хлеба медом и оставити да одстоји. Од природног меда хлеб ће се скорети, док ће од вештачког меда хлеб омекшати. Разлог је што вештачки мед у себи садржи воду.

МЕД НЕ СМЕ ДА КАПЉЕ, ВЕЋ ДА ЦУРИ НИТ: РАНКА ИВКОВИЋ

нам открива, алергична на убуд пчеле(!?).

■ Пчеларски савез тражи сталну контролу, али ...

Савез пчеларских организација Србије од ветеринарске инспекције већ шест година захтева да контроле квалитета меда у трговинама и код пчелара буду редовне, али се то и даље чини само повремено. Пчеларе обесхрабрује то што углавном исти произвођачи неисправног меда буду „ухваћени на делу“, а други и даље опстају на тржишту као да

се ништа није догодило. Изузетно ниским ценама у малопродаји, често нижим од откупне цене меда за извоз, држава приморава пчеларе да мед продају на страним тржиштима. Тако се, због нелојалне конкуренције коју држава недовољно санкционише, догађа да Немци једу висококвалитетан српски мед, а да потрошачи у Србији не знају да ли купују мед или кукурузни сируп.

Због временских прилика, ово је година елементарне непогоде у пчеларству. У већини кошница нема хране ни за презимљавање пчела, те су пчелари принуђени да их прехрањују вештачком. Принос меда ће, како се процењује, бити тек петнаестак одсто од просечног који износи 13 до 16 килограма по кошници. У неким крајевима принос је једнак нули. Овакву годину не памте ни најстарији пчелари који раде и дуже од 50 година. Јасно је какве ће цене меда бити ове године.

М.Р.

МИРКА НИКОЛИЋА ИЗ ТЕФЕРИЧА

ема без моторца

водено хлађење и користио се и за покретање машина као што су млинови и тестере за дрва. Што је још интересантније, у Србији постоји удружење љубитеља управо стабилних мотора.

- Многи су хтели да купе од мене овај дреш. Некада бих рекао јасно да није на продају ни за какве паре, а неким, да не бих морао много да објашњавам, рекао бих сумануто високу цену, да би брже одустали. Гаражиран је и нећу га продати док сам жив. И мојим синовима је прирастао за срце, неће га ни они продати, тврди Николић.

Николићи имају и нешто млађе „артикле“, као што су трактори

стари по пола века или више. Већина тих трактора је на продају, не колекционарима, већ пољопривредницима који их користе на њивама.

- Стари „дајц“, „дендт“ или „кормик“ бољи су од нових сада-

шњих и неупоредив са кинеским тракторима који се продају за 10 и 15 хиљада евра. Када неке нове тракторе, предвиђене за возњу по равници, потерате уз шумадијско брдо, уље падне на дно и трактор „пркне“. Старе тракторе купују стари пољопривредници, који су мудро израчунали да им се више исплати да од мене купе трактор за 1.200 евра, него нови за 15.000. Ти стари су издржљивији и јачи. Троше чак 40 одсто мање горива. Једини су проблем делови за њих, али док је мене и мојих синова, проблема нема, каже Николић.

На пољопривредном сајму у Крагујевцу посетиоци су могли да виде трактор „кормик интернационал“ прављен 1959. године, 30 коњских снага, као и „крамер“ из 1956, такође 30 коња. Био је изложен и „дајц“ из 1955. године, ремонтан пре пет година, у возном стању. Он је и најстарији регистрован.

Осим пољопривредника, стару механизацију купују и колекционари, махом странци. Код Николића је дошао Немац да пазари тракторе за своју колекцију и даљу продају.

- Он је код мене купио пет старих трактора, наравно немачких. За сваки ми је давао дупле паре, уместо 1.500 по 3.000 евра. Он ће их средити, рестаурирати за изложбе и даљу продају. У Немачкој овакав стари трактор може да се прода за 15.000 евра, каже наш саговорник.

Николићи су изложили и камионче „616 застава“ из 1969.

СТАРИ ДОБРИ ТРАКТОРИ НЕМАЧКИХ ПРОИЗВОЂАЧА

МЕЂУ СТАРИНАМА ЈЕ И „ЗАСТАВИН“ КАМИОНЕТ 616

године, на дизел, носивога 1.500 килограма. Овакав камион „Застава“ је производила до почетка 80-их година, а првобитно је рађен под лиценцом „Фијата“. Један од најстаријих експоната на сајму била је и косачица коју су вукли коњи.

Упитан како супруга толерише пасију, да дворште пуни старудијом и кршевима које рестаурира, Николић се смешка. Каже да је његова Миланка „прави џамбас“ и да обоје деле исту страст према механизацији. А синови Дејан (35) и Ненад (32) већ су преузели вођење очевог посла и наследили његову љубав према старим машинама.

- Њих двојица сада воде ремонтни центар „Браћа Николић“, ја им само дам који савет, ако

треба. Срећан сам што их занима овај посао. Не прође дан да се некоме не поквари део на старом трактору, на некој машини, а ми смо једини у овом делу Србије који тај део могу да набаве. Ако га и немамо, крешемо у потрагу и мало када останемо празних руку, каже човек који, мимо трговачке логике каже да се више радује када купи неку старудију, него када прода машину.

М. РАЦА

НЕ КУПУЈУ ТРАКТОРЕ „СТАРЦЕ“ ЗБОГ ЉУБАВИ

За боље немају

Сељаци купују старе тракторе због њихове јачине, али и због беде у којој данас живе. Николић каже да би некада пољопривредник ухранио 10 бикова, продао их и пазарио трактор. Данас ухрани десет бикова, и наије преварант који те бикове никада не плати. Што не узме преварант, узме држава. Сељаку остаје или да батали све, или да купи трактор који му је скоро вршњак, жилав и издржљив, баш као и он.

ВОДЕНИЦА ЦИЦИЋА У СТРАГАРИМА, ПОСЛЕДЊА ОД 68 ИЗ ДОБА ОБРЕНОВИЋА

Добра за младенце, погубна за вампире

У хроникама из времена Милоша Обреновића постоји и податак о 68 воденица на реци Сребрници, подно Рудника у Страгарима. Данас постоји једна која ради, она у власништву Мирослава Цицића.

Последња воденица у Страгарима има главну просторију где се меље жито и собу за воденичара, претворену у - собу за младенце.

- Идеју сам добио на основу старинских веровања о воденици и води из воденице, која се користи у разним магијским ритуалима. Многи од њих, посвећени су младим и тек удатим женама, те добијају потомства. Када сам ушао у причу о сеоском туризму у некадашњу воденичареву собу ставио сам старински кревет и нудим га младенцима за прву брачну ноћ. У соби је и камин, да им буде топло у хладне дане. Признајете, то је необична прва брачна ноћ, каже Цицић додајући уз осмех да је супругу залуд позивао да у воденици прославе тридесету годишњицу брака.

ЈЕДИНА ПРЕТЕКЛА У СТРАГАРИМА И ОКОЛИНИ:
ВОДЕНИЦА ЦИЦИЋА

свима да су у овој воденици сигурни.

- Ово је најсигурнија воденица на свету. Она је на реци Сребрници, из које се некада испирало сребро. Знате и сами да вампире можете убити једино сребрним метком. Ако које од тих чудовишта и наиђе, мој гост може само да се мало придигне из кревета и вампира прсне водом из Сребрнице. Ма, обезбедићемо крај кревета чашу воде из реке, шеретски каже Цицић.

■ Два у један воденица

Пре приче о сеоском туризму, у садашњој соби за младенце, дане и ноћи проводили су воденичари. То је била њихова соба.

- Ово здање је у исто време било и воденица и ваљарица. У првој соби, са улазних врата, је воденица. У њој се мелело брашно. У воденичаревој соби је на месту садашњег камина био ката, налик на бојлер од 150 литара, на дрва. Ваљарица је прва ткачка машина, служи за ваљање сукна. Прво се изатка од вуње или тежине материјал. Да би се он сабио и добио дебелину, ваља се. То чине два чекића постављена као клатно. Они нон-стоп туку платно и тако га сабијају. Из казана у воденичаревој соби врућа вода иде на сукно док се оно „ваља“, објашњава Цицић.

Воденица и ваљарица имале су погоне на различитим странама здања воденице. Радиле су пара-

лелно, 24 сата. Опслуживао их је тај један воденичар. Он је и мелело жито, и ложио ката.

И данас, после 300 година, воденица Цицића служи да меље пшеницу и кукуруз. На дрвеним вратима воденице и на воденичном кошу још стоје урезбарена имена купаца и датуми посете. Неки су од пре Другог светског рата. Воденица се покреће ланцем, зачује се звук чекетала, наспе зрно и брашно „потече“.

- Као власнику воденице, најважнији ми је циљ да имам квалитетно брашно. Моје је далеко боље од брашна из млинова. Нама није битна количина брашна, него шта у њему остаје када самелемо пшеницу или кукуруз. Најквалитетније брашно данас је оно са воденице, јер је мала количина мељаве и нема прегревања брашна. На тај начин се не губе калијум и калцијум, што се дешава са брашном из електричних млинова. Они прво љуште зрно, скину му кору, мељу га без клице. Сви знамо шта значи клица у зрну, то је зачетак живота. То зрно из млина је зрно без душе. Ми добијамо просечно од 30 до 50 килограма брашна на сат, а млинови 1.000, објашњава Цицић.

■ ТПЦ „Код воденице“

Ова, али и друге воденице на Сребрници, биле су пре пар стотина година нешто налик на тржно- пословни центар (ТПЦ) Страгара, варошице која је некада била привредно језгро Шумадије. Данас, обновљена, служи да самеле ваљано брашно и разгали душу намерника.

Цицић воли да каже да су се у овом крају људи бавили сеоским туризмом пар векова пре него што је он заживео у модерно доба.

- Низ реку било је на десетине воденица. У време Милоша Обреновића, било их је чак 68 воденица. Људи су из околине

СВОЈЕВРЕМЕНО
ЗА ВОДЕНИЧАРА,
ДАНАС СОБА ЗА
МЛАДЕНЦЕ

долазили запрегама, са житом, стајали испред воденице и чекали на мељаву и по седам дана. Док не стигну на ред код воденичара, они би вуно предали у ваљарицу, обишли ковача, поткивача, купили потребштине. За тих дана док чекају, морали су негде да живе и негде да сместе стоку у Страгарима и околини. Шта је то него сеоски туризам, пита Цицић.

Због овакве гужве у тржно- пословном центру из средњег века, све воденице радиле су 24 часа. Како је већина воденица била у власништву бар два ортака, то није био проблем.

- Проблем је настао много касније, па сада има воденица које имају и по 30 власника. Неке су рецимо имале два, три или четири власника. Сваки је радио по 10 или по осам сати, зависно од броја власника. Када они умру, а не предају воденицу једном сину, деле је често двојица или више синова. Када њих наследе њихови синови, имате осам власника. Тако се стигло до тога да има 30-ак власника. Сваки има права да ради у воденици један дан месечно и од тог дана узима ујам, односно зару воденичара, објашњава Цицић.

Као и свако правило, и ово има изузетак. Воденицу Цицића као целовиту имао је деда прадеде саговорника Крагујевачких, Јевђеније Цицић. Ова фамилија у Страгарима се помиње још у тапији из 1775. године.

Воденица Цицића на Сребрници у Страгарима данас је под заштитом државе.

М.Раца

ИСПОД ОВИХ
КАМЕНОВА
ИЗЛАЗИ
„БРАШНО С
ДУШОМ“

На жалост, до сада младенаца у воденици није било. Упитан да можда проблем није стари страх од вампира и оностраних у воденицама, Цицић се смешка. Зна он много о томе, Сави Савановићу и људском страху, али поручује

ПРЕДАЊЕ О НАСТАНКУ ВОДЕНИЦА

Ђаво умешао прсте

Предање говори како је Светом Сави досадило да гледа народ како се мучи мрвечи жито у ступама, а онда да од тако смрвљеног жита прави брашно ручно окрећући камени точак сатима. Одлучио је да направи воденицу коју покреће вода са реке. Све је, каже предање, Свети Сава добро и паметно смислио и урадио, али никако није могао да реши проблем како да зрнвље жита само пада између воденичних каменова.

Легенда каже да је све то посматрао ђаво. Он је Светом Сави понудио да му помогне да реши проблем. Показао му је како да направи дрвено чекетало, уз чију помоћ жито из воденичног коша равномерно пада под воденичне каменове. Услов је био да једном у години дана воденица ради за њега. Свети Сава је прихватио договор и од тада, то знају сви воденичари, воденице никада не раде на Бадњи дан који је, према договору, припао ђаволу на кошришење.

ПРОМО

U skladu sa Zaključkom Osnovnog suda u Kragujevcu br. Iv 7960/12 od 03.09.2014. godine, Eurobank a.d Beograd, Vuka Karadžića 10

INFORMIŠE JAVNOST O PRODAJI NEPOKRETNOSTI U SUDSKOM POSTUPKU

1/3 porodične stambene zgrade br. 1, sa upisanom površinom zemljišta pod zgradom 103m2, spratnosti P+1, postojeće na kp. Br. 10670, upisana u LN br. 5013 KO Kragujevac 3, u ul. Kneza Mihaila 39.

Prvo javno nadmetanje zakazano je za 03.10.2014. god. sa početkom u 12,00h u zgradi Osnovnog suda u Kragujevcu, sudnica br. 17.

Procenjena tržišna vrednost ove nepokretnosti iznosi 2.133.582,68 dinara, a na prvom javnom nadmetanju, početna prodajna cena iznosi 60% od utvrđene tržišne vrednosti, što predstavlja iznos od 1.280.149,61 dinara.

Zainteresovani kupci su dužni da pre početka usmenog javnog nadmetanja, pred sudom polože 10% od procenjene tržišne vrednosti predmetne nekretnina na račun sudskog depozita br. 840-275802-35.

Zainteresovana lica se za sve dodatne informacije mogu javiti predstavniku poverioca, ERB Property Services doo, na telefone +381 11 206-5894, +381 64 8853-972, ili na e-mail adresu: milena.beslac@erbpropertyservices.rs

На тек завршеном Сајму пољопривреде у Крагујевцу „РД Солар“ појавио се као излагач јер у овој фирми сматрају да њихови производи могу имати примену у пољопривреди у пластеницима, где се производња одвија загревањем помоћу соларних пумпи или соларних колектора, које ова фирма, иначе, има у свом асортману производа.

Друга могућност примене постоји и код система наводњавања када не постоји прикључак на електродистрибутивну мрежу. За ову намену користе се соларни панели који могу да произведу одређене капацитете струје од 700 вати па до, рецимо, 10, 15, 20 киловата у зависности од потребе.

Фирма „РД Солар“ систем из Крагујевца дистрибуира и монтира све за соларно грејање - топлотне пумпе и соларне системе за производњу електричне енергије, загревање објеката и потрошне топле воде. Поред тога, „РД Солар“ пројектује и гради соларне електране. - Наши производи се одликују квалитетом, повољним ценама и дугим гарантним роковима: соларне електране, вакуумски колектори, соларни бојлер, соларни панели, ИЦ грејна тела, соларна опрема, каже Јелена Пелевић из „РД Солара“.

На питање да ли су на сајму пронашли будуће коминтенте,

РД СОЛАР

Уштеда енергије

она одговара да је уговорен посао са хладњачом из Чачка за пројекат за израду соларне електране за производњу струје која је неопходна за рад хладњаче.

Занимљиво је да се производи ове фирме могу користити и у домаћинству. Постоје бојлери за загревање санитарне воде, а да се при томе не користи обичан бојлер. Може да се инсталира у згради, на терасама на крову и задовољава потребе једног домаћинства. За четворочлану породицу сасвим је довољан бојлер од 80 литара који кошта 750 евра. Лети се постиже пуна загрејаност воде од 80 – 100 одсто, а у зимском периоду од 35 – 50 степени, што је дупло више од стандардног.

Производи „РД Солар“ могу се набавити и преко кредита за енергетску ефикасност, уз профактуру банака уз одложено плаћање на годину дана.

У овој фирми напомињу да имају и топлотне пумпе које служе за загревање стамбених објеката и доносе уштеду од 50 одсто у односу на било који други вид грејања, троше мало киловата по сату од 1,5 до 4,5 киловата.

СЕЗОНА ПРИПРЕМЕ ЗИМНИЦЕ НЕ НАГОВЕШТАВА ПУНЕ ОСТАВЕ

Цене знатно више од прошлогодишњих, а куповна моћ испод републичког просека – комбинација су која је преполовила продају поврћа за зимницу на крагујевачким пијацама. Неки излаз виде у куповини на одложено у супермаркетима, а за оне без чекова не остаје друго до кисео купус и расо

Пише Јаворка Станојевић

Када прође Велика Господина народ зна да је дошао час када ваља бринути о зими која куца на врта. Одувек, снег се не чека без огрева и пуног шпајза, јер зима, посебно када је новчаник празан, зна да се одужи. Ако се дан по јутру познаје, ова би могла бити и хладна и гладна, јер градска насеља још не миришу на печене паприке, парадајз уместо у флашама, стоји у на пијачним тезгама, а корнишни вену у цаковима на пијацама на којима нема гужви уобичајених за ово доба године. Овај утисак потврђују и продавци на кванташу који кажу да је продаја у просеку за трећину мања него лане, и да за поједина робу има вишеструко мање купаца него ранијих година.

■ Полице у оставама биће полупразне

Због чега крагујевачке домаћице ове јесени опрезно пазаре видљиво је већ при првом погледу на цене, знатно више од лањских. Назидало их је то што ове године, коју су обележиле незапамћене поплаве, скоро да нисмо имали лето, али и повећање тражње на огромном руском тржишту које је остало без пољопривредних производа из Европске уније.

ПРОМО

Млекара Границе

Између потрошача и природе

„Млекара Границе“ већ трећу годину за редом учествује на Сајму пољопривреде у Крагујевцу, заједно са Удружењем узгајивача говеда „Шумадија“. Ова млекара, свакодневно, откупљује 40.000 литара сировог млека, а готово цела Шумадија и северно Поморавље представљају подручје са кога се врши откуп сировог млека. У овај посао укључено је 1.350 газдинстава.

Под слоганом „Између Вас и природе“, ми се трудимо да прикупимо најквалитетније сирово млеко и произведемо препознатљиве млечне производе по којима смо постали познати широм Србије, каже власница Светлана Вукадиновић.

Финални производи добијени у млекури „Границе“ су изузетног квалитета, тако да задовољавају истанчан укус наших потрошача, и тренутно се пласирају у око 2.000 малопродајних објеката. Свакога јутра млекара „Границе“ испоручује тржишту 15 различитих производа (млеко, јогурт, кисело млеко, павлака, сиреви).

У овој млекури обећавају да се неће задовољити и зауставити на томе, својом пословном политиком према произвођачима и купцима, настоји се да се усаврши, унапреди и лансира нови

Скок цена није, међутим, једини разлог за наговештај полупразних полица у оставама. Празни их оно што статистика назива куповна моћ становништва, а што народ осећа као немогућу рачуницу да са мало пара закрпи много рупа.

Када подвуче црту, запосленом Крагујевчанину који је у јулу у просеку зарадио 41.350 динара, што је за четири хиљадарке мање од републичког просека, и коме за пуну потрошачку корпу недостаје скоро 25 хиљада динара, све осим неизбежне каше киселог купуса и пар тегли ајвара долази као луксуз. Апетит ће зимус још више морати да смање пензионери који, попут запослених у граду на Лепеници, каскају за просечним пензијама у држави. Са просечним пензионим

ПРОДАВЦИ УПОЗОРАВАЈУ: КО ЧЕКА КУПИЋЕ ЛОШИЈЕ ПОВРЋЕ ПО ВИШИМ ЦЕНАМА

чеком од 21.326 динара, за скоро пет хиљада динара мањим од републичког, најстарији Крагујевчани тешко могу да приуште паприку која кошта између 60 и 70 динара, или набаве парадајз чија цена ни на

НА КВАНТАШУ ВИШЕСТРУКО МАЊЕ КУПАЦА НЕГО УЈЕСЕН ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

велико не силази испод 70 динара по килограму. Уз то, ове старине често на грбачи носе и по две генерације незапослених чланова породице.

Ни трговци који, као друга рука, продају поврће доведено на крагу-

јевачки кванташ махом из околине Трстеника и Лесковачке котлине и од тога годинама солидно живе, не радују се високим ценама. Јефтину робу њима би донела већи обрт, а то гарантује бољу и сигурнију зараду.

Препродавац са позамашним искуством, Микица Ђурђевић, још не може да оцени каква ће бити сезона, јер је остављање зимнице тек на почетку. Али, није оптимиста.

Тек је почело, али ће брзо да се заврши, јер поврћа у набавци има мало. Данас прву класу паприка за ајвар продајем по 65 динара, јер сам је, пре неколико дана, повољно набавио у околини Трстеника. Ових дана, због кише која омета бербу, она тамо кошта 70 динара. Мислим да ће, како време одмиче, цене расти зато што ће понуда бити мања од тражње. Због тога би домаћице које планирају остављање зимнице требало да пожуре. Ако одлажу добиће лошији квалитет за више пара. Само, питање је да ли оне чекају да падне цена или су им новчаници празни, каже овај пијачар.

Руже не цветају ни продавцима парадајза који шумадијске домаћице традиционално мељу и у флашама чувају за зимску употребу. Ово поврће прошле јесени могло је да се пазари по 30 динара за килограм, а почетком овог септембра на Кванташкој пијаци има цену од 70 динара по килограму заједно са гајбом. Зато, кажу трговци, ретко ко узима више од пет гајбица.

У просеку се купују по три-четири гајбе у које стане између 10 и 15 килограма што је пет пута мање од онога што се куповало лане. Сви знамо да су у питању јаке цене, али ми ту ништа не можемо, јер је година била таква да је слабо родило. Због лоших временских услова и квалитет је слаб. То што поврће није квалитетно је још и добро испало, пошто извоз није онакав како су се произвођачи надали. Рус који добро плаћа тражи првокласну робу. Пошто ова, трстеничка коју ја продајем, не задовољава њихове критеријуме онда цена мора да се прилагоди стандарду домаћег купца, каже један трговаца који је у овој тури набавио највише парадајза надајући се да се домаћице неће одрећи традиције.

Мада ће парадајз наћи купца, то ће вероватније бити трећа рука купаца који ово поврће на зеленом пијацама крме по цени која у неким данима премаши и стотину динара за килограм.

Беба Сретеновић која своје паприке цени по 70 динара што спада у најјаче цене за ово поврће циља на муштерије које знају да направе разлику између добре и лоше робе.

Мада свака роба нађе купца трудим се да онај ко код мене пазари данас, сутра опет дођу на моју тезгу. Ако људи знају да неће бити преварени не жале да плате који динар више сматра ова продавачица

Да ће мало плодова који и ове јесени живописним бојама маме ретке купце завршити у флашама и теглама види се по слабој продаји першуна, целера, љутих папричица и осталих зачина без којих нема добре зимнице. Ове ситнице од којих су некада, кажу, живели радници који за дневницу продају туђу робу данас вену у кутијама, док продавци нервозно испраћају купце који траже боље и јефтиније.

■ Пијачарска „мачка у цаку“

Најлошије пролазе они који нуде паприке за „у теглу“, јер је остављање ових специјалитета већини домаћица постало луксуз. Већина домаћица тврди да ће им оставе бити неколико пута призније него оних „срећних година“.

Некада сам остављала по 50 до 60 тегли, а ове године једва двадесетак ако оставим. А и то ће бити само ајвар и нешто корнишона. Уз кисели купус то ће бити једина салата којом ће моја деветочлана породица моћи да се почисти ове зиме коју чекамо са великом стрепњом јер најављују да ће нам смањивати и овако бедне пензије, прича пензионерка док покушава да провери да ли су паприке на дну кутије здраве и крупне као оне на површини.

ПЕНЗИОНЕРСКА МУКА НАЈВЕЋА

Ово, наравно никада није случај, јер се пракса продавања мачке у цаку дубоко укоренила у пијачарску праксу. Обичај да плаћате оно што видите на врху уз подраумевање да испод површине можете очекивати ситне и труле плодове толико је узео маха да купци који на кванташу очекују нешто друго изазивају подсмех и злораде коментаре. Ко очекује више мора на зелене пијаче где ће доплатити привилегију да бира. Пошто се и тамо нађе вешта рука продавца спремна да убаци ситније, натруло или спарушено поврће, супермаркети су најсигурнија варијанта. Мада су радним данима цене у супермаркетима осетно више него на пијацама, домаћице које искористе викенд акцијска снижења, а притом плате на одложено, неће лоше проћи.

Супермаркети који омогућавају да поједено ове зиме платимо следеће године биће изгледа спас већини породица које хладне дане чекају празних остава. Јер, иако није укусан као домаћи, ајвар плаћен чеком који доспева на наплату за неколико месеци добродошла је замена. Ово наравно важи за оне који имају преко потребан чек. Остали? За њих ту су кисели купус и расо- зимница пуна витамина и зимница која до сада никада није изневерила.

Кад Крагујевчани „окупирају“ Скадарлију, ова београдска култна улица постаје највеселија улица на Балкану те вечери

На платоу испред куће Ђуре Јакшића у Скадарској улици у Београду, Удружење Крагујевчана и пријатеља Крагујевца из Београда приредило је на св. Јована (11. септембра) уметничко вече под називом „Крагујевчани Скадарлији“

- Ми желимо да иницирамо, али и практично допринесемо да Скадарлија поново буде културно стедиште свеколиких уметника и боема и то не само из Београда, већ из читаве Србије, окружења па и света. Циљ нам је да се Скадарлији врате стари шарм и смисао, да она поново постане место где ће „на јеловнику“ доминирати храна за душу, а не само за стомаке, рекао је на свечаном отварању Зоран Матовић, председник удружења.

А затим је кренула крагујевачка ноћ. Скадарлијом се заорио тенор Милоша Радовића, који је програм започео староградским песмама и песмама Драгише Недовића уз пратњу професора Александра Радовића на клавиру и професора Милана Маринковића на гитари. Поезију Ђуре Јакшића стварану током његовог боравка и рада у Крагујевцу и песме о Београду Данила Лучића рецитовали су драмски писац Влада Ђорђевић, водитељ Саша Јаковљевић и глумци Анита Стојадиновић и Јасмина Стојиљковић.

Едицију „Првенаи“ Студентског културног центра, представила је Нада Марковић директорка ове културне установе, а анегдоте о

УДРУЖЕЊЕ КРАГУЈЕВЧАНА УПОТПУНИЛО НОЋНИ ЖИВОТ БЕОГРАДА

Крагујевчани Скадарлији

Крагујевцу и Крагујевчанима казивао је популарни глумца Милан Милосављевић Мици.

-Осмеси и пажња људи који су позвани, као и пролазници који су се захвалили Удружењу на угодној вечери, афирмишу Крагујевца као грађанску србијанску варош која има душу. Ту душу вечерас смо поделили са Београђанима на најлепшем месту за то, у Скадарлији, каже Слободан Бабић, председник Скупштине „Крагујевчана“.

Од случајних пролазника забележили смо и ово:

- Сада сам у најлепшој и најбољој земљи на свету, Крагујевчанин „до гроба“ најстраственије је изјавила фудбалска легенда Партизана, Миодраг Живаљевић.

- На годишњем сам одмору и случајно сам се задесио у близини. Излазак у јавност ван просторија, избором локације и прелепом манифестацијом Удружење Крагујевчана обогатило је Скадарлију и употпунило ноћни живот Београда, није штедео

ЗОРАН МАТОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК УДРУЖЕЊА КРАГУЈЕВЧАНА, ОТВАРА МАНИФЕСТАЦИЈУ У СКАДАРЛИЈИ

СТАРА ШКОЛА: ЦВЕТЕ ЗА ДАМЕ И ПРВИ ПЛЕС ВЕЧЕРИ МИЛАНА ЛУТКЕ ТИМОТИЈЕВИЋА

комплименте Пера Јанићијевић, пријатељ Удружења, тренутно амбасадор у Бечу.

- Ја сам овде само возач, да доведем и вратим потпредседника Удружења, шали се генерал Војске Србије, Слађан Ђорђевић.

Са платоа испред куће Ђуре Јакшића, програм се затим преселио у кафану „Два Јелена“. И

ПРИЛИКА ЗА ДРУЖЕЊЕ ВАН РОДНОГ ГРАДА: КРАГУЈЕВЧАНИ У СКАДАРЛИЈИ

НАЈВЕСЕЛИЈА УЛИЦА НА БАЛКАНУ 11. ОКТОБРА НАВЕЧЕ

НИСУ ИЗОСТАЛА НИ БРАЋА ЈАНКОВИЋ, ДРАЖА, НИКОЛА И ЈАНКО

одмах чаробни тенор Милоша Радовића, па стихови српске љубавне поезије... У паузи бележим жал што са нама те вечери није и Мића Милорадовић имао би материјала за још неку књигу. Уз Мићу, прозвани су још неки одсутни.

Накратко, све преца Милан „Лутка“ Тимотијевић, доживотни председник Удружења.

- Слушај омадино, ви што једете само ту салату, не секирајте се то је само „старачки шећер“, он је мајка бекрија и делија, он све вино попија. Нема слава без сланине и сувога меса.

Поделио је затим орхидеје дамама, на-

ручио од „фризираног оркестра“ омиљену песму, па запевао „свирачи моји и ноћ има крај“. И први заплео за глумицом Анитом Стојадиновић, он - наочити младић од 85 година, који је првог септембра прославио 46 година боемског живота. Најавио је да жели да на исти дан, свој рођендан, прослави и пола века опстанка у својој омиљеној кафани „Два Јелена“. Каже, већ је сачино списак од сто двадесет званица.

И да не остане незабележено: манифестацију „Крагујевчани Скадарлији“ Удружење Крагујевчана у Београду приредило је у сарадњи са Кућом Ђуре Јакшића, крагујевачком Градском туристичком организацијом, Центром „Абрашевић“ и Студентским културним центром из прве престонице модерне Србије.

Шексти и фотографије Милош Ићковић

ПРОМО

Крагујевчани који пролазе Ђачким тргом можда нису приметили у мноштву ресторана и пекара један нов, али примамљив мириш који голица ноздрве тешко да су могли превидети. Иза мутног стакла на коме је само стилизованим словима исписано „Кетеринг експрес“ крије се понуда достојна највећих сладокусаца. Хладна и топла предјела, са пуно пажње и вештине припремљена главна јела, па салате, залагајчићи, али и обилне порције, те сендвичи за свачији укус и џеп, тешко је и набројати све од обиља које се налази у витринама.

Власник „Кетеринг експреса“ Драган Ђорић, угоститељ који не само да има дугогодишње радно искуство, већ и дугу породичну традицију у овом послу, осмислио је ресторан који нуди један потпуно нов концепт. Царски доручак, ручак и вечера достојни било које гала прославе могу се конзумирати „право са шпорета“ у самом ресторану или понети кући.

У „Кетеринг експресу“ може се, наине, „презалагајити“ на брзак укусно припремљена храна понети и сервирати код куће, али то није све. Ресторан, наине, понајвише служи као својеврстан изложбени салон у коме потенцијал-

Кетеринг експрес – брзо и укусно

не муштерије могу осматрити и пробати све оно што професионални кувари и угоститељи нуде и то са менија за гала прославе, јер управо оне представљају „крупну“ понуду.

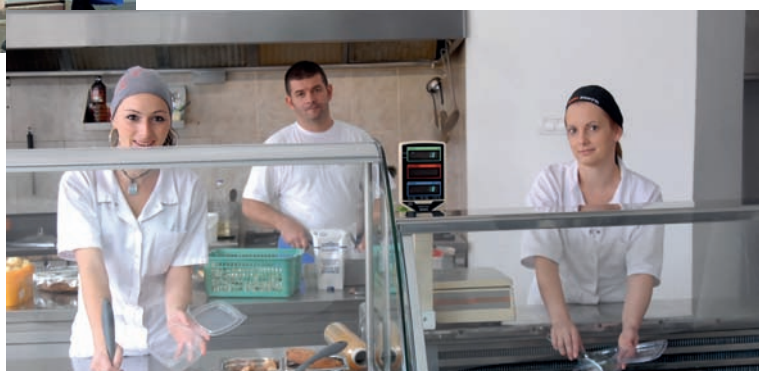
Домаћини прослава увек буду фасцинирани када у простор ушета екипа „Кетеринг експреса“. Они са собом не носе само пладње са уметнички аранжи-

раном, одлично припремљеном храном, већ и тањире, прибор за сервирање и служење, чак и високе столове за послужење. На слављама за које их ангажују домаћини практично могу

да уживају као и гости, јер особље брине о сваком детаљу, при том је екипа уиграна и опремљена тако да у сваком моменту може да се побрине за 500 званица.

Поред традиционалног мрсног, обогаћеног јелима интернационалне кухиње, у понуди је и посан мени по коме су се Ђорићи у граду на Лепеници већ прочули као некадашњи сувласници „Нептуна“ и садашњи „Посне хране“.

Да знање, квалитет и породична традиција и те како значе у угоститељском послу потврђује и чињеница да им је десетак успешних шумадијских фирми већ поконило поверење, не само када је организовање прослава у питању,

већ и исхрана запослених, јер се „Кетеринг експрес“ успешно сналази и у свакодневном припремању топлих оброка за стотине радника.

„Кетеринг експрес“ се налази у Улици Бранка Радичевића број 2, преко пута Прве крагујевачке гимназије. Информације о понуди и услузи Крагујевчани могу потражити у самом ресторану или на телефону 333 - 115.

NLB Dobar kredit
keš i refinansirajući

Da prijatelji ostanu prijatelji

Članovi porodice su vaši najbolji prijatelji.
Prijatelji su vam kao porodica.
Ne testirajte prijateljstvo, ne mešajte drugove i dugove!

NLB Dobar kredit je i dalje u našoj ponudi **po odličnim uslovima**. Odobravamo ga **brzo i lako, bez žiranata i dodatnog obezbeđenja**. **Ove jeseni iskoristite ga po još nižoj kamatnoj stopi.**

NLB Dobar kredit

Filijala Kragujevac, Kralja Aleksandra I Karađorđevića 41 a, 034/331-106

NLB Banka
Znam zašto.

**BEZ
ŽIRANATA
i dodatnog
obezbeđenja**

**do 31.10.
još niže
kamate**

www.nlb.rs

info: 0700 655 522; 021 452 144

Vaš san pored reke

Lokacija
3,5km od centra grada
500m od Dunava

ARAMONT d.o.o., Višnjička 38, 11000 Beograd
Telefoni: 011/2750-8150, 011/2750-813

prodaja@aramont.com, www.dunavsketerase.rs

 **DUNAVSKE
TERASE**

КРАГУЈЕВЧАНИН ДЕБИТОВАО ЗА МАЂАРСКУ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈУ

Холендер у белом уместо црвеном дресу

Велики фудбалски таленат и рођени Крагујевчанин Филип Холендер дебитовао је прошле недеље за мађарски национални тим до 21 године. Игач мађарског „Хонведа“ био је селектован за све селекције Србије до омладинске, а од тада га нико није контактирао да игра за нашу репрезентацију

НА ДЕБИЈУ ЗА МАЂАРСКУ СЕЛЕКЦИЈУ – ФИЛИП ХОЛЕНДЕР У САРАЈЕВУ (ПРВИ С ЛЕВА У ДОЊЕМ РЕДУ)

Од прошле недеље фудбалска историја Крагујевца богатија је за још једног фудбалског репрезентативца. Разлог за славе и понос, али... и не баш, јер је фудбалски таленат и рођени Крагујевчанин Филип Холендер, игач мађарског „Хонведа“, у понедељак 8. септембра дебитовао не за нашу, већ мађарску омладинску селекцију до 21 године.

- Како може да буде изгубљен неко кога нико никада није ни контактирао?! Пре бих то назвао: заборављен или игнорисан, трезвено размишља двеседетогодишњи Холендер.

Као млађи био је члан свих репрезентативних селекција Србије и у свим утакмицама за национални тим, било ког узраста, био је стрелац или асистент. И

Мађара размишљао сам као о могућности још прошле године, када сам добио њихов пасос. И за селекцију до 20 година играо сам на неким пријатељским утакмицама, али то и није толико битно. Пошто ме нико од наших никада није ни позвао, нити обавио са мном било какав контакт, искрено нисам се много двоумио када ми је прошлог месеца стигао позив од

Ипак, по оценама објективних посматрача и новинара и за то време оставио је утисак као технички најкомплетнији игач мађарске селекције (две године у просеку млађи од осталих саиграча), у којој полако долази до смене репрезентативца, а коју Мађари подмлађују нашим играчем.

- Још бољи утисак био би да сам постигао и гол, али ето, у шали анализира Филип свој репрезентативни учинак, мада је током те утакмице имао две-три изгледне прилике и после његовог шута који је одбио босански голман натрчао је саиграч који је поентирао, тако да се уписао у асистенте.

Не крије ни позитивне утиске са досадашњег играња за мађарске омладинце.

- Све у свему – феноменално. Било ми је на почетку чудно да будем изабран за њихову репрезентацију, с обзиром да сви знају да нисам рођен тамо, али ме је друштво и читава екипа, од саиграча, преко тренера и стручног штаба тако добро прихватила да се ни у једном тренутку нисам осетио као странац, закључује млади Холендер.

Постоје и даљи планови, пошто се Мађарска није квалификовала за првенство, а ми играмо бараж баш са Шпанијом против које му није било суђено да дебитује, али су они за сада искључиво везани за селекцију омладинаца наших суседа.

- Већ у новембру требало би да играмо пријатељску утакмицу са Норвешком, информисао нас наш суграђанин Холендер, за сада још увек „власник“ мађарског – белог дреса.

■ Прате га славни европски клубови

По пропозицијама међународних фудбалских организација, за Холендера још увек има места у нашој сениорској селекцији, и то пуне две године, јер право играња за Србију изгубио би тек ако са навршеном 21 годином одигра званичну утакмицу за мађарску А репрезентацију.

До тада се не оптерећује тиме и смирено чека како ће се ситуација на репрезентативном плану одвијати и којем ће се дресу приклонити. Наравно, у души је (види антрфиле) наш, али... Ако и даље са ове стране остане мук, ко зна?

И даље успешно игра за мађарског прволигаша „Хонвед“, а овогодишњу сезону у свом тиму „отворио“ је голом у Првом колу против „Дунај вароши“. Да га није напустила традиционална крагујевачка и ердоглијска духовитост сведочи и податак да је у тој утакмици уместо свог стандардног броја 19 задужио дрес са бројем 57, желећи да на тај начин честита 57. рођендан, на најлепши начин –

ПЕСМА ФАНОВА

Ти си, Фићо, мајстор прави

За разлику од надлежних, солидна и стабилна база фанова овдашњих није пренебрегла Филипове мајсторске са лоптом на хунгарским и европским теренима. Да га његови, макар као навијачи, Крагујевчани нису заборавили доказ је и симпатична песмица посвећена „фудбалском животу и раду“ у мађарском „Хонведу“ која се на „Тјубу“ врти од летос и гласи:

*Ойиши'о си сам у свешћ
јер су рекли да је леј,
борио се за јобеду
и скрасио у „Хонведу“.*

*Па су сиили и јобеде,
иа су сиили и јоразе
ал' завичај и оињише
ио у шеби не јролази.*

*Крајујевац је у срцу
Ердолија је у души
Шумарице су у глави
и си Фићо мајстор прави.*

*Крајујевцу си у срцу
Ердолији си у души
Свима нама си у глави
и си Фићо мајстор прави.*

*Ойиши'о си сам у свешћ
јер су рекли да је леј,
Од јријашеља чућеш ти
само да си најбољи.*

голом, своје оцу Дулету који је био на трибинама „Хонведовог“ стадиона.

Фокусиран је све до краја децембра на обавезе у мађарском првенству, а ако се наши и не интересују за млађаног Холендера, има ко је, менаџерским речником, „свестан његовог постојања“. Иако је после прошлогодишњих Филипских игара „Хонвед“ ставио да је одштета за њега минимум три милиона евра, његов рад прате и интересују се за њега тимови попут шпанских „Еспањола“, „Барселоне Б“, „Хетафеа“ и „Депортива“, белгијских „Брижа“ и „Андерлехта“, холандских „Ајакса“ и „Гронингена“, швајцарских „Базела“, „Луцерна“ и „Цириха“ и Енглеза из „Тотенхем“, „Арсенала“, „Фулама“ и „Вест Бронвич“.

Имена „да се смрзнеш“ и сви су „свесни“ његовог „постојања“, а ми? Па опште је познато да се тешко „приводимо свести“. До тада су наши талентовани клинци приморани да бране боје других земаља и националних селекција.

Зоран МИШИЋ

ОТВОРИО СЕЗОНУ ПОГОТКОМ ПРОТИВ „ДУНАЈ ВАРОШИ“... И ПОСВЕТИО ГА ОЦУ ДУЛЕТУ

И пре овог дебија о Холендеру је доста писала, пре свега мађарска штампа, нарочито прошле године када је био игач кола у квалификацијама за Лигу Европе и утакмицама на којима је његовим пројектилма и асистенцијама демолиран црногорски „Челик“ из Никшића.

Мађарски медији посветили су му пуно простора на страницама намењеним за оне „који долазе“ и за оне на које њихов фудбал у будућности „највише рачуна“.

Његов прошлогодишњи боравак током зимске паузе на стручном усавршавању у Енглеској подстакао је и ласкаве натписе у британској штампи, па су се и наши медији сетили Филипа Холендера сврставајући га, када је фудбал у питању (попут часописа „Афера“) на „списак изгубљених Срба“.

онда, на прагу омладинског тима, сваки контакт са њим је прекинут. Једноставно мук, иако је у редовима мађарског прволигаша постигао запажене резултате и у тамошњем првенству, али и на међународним мечевима и интернационалним турнирима.

■ (Са)учесник у „растурању“ Босне

Тај део приче, на жалост по нас, окончан је прошлог понедељка када је у Сарајеву мађарска репрезентација У21 у квалификацијама за европско првенство поразила домаћи тим БиХ са 4:1, а Филип Холендер имао своју „премијеру“ у белом уместо црвеном дресу.

Када су се утисци слегли, он то укратко резимира овако:

- О игрању за омладински тим

њиховог прослављеног фудбалера и селектора младе репрезентације Ласла Дајке да се прикључим мађарској репрезентацији у последња два кола квалификација против Шпаније и Босне, искрен је Филип.

Иако је требао да дебитује још коло раније против Шпанаца, селектор је због повреда играча морао да врши непланиране измене, тако да у том мечу није играо, али му се шеф стручног штаба потом извињавао и гарантовао да ће са Босном „одиграти најмање полувреме“. Тако је и било и меч у Сарајеву је почео као стартер Мађарске У21 и играо до 65 минута када га је тренер, опет због нужде – саиграч је добио црвени картон, па је он као нападач код резултата 4:0 замењен одбрамбеним играчем, „извадио“ из тима.

КРАГУЈЕВАЧКЕ – ДОСТАВА НА АДРЕСЕ – КУЋНЕ ИЛИ ПОСЛОВНЕ

Контакт телефони: 034 333-116 и 333-111; е-маил: redakcija@kragujevacke.rs

Уколико се претплатите на Недељне новине „Крагујевачке“, разносач штампе ће вам сваког четвртка, у време које ви назначите, на адресу где станујете или радите достављати ваш примерак новина

Претплата на 3 месеца – 910,00 динара
Претплата на 6 месеци – 1.820,00 динара
Претплата на 12 месеци – 3.600,00 динара

Уплату извршити на рачун банке Intesa 160-0000000152459-54 са назнаком „доставља новина“.

Доставу је могуће вршити на територији града Крагујевца

ПРЕТПЛАТА НА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ

Поред штампаног издања, недељник „Крагујевачке“ доступан је и у електронском издању

Претплата на 6 месеци – 1.000,00 динара
Претплата на 12 месеци – 1.800,00 динара

Свакој четвртка имаће „Крагујевачке“ на својој адреси

ГИТАРСКИ И ГИТАРНИ ДАЧКИ И АСМБЛ

Концерт Роберто Фабрија

У организацији Италијанског института за културу и овдашњег Музичког центра, у среду, 24. септембра, у Књажевско-српском театру одржаће се концерт под називом „Пролазећи Европом”

РОБЕРТО ФАБРИ И ГИТАРНИ ДАЧКИ И АСМБЛ „ФЛОРИА РКИ”

Италијански институт за културу у Београду организује низ концерата, које ће светски познати гитариста Роберто Фабри одржати у периоду од 23. до 27. септембра. Након концерта у Великој сали Задужбине „Илија М. Коларац”, у Београду, Роберто Фабри ће у среду, 24. септембра, у сали Књажевско српског театра, од 20 часова, одржати концерт под називом „Пролазећи Европом”. Иначе, исти назив носи и оригинална композиција овог уметника, који је одувек био отворен за интеркултуралне размене и за упознавање нових уметничких израза. Роберто Фабри, Италијан по „културној формацији”, одржао је бројне турнеје у целој Европи како би публици у разним земљама представи своје композиције и упознао различите језике музике, усвојио их и на тај начин дошао до нових сазнања и интеркултуралног дијалога.

Како наводе организатори, „Пролазећи Европом”, изражава уметничко прихватање вредности на којима се заснива Европска унија, нарочито поштовање културних разлика у перспективи сталног упознавања у зајамнеса радње.

У првом делу концерта, Роберто Фабри ће извести неке од оригиналних композиција са његовог најновијег албума „У твојим очима”, који је недавно објављен. Затим ће уследити наступ гитарског квартета овог уметника, који ће представити и друге нумере са истог албума. Након другог солистичког наступа, овај познати гитариста одсвираће осталих пет нумера уз пратњу гудачког квартета „Фјори А рки”.

Иначе, гитарски квартет Роберто Фабрија и гудачки квартет заједно ће затворити концерт послед-

њом композицијом са албума „У твојим очима”.

Најновије музичко издање Роберто Фабрија, садржи оригиналне солистичке композиције за класичну гитару и композиције за квартет гитара и квартет гудачких инструмената, написаних заједно са Пјетром Антонијем.

Ове мелодије допиру до слушаоца захваљујући својој живахности и спонтаности тема, у непрестаном смејивању ведрих момената и мрачних расположења, унутар музике која је лишена било какве хармонијске сложености, али коју карактерише префињена једноставност израза, наводи се у саопштењу организатора концерта.

Роберто Фабри (Рим, 1964), дипломирао је 1986. године на конзерваторијуму „Санта Чечилија” у Риму. Учествовао је на најзначај-

нијим међународним гитарским фестивалима и свирао у најпрестижнијим концертним салама у разним европским и азијским земљама, у Русији, Јужној Америци и у САД-у, а држао бројне мајсторске урсе.

Снимио је три албума са оригиналним композицијама, међу којима је и најновији, који ће бити представљен крагујевачкој публици, снимљен за једну од највећих музичких издавачких ућа.

Такође, аутор је и музике за документарац „Шпански квартави Италије”, који је продуцирао РАИ.

Предаје класичну гитару на конзерваторијуму „Антонио Буцолла” у Адрији, а осим тога, аутор је и тридесет публикација за гитару, које су преведене на разне језике. Једини је италијански гитариста који је постигао да његова гитарска методологија буде призната и прихваћена у многим земљама, пре свега у Шпанији. За своју интен-

зивну музичку и дидактичку активност стекао је значајна признања попут специјалне дидактичке награде издавачке куће „Кариш” и награде на међународном фестивалу „Андрес Сеговија” у Мадриду. Улаз на концерт је бесплатан.

ПРОМОЦИЈА З БИРКЕ ПЕСАМА

Зид Гнева Николе Ђо ковића

У СКЦ-у, ове недеље, представљена је књига поезије „Зид Гнева”, аутора Николе Ђоковића, у издању ЦЗКД „Поезирање”, и уз подршку „ИмагоЛита” из Стокхолма.

„Зид гнева” је, како сам аутор наводи у предговору „Уместо похвале поетској аркадији”, књига о колективистичком заборава, о депресији и лудилу, о нормалности једне патологије, о дијагнози једне стварности засноване на масовном потискивању, дневним одбрамбеним механизмима, лагању и кривоговорној прошлости, а тиме и садашњости и будућности. Она је сабијена, кондензована и мучна онолико колико је та и таква свакидашњицаби лаи о сталао тровнаи не подношљива.

Не знам да ли ће је читаоци моћи прочитати у једном даху, али сам је стварао практично у континуитету. Не верујем да поезија сме више таворити у чаробној аркадијској земљи, јер је ту већ једном била, показавши се као одана слушкиња поретка који је отелотворило међуетничку мржњу и унаказио толико живота, каже Никола Ђоковић.

Овај млади песник рођен је у Крагујевцу 1978. године. Дипломирао је на групи за српски језик и књижевност Филолошког факултета у Београду (одељење у Крагујевцу), а у оквиру пројекта размене студената „Басилеус”, студирао је на постдипломским студијама у Загребу, на Одсеку за компаративну књижевност, филм и звездану метност Фиозофског факултета.

Учесник је првог арт модула пројекта „Criticize this!”, који је окупио младе критичаре уметности из региона и објавио је неколико теоријских радова из поља деконструкције доминантних родних, полних и националних наратива, у примерима из светске и нарочито књижевности екс-ју простора. До сада је песме објављивао на јовима, „Пешчаник” и „Контрапрес”.

ОК ЊИЗИ: „ЊЕ ГОШ, РИ ЈЕЧС КУПЉАД ВАВ ИЈЕКА”

Свечаноти ха годишњица

Већ је много пута речено да има песника и песника, годишњица и годишњица, али један је, и сам, на врху, Његош – песник. Зато је замицао „обележавања” 2013-те године, као двестогодишњице од рођења великог песника, иако разноврсно схваћен, добило на тежини, у ситуацији када су државне институције „свесно заборавиле”, или „несвесно изневериле јубиларни помен”. Када је посуда осиромашеном и пораженем песничком народу, ваљало „бити свечано тих” и „наредан песнику”, који је давно већ, упркос, готово хорском „ружењу клановских и политичких номенклатура”, размакао границе векова са оном, до данас несхваћеним, „нека буде што бити не може”.

И, било је, што није могло бити. Песнички се народ, упркос свему, колико је узмогао и знао, разноврсношћу „духовног приношења”, одужио свом великом претходнику. Не великом броју оних који су се „свечано тихо” огласили поводом овог јубилеја прикључило се Удружење писаца Крагујевца, које је успело у последњем кварталу свечарске године да обједини у корице једне књиге, књижевнике, књижевне критичаре и универзитетске посленике, на једном, чини се, никада обавезнијем и одговорнијем задатку да још једном критички осветле „претечу и савременика”. Реч је, дакле о својеврсном Зборнику радова о песничтву Петра Друдог Петровића Његоша (1813 - 2013), под називом „Његош, ријеч скупљад вав ијека”.

Уредници Александар Б. Лаковић, проф. др Голуб Јашовић и доц. др Часлав Николић, латили су се изузетно тешко задатка да, у кратком временском периоду, прикупе и обједине, по позиву и препоруци, или по самоприни-

шењу, текстове различитих амбиција, од условно речено, беседа Мира Вуксановића, Јована Делића и Драгана Лакићевића, па до критичких огледа са готово интуитивним продирањем у дубину Његошевог песничтва. Да тим чином посведоче живе одразе два века његовог опстајања на књижевној мапи света, са тематско-мотивским поводом различитог виђења и обима, са синтетичким огледањима о већ постојећим сазнањима, као и са неизбежним освртом на данашње „ружење Његоша”, које најчешће долази из Црне Горе и „извањаца”, са изазовима „дневне политике”, која најчешће „вјере нема”.

Са мудрим Андрићем, који као да све нас види у Земљи Његошијани као у јединственом рашомону, уверен да „сваку белегу ваља потврдити, и све испите полагати изнова”.

Морамо, дакле, поћи од заједничке карактеристике овог Зборника, за чињеницом духовне потребе ствараоца и духовника да компаративно и „изнова” испитају и „потврде” песничко сведочење о свом као и о нашем времену, са осведоченом критичком непосредношћу, илустративношћу, поступношћу у доношењу судова, у изричитости, као и комуникативности са „савременитуму мачима Ње гоша”.

Тешко је побројати и још теже издвојити сва референтна имена која су се наша између корица ове књиге, али да би се избегло сврставање, или пак одређивање према појединим огледима, са потпуним навођењем и исказивањем суда, иако то није уобичајено, констатовању у наговјештајима, мотивско-тематских оквира у којима су се „нашли” или „кретали наши оцењивачи”.

Речимо: о поетско-симболичким мотивима набуца у песми „Ноћ скупља вијека” (С. Ђорђић), о паганском и хришћанском у Његошевом „Горском вијенцу” (Б. Јовановић), о Његошевом односу према српском језику (М. Ковачевић), о јунакињама у „Горском вијенцу” (Г. Максимовић), о музичкој уметности и Његошевој поезији (Б. Радовић), о анализи описа женске лепоте (Ј. Стошић), те Његошеве зубље у делу Милоша Црњанског (Б. Дубак), као и незаобилазног Ива Андрића и Његошеве трагичне косовске мисли (Д. Хамовић), о утицајима тајнога промисла (Н. Грујић), о Његошу у црногорском правопису (В. Матовић)... У сваком случају Зборником је одговорно, објективно и обједињено дат, као песнички и филозофски, тако свукупни животни потрет владике, господара, песника и мислиоца, осветљен са неколико позиција, са својеврсним особеностима критичког приступа које сваки поједини осе бип риноси.

На крају, не ваља заборавити на једну сасвим јасну чињеницу да се наш песник, или песник свих нас, упркос неким „недоумицама” одавно креће у много ширим релацијама стваралаштва и културе европске цивилизације. Одавно је изван наших приземних неблагодарних расправа и међусобица.

Зборник је оправдао своју „превасходну намену у времену без правих путоказа” да се песнички живот објасни и приближи у противречностима између јавног и приватног, личног и државног, противречностима између дубокоми-саоног и површног, између генија и нас обичних, готово „нишчих духом”, смртника.

Тодорж ИВАЉЕВИЋ ЕЛИЧКИ

Против национализма професора Рубчића

Пише **Дејан Обрадовић**

Посебно питање на седницама Наставничког савета било је ђачко незадовољство радом појединих наставника, због чега је долазило до прекида наставе, штрајкова и писања захтева да се замени непожељан наставник. Случајеви из 1921. и 1923. године имају и своју ширу димензију; у првом случају због питања националне толеранције, а у другом због јединствене одлуке о искључењу целе једне матурантске генерације.

Два одељења седмог и цело осми разред 25. и 26. фебруара 1921. године бојкотовали су часове професора историје Ивана Рубчића, Хрвата по националности, сматрајући „да им историју не предаје како треба и да се и у његовим предавањима и у уџбенику који употребљује (Сркуљев) налазе изрази који вређају њихов национални понос, износећи да г. Рубчић не може бити њихов наставник. У својим усменим изјавима то су тврдили и ученици“.

Милановић је описао одлуку Наставничког савета 27. фебруара да се ученицима не да за право и да им се нареди да буду присутни на следећим Рубчићевим часовима, под претњом да ће се сматрати да су напустили школу. Потом су 1. марта са наставе изостали ученици седмог разреда, а са њима су се солидарисали и ученици осмог и оба одељења шестог разреда, којима Рубчић није предавао. Наставнички савет је 1. марта закључио „да ничим није доказана оптужба о вређању српског националног осећања“ и да „оптужбе због претерано строгог оцењивања г. Рубчића и његовог задавања сувише великих лекција, брзог или нејасног предавања, као и занемаривања српске историје у корист опште, а специјално хрватске, нису ни близу толико доказане“. Уочено је да је мржња толика да је тешко остварљив даљи рад Рубчића са овим ученицима.

Сам Рубчић је због мржње коју је осећао према себи 3. марта из Београда тражио од министра премештај у Хрватску, Славонију или у Војводину или да буде пензионисан. „Припомињем да је узрок ове моје молбе разочарање које сам доживио у раду, којег сам с највећом љубави, пожртвовањем и идеализмом вршио, али којег мени повјерена младеж није хтјела разумјети, него ме је дубоко и неправедно увриједила и о мени такве гласине ширила, да ме поводом тога крагујевачко грађанство мрзи, а такођер ми пријети и животна опасност“.

Министров изасланик Михаило Лукић стигао је у Крагујевац 5. марта. Није могао да нађе ниједан оправдан разлог за штрајк ученика и закључио је да толика мржња није настала због писања загребачке и београдске штампе. Било му је чудно што је све дошло у одсуству директора. Претпоставио је утицај родитеља који о свачему говоре пред децом. Закључио да би било најбоље да се Рубчић премести по молби, да ученици „не би могли образбити да су успели да они смене наставника“, док су предводници кажњени од стране школе.

Две године касније ученици осмог разреда у представи коју су потписала сва 34 ученика тражили су да се промени наставник математике Драгослав Милојковић. Разредно веће донело је одлуку да ниједан наставник не држи часове у овом разреду. Међутим, ученици су остали упорни, па је цело проблем изнет пред Наставнички савет. Сви ученици су кажњени строгим укором, који повлачи лоше владане. За 2. април 1923. промењен је распоред, тако да математика буде првог часа. Ко тад не буде дошао сматраће се да је самовољно напустио школу. Два дана касније, све се поновило, па је Наставнички савет оснажио своју одлуку, јер су ученици „штрајкујући, напустили школу“.

О свему је обавештено и Министарство просвете. Истог дана су ученицима подељена уверења. Међу њима је био и Рус Владимир Работин. Део њих је матурирао у Неготину и Алексинцу. Занимљиво је да се Министарство просвете није сложило са мишљењем Професорског савета поводом овог штрајка и сматрало је да се ученицима није могао забранити упис у друге школе, јер нема законске одредбе, нити пак силом нагонити на поновни упис у ову школу.

Подсећање на претходне генерације, повезивање славне прошлости са садашњицом, било је подстрек и за наставнике и за ученике Прве гимназије, али и опомена да буду достојни својих претходника. Чувена по својој строгости, али и знањима којима испраћа своје ученике на факултете, школа је настојала да се таква слика сачува што дуже.

Процент одличних ђака ретко се мењао, као да је постојала граница колико ученика може да оствари тај успех. Поредиши годишње извештаје из различитих школских година, наилазили смо на бројна одељења која нису имала ниједног одличног ђака, а када их је било кретао се до четири. Просечно је број одличних на нивоу целе школе износио између 2,5 и три посто укупног броја ученика. Када би се сви одлични ученици сабрали у једно одељење, оно би ретко превазишло тридесет. Тако мали број ученика са највишим оценама је у тим околностима изазивао посебну пажњу. Уз њих су долазили и они са врло добрим успехом. Награђивани су ђаци који су се посебно истицали у вештинама, пре свега у цртању и музици.

Добар успех ученика награђивао се, јавно истицао у школским извештајима, али и у локалној штампи. Били су у великој већини ослобађани усменог дела матурског испита. У школским извештајима њихова имена су штампана масним словима. Приликом завршне прослави, на Видовдан, добијали су на поклон књиге са разних страна, посебно из Фонда војводе Путника. Ако су били сиромашни, њихово школовање се помагало благодетељима (стипендијима).

Награђивање књигама запаженије је тек 1928. године. Награђено је 12 одличних и три врло добра ђака, међу којима је био и Рус Сергеј Матвејев.

Од 76 ученика шк. 1930/31. године на матуру је изашло 49 ученика. Од оних који су „отпали“ понављали су четвртина, док је 23 ученика морало на поправни испит. У „Гласу Шумадије“ наведени су поименично одлични (5) и врло добри (7). Одлични су, дакле, чинили укупног броја 6,57 посто матураната. То су: Јермеја Павловић, Иван Димић, Слободан Лиљић, Никола Ђорђевић и Војислав Ђурић. Сви, сем Димића, ослобођени су усмених испита. На прослави је те 1931. године додељено 169 награда, од тога 25 одличним ђацима и 17 ђацима који су се истицали у вештинама. Одлични су тада били – Јован Божић, Владимир Гавриловић, Петар Јаковљевић, Милан Јовановић, Александар Лазаревић, Реља Недељковић, Душан Перишић, Србислав Стаматовић, Реља Станковић, Милан Томић,

НАЈБОЉИ БАЦИ

Одличних је било само 2,5 посто

МАТУРСКА КОМИСИЈА ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА XX ВЕКА

Миодраг Цветић и Миливоје Обреновић (I); Миливоје Жиропаћа, Живадин Петровић и Срећко Остојић (II); Градимир Маринковић, Витомир Јањић и Бранко Булован (III); Марко Николић (V); Ратомир Павловић и Миодраг Тијанић (VI); Стеван Глишић, Љубиша Манојловић, Сергеј Матвејев и Милош Радовановић (VII).

Министарство просвете је 21. јуна 1938. послало књигу „Национални тестаменат Краља Александра“ као дар најбољем ученику. Наставнички савет је за најбољег ученика прогласио Србислава Стаматовића (VIII₃). На истој седници је одлучено да се поклон немачког посланства у Београду и поклон Удружења Шумадијана у Београду (36. кола Српске књижевне задруге) преда Живку Томићу из истог одељења. Посланства Француске и Немачке су послала по једну књигу, док је Удружење Шумадијана из Београда послало четири књиге да се доделе најбољим ђацима. Награђени су Коста Митровић, Миливоје Петровић и Лазар Мојсијевић, који је добио књиге Удружења Шумадијана. Међу награђенима за одличан успех и владање су: Леон Ели, Сергеј Миоковић, Александар Пантелић и Михаило Шувајев (I разред), Александар Бач (II), Анатолиј Вјугов, Коста Митровић, Слободан Филиповић и Јосиф Шнерсон (VII). Књига бившег наставника ове школе Стевана Јаковљевића, „Српска трилогија“, као дар официра и војних чиновника Ваљевског гарнизона одличном или врло добром ученику са села додељена је Миодрагу Миловановићу (VII₂).

Прилика да ученици искажу своје специфичне таленте и вештине из различитих предмета биле су ђачке изложбе, које нису у самој

школи одржаване до 1929. године. У претходним годинама ученички радови слати су у Београд, па се тако десило да је 20. октобра 1922. године Кармело Штамбук, наставник цртања, морао да моли директора да дејствује код Министарства просвете да се нареди Друштву наставника цртања у Београду да врате ђачке радове-цртеже, послате за изложбу, пошто је ова завршена.

Министарство просвете је 24. новембра 1928. наредило да се сваке године у јуну приређују ђачке изложбе, где су излагани радови из цртања и писања, али и из географије, ботанике, зоологије... Посебна пажња је посвећивана томе да се побуди интересовање ђачких родитеља за изложбу. У складу са овим расписом у јуну 1929. године приређена је прва послератна изложба ученичких радова из цртања, ботанике, зоологије, математике, физике, геологије, географије, писмених домаћих и школских задатака и корицења књига. Изложбу су посетили ученици, њихови родитељи и грађанство, као и министарски изасланик Владимир К. Петковић, некадашњи наставник ове школе, који је оценио да је она „доста успела“. Улаз је био слободан. На крају 1929/30. године приређена је изложба радова из цртања, јестественице, географије и математике.

У три учионице изложени су ђачки радови током јуна 1931. То су, пре свега, били цртежи (мртва природа, декоративно сликарство), богате збирке из ботанике и зоологије, географске карте, вежбанке из писања и музике, као и неколико снимака Фото-клуба. „Јавно мњење“ је објавило причу Драгута Прхала, ученика IV разреда Гимназије, „Каубојска пустиловина мала Света“.

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 65 година: 1949. године је подигнута зграда управе града. Рађена је по пројекту архитекте Ђорђа Ристића за потребе Обласног народног одбора Шумадијско-рашке области. Како у центру града није било места за објекат са око 200 канцеларија, одређена је локација на простору некадашње марвене пијаци,

далеко од Кнез Милошевог венца. Тиме је постављен темељ новог дела градског центра који је прерастао у урбанистички пројекат „Продор“.

Обласна зграда је саграђена у соцреалистичком стилу по угледу на Центросојуз у СССР-у. Фасада није завршена јер су области укинута. У њој су биле смештене службе среза 50-их и 60-их год. 20. века. Преуређена је 1961. по пројекту архитекте Милана Прљевића. Надграђена су два спрата, а фасада је обликована брисолејима по угледу на зграду Унеска у Паризу. Салу за скупове осликао је Ђорђе Андрејевић Кун. По

укидању срезова, објекат остаје у надлежности општине, од 1993. градске управе.

Пре 23 године: 18. септембра 1991. преминуо је Младен Караман, професор Природно-математичког факултета у Крагујевцу. Рођен је 15. јануара 1937. године у Сплиту и током гимназијског школовања објавио рад из области зоологије за који је у шестом разреду добио Новембарску награду. Након стицања звања доктора наука у Љубљани 1964, радио је у Институту за рибарство у Скопљу, па у Приштини на Катедри за биологију Филозофског факултета. Академија наука и уметности Косова га је 1975. изабрала за дописног члана. Од 1976. до краја живота живео је у Крагујевцу и радио као редован професор на Катедри за биологију на тек формираном крагујевачком Одељењу Природно-математичког факултета у Београду. За време четрнаестогодишњег рада

на ПМФ-у вршио је и функцију декана у периоду од 1980 до 1982. године.

Објавио је велики број научних радова. Сарађивао је са најпознатијим зоолошким институтима у свету и био члан или руководилац угледних националних и међународних стручних удружења. Успео је да формира изванредну наставну збирку и библиотеку за развој научног и наставног кадра. Активно се укључивао у побољшање квалитета живота у Крагујевцу и своје ставове објављивао у штампи. Радио је на пројекту испитивања квалитета вода у региону.

Сахрањен је на гробљу Бозман у Крагујевцу. Оставио је неизбрисив траг у науци, а генерације биолога које је школовао памтиће га по неисцрпном ентузијазму и посвећености научном и педагошком раду. Еколошко истраживачко друштво основано на ПМФ-у 1996. године носи његово име.

Приредила **Лела Вујошевић**

делимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

**ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ**

Владимир Јаџличкић

Живо блато

ГОСПОДИНЕ генерале! Пишем Вам без превелике наде да ћете писмо уопште и добити, а камоли прочитати или одговорити ми. Одавно се не надам у одговоре, оне са разумевањем, или одобрењем, поготово. Али, ипак пишем: то ми је преостало. Да се представим, није потребно. Па ја и Ви се не знамо од јуче, иако никада нисмо били блиски. Толико смо тога прошли заједно, од опсада и јуриша, до повлачења и уковавања у ровове. Напокон, освојили смо ову утврду која као да се налази на ивици света. Али, од тада се нисмо виђали, јер су вас однели друмови и за вама су остале само гласине. Оне су сада стварније од Вас, допиру из далека и остају непроверљиве, тако да им морамо веровати.

Наоко, овде је све у реду. Ми се налазимо у утврђеном граду, а око нас су мочваре и предели које као да не гази људска нога. То не значи да непријатељ не постоји, већ да је постао невидљив. Али, исто као и непријатељ, нама одавно није видљиво у чије се име боримо и да ли изнад Вас постоји некакво овлашћење, или било какав акт због којег бисмо признали - и Вас и оне које Ви представљате. Ако уопште и представљате икога. Јер, у ову утврду вести стижу споро и нередовно. Ја сам скоро сигуран да се тамо, у далеком центру, у нашој престоници, власт променила, али да о томе нико није обавестио - ни Вас, ни нас. Таворимо, тако, у идеалној необавештености.

Међутим, овде су ствари само привидно под контролом. Морам Вам рећи да су се војници разуларили, и то не само у односу према домаћем становништву које нас одавно сматра за узурпаторе, него и према нама самим. У недостатку жена, предају се мрачним страстима иза зидова касарни, често их затичемо на легалу - леже заједно и грле се. А није то само због недостатка жена, јер повремено организујемо такве посете, како је и предвиђено војничким буквама. Не, мислим да их сама ова ситуација изопачује, захтева од њих ненормални труд да схвате како су и зашто дошли овамо, тако да не могу да мрдну ни напред, ни да се врате наградама одошле су дошли: зато се претварају у жене, или у содомите, и уопште постају бића достојна презрења.

Никоме више одавно не пада на памет да нешто добије, или затражи од друга, ако му не плати бесрамно висок износ, или га овај не злоупотреби. И зар је онда чудно што се ваљају и каше као свиње у блату? Блато је свуда око њих, па су и постали они који се у њему каше и гицају.

НЕ САМО то: наше официре, до јуче чврсте јакаче недогледног погледа у даљину, затичемо у гаћама и унтршцима до подне, како бесциљно тумарају, не покушавајући да погледају према мочварама у којима се губи хоризонт. Већ и сам њихов лик говори да смо заглибили, толико да се из овог глиба више нема куд. Па и писмо које вам шаљем, облаћено је тим глибом.

Ово је последњи покушај да вам пишем крвљу. А некада смо сви писали сопственом крвљу - странице за које смо мислили да ће се проучавати на војним академијама! Генерале, зар се не сећате оног херојског доба, кад се чинило да ни ја ни ви нећемо умрети у кревету, него на пољу битке која ће нам обезбедити бесмртну славу? Где су та времена? Где смо ми, онакви какве нас је видело и поштвало оно време? Изгубили смо се, и у месту, и у времену.

Господине генерале, ја нисам онај који би требало ово да вам пише, али сам сигуран да не постоји нико други ко још увек зна за Вашу и нашу негдашњу величину. Од хероја претворили смо се у лопове, од властелина у гоље. У нашој утврди више нема ни струје, ни грејања, ни пијаће воде, ни провијанта. Све су покрали што се могло покрасти. Струју нам искључује невидљива управа до које немамо приступа, све око нас је постало непријатељска територија, ми више немамо завичаја, родне куће, ни упоришта. Понекад ми се учини да ме сопствени кревет не прима и труди се да ме убоду рашрафљеном опругом као изненадно исуканим скакавцем. Боду ме погледи пролазника, осуђују ме неми прекори жена, као да је свака удовица изгубила мужа због

нас - иако се овде одавно не воде борбе и једини наш напор своди се на осматрање непрегледног живог блата у које смо се заглибили.

Што је најгоре, господине генерале, сви се ми, као и Ви, уосталом, понашамо као да је све у најбољем реду и као да се у међувремену ништа значајно није догодило. И даље подносимо рапорте, и даље подижемо јутарању и вечерњу заставу коју нико одавно не поштује, и даље вршимо смотре и спремамо се за марш који се неће догодити. Да је наша команда мртва, нико озбиљно не сме да каже, а и размишљати смо одавно престали, трудећи се да не користимо своје мозгове: шта ће нам, кад други треба да мисле за нас?

Али, од како нам је овај град укинуо грејање, од како су нам показали да нас сматрају неком врстом, ако не окупатора, онда улеза, и у нашим главама се штошта променило, на горе. Постали смо зли, љути, све од страха за свакодневицу која нас више не трпи и труди се да нас врати тамо одакле смо дошли, а то је, изгледа, управо ова бескрајна мочвара која ће нас мртве разградити тако да више не лично ни на шта друго до на беспотребне костуре. Одавно смо једни другима преотели све што се могло преотети, од жена до личних ствари, и остало је још само да се међу собом поколемо и докрајчимо ово мало људског. Господине генерале, није било тако, није требало да буде тако, али докле да се лажемо: јесте.

О ВИ око нас прете нам не само осуђујућим погледима, него и квицитама које нам пристижу за наплату, иако немамо додира са цивилним сектором. Бар не више него што би то било подношљиво. Ми више и не примамо плате, господине генерале, али на то смо се већ и свикли. Међутим, до нас допиру гласине да, иако се власт у престоници одавно променила, припадности нису, и свака је и даље намирен по мери својих заслуга и чинова. До нас те припадности не долазе, сигурно их нисмо достојни. А када и дође неки гласник, он слеже раменима и не може да одговори ни на једно питање, па се често питамо и зашто долази овамо. На то гласници имају одговор:

- Наш посао је да долазимо и доносимо вести.

Какве су то вести којих нема? Очито, црне да црње не могу бити. Све је пропало, господине генерале! И чуди ме да Ви, као искусан и трезвен ратник, одавно нисте дигли руке од свега и препустили ову пропаст другима. Овако ће још и Вас окривити за њу, кога би другог? Јер ми смо толико дубоко у пропасти да нас више ништа из ње не може извући, осим нагла смена, преокрет, судбинска ситуација какве се не јављају сваки дан. Ми их чекамо, али за сада узалуд, јер би тако нешто требало да крене управо од Вас, а Вас - нигде, осим у гласинама.

На крају ћемо за огрев запалити једни друге, не видим други излаз пред тешку и опаку зиму. Јер, ко ће се усудити да на непријатељској територији зађе у мочвару и тражи суварке. Тамо суварака и нема, све је влажно и не може се запалити, осим гасом кога има у изобиљу, али нам га старо-

седеоци ускраћују јер га нисмо годинама плаћали. Ми ни плате не добијамо, како ћемо платити грејање и струју?

Очигледно је, господине генерале, да смо препуштени сами себи, па како се снађемо. Због тога Вам и пишем ово писмо, молећи Вас да ме не сматрате дезертером. Ја то никада нисам био. Храбро сам се борио уз Вас кад смо освајали Понтопидан и Боробишан, сећате ли се рана због којих сам добио не један орден? Ја се смрти не плашим, али ме плаши оволика неуређеност која говори да смо читав пут предузимали бесмислено и узалуд, јер је боље било седети у својој родној колиби и пљукати у ћоше.

Сматрао сам да је узјахати коња и бити ратник једнако часно, ако не и часније, него бити земљорадник или свештеник, а испало је да је то пут који води разочарењу ренегатства и испадању из строја. Господине генерале, ја имам право да тражим од Вас - Ви ме морате схватити - разумевање: ја нисам против војног уређења. Ја сам само схватио да не могу више учествовати у овом хору, јер сам почео да размишљам својом главом и певам соло-деонице. Не зато што сам се разочарао у нашу војну песму, већ зато што сам је упознао и схватио да је лажна.

Дувати у исту трубу са Вама више не значи ништа, јер сте остали без снаге, а нико Вам то није рекао. Зашто сте пропустили да одете у пензију после битке на Понтопидану, на врхунцу славе? Зашто не умете да проценимо и погодимо прави тренутак? Па и кад смо ушли у ову утврду, могли сте да потпишете своју мировину, свака би Вас разумео - били бисте вољени као неко ко је умео да се поклати онда кад му сви аплаудирају, и не жели да дочека свеопште звиждуке, бесне повике и хајкање.

ГОСПОДИНЕ генерале, ко ће ме схватити, ако нећете Ви? Ваше окружење, које чине лижисахани, хуље и ласкавци - свакако неће! Зашто сте им поверовали? Окруживши Вас, ускратили су Вам право на реалну процену. Више Вам је истине рекао онај који вас мрзи од сваког који Вас лажно воли. Али, Ви до истине нисте држали, колико до надменог смешка некога ко не жели ништа да изгуби. Сваки дан је, међутим, нов губитак, добија само онај ко изгуби мање. Ако је одиста тачно да се у престоници променила власт и да имамо сасвим другог цара од оног с којим смо започели поход, онда ни Вас није снашла боља судбина, и не може Вас снаћи, онда ја пишем мртвоче човеку.

Господине генерале, ја Вас молим, придружите ми се у овом - не напуштају старог, већ налажењу правог пута. Моћи ћу и даље да рачунам на Вас као на невидљиви ослонац који сам, у међувремену, Вашом вољом, изгубио. И онда када сте са мојих рамена, због безначајних грешака у вођењу колоне, стргли еполете, ја сам Вас разумео и нисам се противио. Сматрао сам да војсци треба указати на пример строгости, одговорности и доследности - али где су сад доследност, одговорност и строгост кад сте Ви у питању? Ни на једно од ових питања од Вас не стиже одговор, или је одговор и само ћутање? У том случају, нико, па ни Ви

нема шта да ми приговори: храброст је моје последње повинување и она одлучује да морам, ако треба, иступити и против Вас, зато што смо под Вашим именом и доспели у ово живо блато из којег више не можемо да се искобељамо, сем налазећи нови пут.

Господине генерале, огласите се, јер више ништа није исто и понекад ми се чини да сте Ви једини који то није увидео. Ово писмо није убеђивање, ни заповест, ни захтев, колико молба за повратак циљу и смислу једне невидљиве и свеприсутне борбе. Стргните сами еполете којима су ставили на муке - Вас, Ваше потчињене и читав овај полупостојећи гарнизон у изгубљеном граду, на ивици мочваре.

Ви се можда и не сећате мог случаја: таквих сте имали сијасет. Ја сам на своју руку заузео део Понтопидана, и то онда кад сте Ви већ закључивали примирје с дојучерашњим непријатељем. Донео сам одлуку да са својом четом заузмем рушевине на периферији. Читава три месеца смо, потом, обнављали рушевину, зидали и од ње напоскон начинили место достојно живљења. Некретнине у том делу града су скочиле и сви су од тога имали користи осим мене - и локално становништво, и војска.

Али, онда сам оптужен, до Вас су допреле ружне гласине о самовољи, и Ви сте ме, пред читавом војском, ражаловали и оставили без чина. То је била награда за моје пожртвовање! Не могу да кажем да се тада нисам запитао: па зар смо се због тога борили? Истовремено, окружили сте се протувама и шљамом, људима без икаквог дубљег живота душе. Нисам, тада, рекао ни реч, јер су формални војни прописи били против мене. Али, нама којима се војна елита овако захваљује за поштену и часну службу, остаје барем ово парче папира, писамаце чије је мастило одавно, и то није никаква песничка метафора, сазрило у крв.

ЈА ВИШЕ и не верујем да ће писмо уопште стићи до Вас, а од Вас, разумем се, никаквог одговора. Читав Ваш покрет, тај маневар који ће можда учити у школама, био је један обичан блеф. Нисмо заузели Боробишан, колико су нам се брањници предали, усрваши се у гаће. Немојте мислити да о томе нико не зна, ма шта Ваши писари писали у војним извештајима. Време Вама не оставља чиновне, Вашим доглавницима не оставља дојучерашње привилегије, ко зна како на све гледа нови цар, а нама оставља само ово парче папира, писамаце које бацамо у ваздух без наде да ће долетети у Ваше руке.

Међутим, пропаст има ту добру особину да Вам, напокон, остави једини пут - онај ван ње. Хоћемо ли га наћи у овом блату? Уосталом, није ми јасно због чега то питам Вас? Да сте могли, Ви бисте чинили друкчије. А да су хтели, и они поред Вас би били друкчији. Ко би рекао да ће сви ти силни дугови стићи на наплату? Да се више немамо чиме и где задужити? То је добро само за оне који су и властити живот примили на дуг. Али, ја више немам коме и рашта да га враћам. Вратио сам све што се могло, остало је само да се отиснем. Надам се да ће бездан подржати моје кораке - живо блато не може.

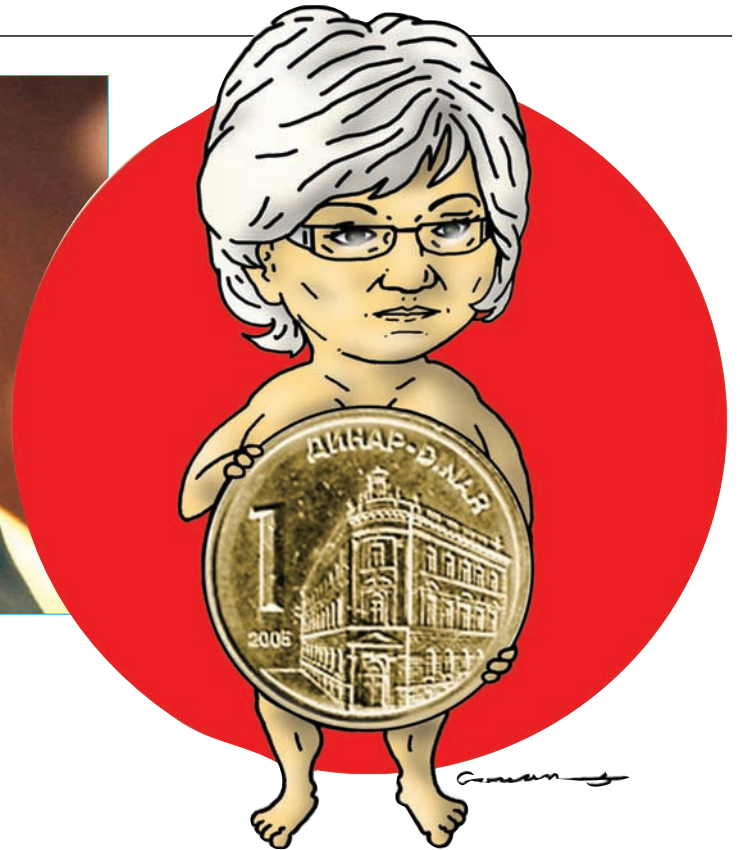
ОДВАЈЕ

ДРАГОМИР АНТОНИЈЕВИЋ, етнолог:
- Наркоманија се увелико јавила и у мањим местима, па се тако Петровац на Млави све чешће назива Петровац на трави.

ИВИЦА ДАЧИЋ, министар спољних послова:
- Кад сам пошао у школу, мени је било веома досадно, јер сам све знао, цео земљопис имао сам у мозгу.

Карикашура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВЕСНА БОГАНИЋ, певачица:
- Ђоле и ја смо заједно били трудни.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ, министар унутрашњих послова:
- Добра порука коју шаљемо је да тај неко може да побегне у Кину, али да ћемо га ми наћи. И на Тибет да се попне, и на Хималаје.

ВИЦОТЕКА

Гајба

Дошао Цига са женом код гинеколога и жали му се:
- Докторе имам велики проблем, не могу да водим љубав са својом драгом.
Да би се уверио, доктор реши практично да провери:
- Хајде Циге, скините се обоје и – крените.
Као од мајке рођени, пред доктором они ударише у секс и никако да стану.
- Циге, ја не видим у чему је проблем, обоје одлично функционишете – закључи доктор.
- Ама, докторе, немамо гајбу.

- Не, клегинице, реч је о зеницама!
- Професоре, то сам превидела – покушава да се вади.
- Е, колегинице, кад би ваш одговор био тачан вама се зенице не би повећале, већ би вам очи искочиле.

Отровнице

Сунчају се две змије и једна се нагло тргне.
- Јесмо ли ми отровнице – запита другу?
- Мислим да јесмо, а зашто питаш?
- Управо сам се ујела за језик.

Ограда

Шетају два пса улицом и један каже:
- Јуче су овде поставили нову ограду.
На то ће други:
- Е, то мора да се залије.

Погреб

Улицом иде погребна колона, иза ковчега корача човек са псом на поводнику, а иза њега дуга поворка.
Посматра то пролазник и, збуњен, приђе човеку са псом.
- Примите моје саучешће, а ко вам је преминуо?
- Ташта, после уједа пса – одговара му овај.
- Да ли бисте били љубазни да ми позајмите вашег пса на дан-два.
- Како да не, само станите на крај колоне.

Прозор

Рецепционар у хотелу добија позив из собе 303:
- Имам проблем са женом, посађали смо се и она хоће да скочи кроз прозор са трећег спрата.
- Али, господине, ми са тим немамо никакве везе – одговара рецепционар.
- Имате, имате, господине, прозор вам се не отвара.

Зенице

Студенткиња медицине полаже испит и професор је пита:
- Колегинице, шта је то у људском организму што се повећа десет пута када сте узбуђени?
Студенткиња размишља, па ће стидљиво:
- Мислим да је то пенис.

РАСИМ ЉАЈИЋ, потпредседник Владе:
- Муфтија Зукорлић ће зарад промоције, не да обуче децу у униформе, него ће да се скине го и шета Новим Пазаром.

РЕШАД ПЛАЈОВИЋ, директор адресе у Новом Пазару:
- Појава ђака у униформама није ништа необично. Униформе имају и извиђачи и оцачари.

ДРАГАН ЂУРИЋ, бизнисмен и председник ФК Партизан, после недавног изласка из притвора:
- Прво ме је назвао Звездан Терзић и рекао: „Ко није тамо био, треба да буде - да би схватио шта је живот”.

НАДА ТОПЧАГИЋ, фолк певачица:
- Подржавам све оне који се скидају, то за мене није вулгарно. Да је било голотиње у моје време, и ја бих се скидала. Уз голотињу и таленат где би ми био крај.

МАЈА МАРИЈАНА, певачица:
- О мушкарцима више не размишљам, ни „м” од мушког пола не желим да видим поред себе. Никад више, нико ми не треба.

Горан Миленковић

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове опште
управе и локалне самоуправе
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор-одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у среду 24. септембра 2014. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштинског здања.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу "Б" категорије најмање 3 године

- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне
самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство,
урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта „ВИП Мобиле“ д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА - базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији „КГ3102 03 КГ Крагујевац Аеродром 2“, на кп.бр. 7038 КО Крагујевац 4, у улици Ратка Павловића бр. 26, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 18.09.2014. до 29.09.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније „КГ3102 03 КГ Крагујевац Аеродром 2“, као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења, који су израђени од стране овлашћеног правног лица лабораторије „W – line“ из Београда

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ контрабас, очуван, као нов. Тел. 034-530-899.

ПРОДАЈЕМ кућу од 80квм у Трновцу код Велике Планае. У склопу куће је локал од 20квм и земљу, 1,60 хектара поред Мораве (може да се испарцелише). Може и замена за стан у Крагујевцу. Тел: 064-197-7972.

ПРОДАЈЕМ њиву од два хектара, дељива на плацеве, поред пута, 500м удаљена од градског превоза. Тел: 561-112, 061-255-0153.

ИЗДАЈЕМ ХАЛУ од 220 квадрата у Маршићу и осам ари плаца (паркинг, вода, струја, мокри чвор, поред главног пута). Тел: 063-3554296, 003314869-7049.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту број 77295, на има Гордана Милојевић.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту број 079856, на има Стеван Марковић.

Вољенам оја

Цицо

Прође годину дана усамљености, туге и бола и наредне еб итисв ету жнијеи б олнјеи.
И у тој туги и болу, ти ћеш вечно бити присутна у мом срцу.

Твојне утешниМ ика

Обавештавамо рођаке, пријатеље и комшије да хемона шојд рагој

Милице
Водлан

Давати годишњи помен 20. септембра 2014. године, у 12 сати на Палилулском гробљу.

Ожалошћени:
ћеркаС лавицаса по родницими
осталар одбина

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„КРАГУЈЕВАЦ“

ОБЈАВЉУЈЕ
ОГЛАС

О ДАВАЊУ У ЗАКУП ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА на одређено време до 3 године

- Николе Пашића бр. 6, III спрат, површина 67,11 м2 - цена по м2 износи 935,00 дин.

- Николе Пашића 12, приземље, површина 8,66 м2 - цена по м2 износи 935,00 дин.

- Епископа Саве 7а, површина 42,22 м2 - цена по м2 износи 354,00 дин.

- Јесевинова 12, површина 17,45 м2 - цена по м2 износи 354,00 дин.

- У цену није урачунат ПДВ-е.

Закупац сноси и трошкове осигурања и ПДВ-а.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назначењем „Понуда за закуп пословног простора“ и то искључиво поштом на адресу ЈСП „Крагујевац“, Николе Пашића бр. 2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме односно назив фирме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатности,
- висина закупнине по м2
- број закупнина које се нуде унапред

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Пословни простор који се оглашава користе закупци и биће уселиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„КРАГУЈЕВАЦ“

ОБЈАВЉУЈЕ
ОГЛАС

О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА на одређено време до 3 године

Јосифа Шнерсона бр.2, површина 31,00 м2

Почетна месечна цена за станове износи 289,00 дин/м2.

Закупац сноси и трошкове осигурања.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назначењем „Понуда за закуп стана“ и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП „Крагујевац“, Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатности,
- висина закупнине по м2
- број закупнина које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Станови који се оглашавају користе закупци и биће уселиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

„ЖИТОПРОДУКТ“ а.д Крагујевац ул. Војводе
Путника бр. 70, на основу Одлуке генералног
директора од 12.09.2014 године

ОБЈАВЉУЈЕ ПРОДАЈУ СТАРИХ ЖЕЛЕЗНИЧКИХ ПРАГОВА ПУТЕМ ЈАВНОГ НАДМЕТАЊА

Оглашава се продаја 400 комада старих расходовних дрвених железничких прагова.

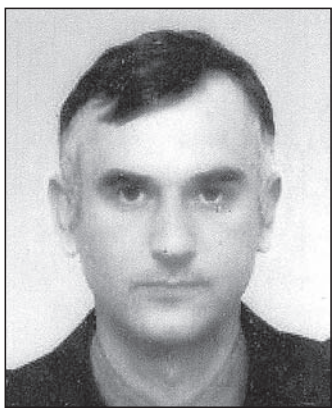
Почетна цена: 360 динара по комаду
Јавно надметање ће се обавити 22.09.2014 године (понедељак) са почетком у 10,00 сати на лицу места у кругу Друштва у Крагујевцу, ул.Танкосићева б.б.

Право учешћа на јавном надметању имају сва правна и физичка лица уз обавезну уплату депозита у висини од 10% од утврђене почетне цене у зависности за коју количину се надмећу.

Прагови се налазе у Крагујевцу ул. Танкосићева б.б и могу се разгледати сваког радног дана у времену од 10,00 до 12,00 сати уз обавезно јављање Служби обезбеђења.

Порез за додатну вредност купљених прагова плаћа купац.

Ближе информације могу се добити и на телефоне: 034/6100208 или 034/370-192.

Ђурђевић Милан
21.2.1971 - 19.9.2000.

Мишо,
Скамењени од бола, неми пред истином, стојимо пред искушењем живота без тебе. Истина је тешка, туга бескрајна а бола превише. Сузе које данима и ноћима теку не могу те вратити. У срцима туга, на гробљу тишина а у нашим душама велика туга.
Никадатене ћемоз аборавити.

Ђерка Александра, о тац С лободан,
мајка Д ушица, бр ат Ни кола,
снаја М аријаи бр атанац М илан

Дана 22. септембра 2014. године навршава се четрдесет најтужнијих дана од како са нама није наш вољени

Мирослав Ђорђевић
Мире

Позивамо све рођаке, Миретове пријатеље и пријатеље наше породице да у 10,30 сати на Бозман гробљу присуствују овом тужном помену.

Бескрајноне утешни:
супруга О ливера, си на лександари
Ђерка К атарина

Дана 20. септембра 2014. године, у 11 сати на гробљу у Рамаћи, даваћемо полугодишњи помен нашој рагој

Весни Батавेलић
1960 – 2014.

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Мајка О ливера, о тац Х ранислав,
Ђерке Б ојанаи А лександра, су пруг Б ата,
сестра Н аташа, се стричина С ари се стрићи
Милоши У рош

Обавештавамо пријатеље да ена шад рага

Дафина Ђорђевић
1934 – 2014.

преминула 11. септембра. Сахрана је обављена у суботу, 13. септембра, на Варошком гробљу у Крагујевцу.

Породице Ђорђевићи С авић

Прошлој ече трдесетд анаод к акоси о тишао

Мире

Куме, по чивају ми ру.

Цоле, Гоца, Душан,
Софијаи Марко

СЕЋАЊЕ

Дана 21. септембра 2014. године навршава се десет година од дана мана шев ољене

Љиљане Урошевић
1948 – 2004.

Породица
Урошевић

Дана 14. септембра 2014. године преминула ена шад рагаи в ољена

Живановић Љубинка
професор, но силацор денана слугаза на род
саср ебрномзв ездом
1925 – 2014.

Опело је обављено на Варошком гробљу у Крагујевцу 17. септембра 2014. и истог дана еса храњенана гробљу П оскурицама.

Ожалошћени
супруг В ладимири к Ђери В еснаи Ја сна
сапо родицама

Нашој рагоји в ољенојм ајци су пружи

Јадранки Матић
24. 3. 1951 – 4. 4. 2014.

даваћемо П ОЛУГОДИШЊИ П ОМЕН,
у суботу, 20. септембра 2014. године, у 11 сати, на гробљу Бозман у Крагујевцу.

Много нам недостајеш - као ослонац, заштита, потпора, доброта, разговор, разумевање, радост...
И даље Те волимо као што си Ти волела нас.

Захвални не утешни:
синови А ндријаи Н емањаи су пруг М илутин
- слъ убављуи по носом

СКАНДИНАВКА

249	ПОТАЈА	УЉЕ, ОЛЕУМ (СТР.)	ГРАД У САД (ТЕКСАС)	
АРТИЉЕ-РИЈСКО ОРУЂЕ				
ТЕЛЕФОН-СКИ ПОЗИВ				
УЗРОЧНИ ВЕЗНИК				
ШАВ НА ЖЕНСКОЈ ЧАРАПИ				
"ОБИМ"		"АМПЕР" ЛАТЕРАЛНИ СУГЛАСНИК		
"САМО-СТАЛНА ЛИМАРСКА РАДЊА"				
ЛОПОВ (АРАП.)			НАШ КОШАРКАШ СА СЛИКЕ БРИСАЧ ЗА НОГЕ РАНИЈА ИТАЛИЈАН-СКА ВАЛУТА ТЕБИ, ОДЛИВАТИ СЕ ПРИТИСАК ИЗНАД НОРМАЛЕ	
	ЛОВ НА ТУНЕ ОПОРОСТ, ГОРАК УКУС			
ОПТЕРЕ-БИВАТИ				
"РОБНЕ РЕЗЕРВЕ"		ПАРФЕМ ПРИМАМ-ЉИВ, ДОПАДЉИВ		
ТАЈНИ СНИМАТЕЉ ПОЗНАТИХ ЛИЧНОСТИ				
МАЛИШАН, КЛИНАЦ			"АТЛЕТСКИ КЛУБ" ПРОГОН-СТВО	
СИМБОЛ КИСЕОНИКА		СТАВИТИ ДА ШТА ВИСИ МАЛИ ЛАСТАР, ЛАСТАРИЋ		
НЕЈАК			РАЈСФЕР-ШЛУС УСМЕРИТИ ПУШКУ КА МЕТИ	
НАША НОВИНСКА АГЕНЦИЈА			"РАЗВОЈ" ПОДЛАНИЦИ ФЕУДАЛНОГ ВЛАДАРА	
	ПЛЕСНИ КОРАЦИ ВРСТА ПРА-ЖИВОТИЊЕ			
НЕНАДА-РЕНА ОСОБА				
НАЧИН ПОНАШАЊА			СУС. СЛОВА АЗБУКЕ "КИЛО-ЕЛЕКТРОН ВОЛТ"	
СИМБОЛ ЕРБИЈУМА		УКРАСНА БИЉКА, ЦИКАЛА НАГ, НЕОБУЧЕН		
ВЕОМА НИСКА И ПОВОЉНА ЦЕНА				
ПОГОД-БЕНИ ВЕЗНИК			ИВОВА ШУМА, ИВАК	

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																

ВОДОРАВНО: 1. Стаза за трчање - Коштани израштај (1), 2. Наука о лечењу животиња - Ауто-ознака Руме (1), 3. Краћа опера - Учестали глагол (1), 4. Врба црвенкасте коре - Врста рибарске мреже - Друга, остала (2), 5. Војник у пратњи атамана - Име виолинисте Паганинија (2), 6. Врискати, цичати - Индустрија модне обуће (скр.) - Амерички шпијунски авион (2), 7. Симбол кобалта - Меди-теранска држава - Град у Таџикистану (3), 8. Иницијали сликара Аралице - Плочица у китовим устима - Велика рана - Исток (скр.) (3), 9. Лука (озн.) - Имати храбрости - Глумица Линда - Ратна морнарица (скр.) (3), 10. Разонода - Макар колико - Јединица као школска оцена (жарг.) (2), 11. Реформатор српског језика - Глумац Џорџ (1).

УСПРАВНО: 1. Аутор, креатор - По-речје (1), 2. Небеско тело, звезда ... - Градска управа (скр.) (1), 3. Прилог: још како - Гутљај, сркут (1), 4. Име певачице Његомир - Сос (1), 5. Сусре-тати се - Ампер (озн.) (1), 6. Врста експлозива - Стари град у Феникији (1), 7. Име певачице Станић - Алт (скр.) - Лука у Чилеу (2), 8. Наш пред-лог - Симболи на грбу Србије - Упи-шите: ОЦ, 9. Канал за наводњавање у Азији - Певачица и глумица Лајза (1), 10. Фудбалски тренер Александар (1), 11. Силом узети - Напад, налет (2), 12. Птица наших крајева - Калуђер (1), 13. Река на Куби - Ранији атлети-чар Џеси - Лига (скр.) (2), 14. Енер-гија (скр.) - Место код Сарајева - Катастарска управа (скр.) (2), 15. Река у Јужној Америци - Љути корен (1), 16. Досадни инсект - Видео записи (1).

МАГИЧНИ ЛИК

СЛОВОВИ: А, ВА, ВИ, ВИЋ, ДАН, ДЕ, ЗЛО, ЈА, ЈАНТ, КЛЕ, КО, КРО, ЛА, ЛИ, НИ, ПО, ПО, ПРО, РАЈ, ХЕ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

- Женски ручни рад,
- Тврђава у старој Грчкој,
- Ватерполиста Борис,
- Место на ком се одлаже смеће,
- Прозрачан, бистар,
- Принц из стрипа и цртаног филма.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: тетрапак, окретања, пс, норич, опленац, лои, алад, антили, а, аератор, утреница, сион, чач, п, макара, ота, арил, манон, не, е витамин, наједити, ана сакић.
БЕЛА УКРШТЕНИЦА: зверева, лан, вир, астер, м, тиосава, нона, рн, ани, кси, лактат, о, вабак, прича, и, тоналит, аг, наћо.
ОСМОСМЕРКА: индонезија.
МАГИЧНИ ЛИК: петролеј, отварати, праведан, коренито, владимир, шетати се.
СУДОКУ: а) 936-541-728, 718-293-456, 542-786-139, 297-814-365, 165-372-984, 384-659-217, 453-167-892, 829-435-671, 671-928-543. б) 649-523-781, 571-648-932, 283-791-645, 132-486-597, 765-239-814, 498-175-326, 957-314-268, 324-867-159, 816-952-473.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○

		2	5				9
						4	7
	3		1			2	
2	3		9				
9			7	2			4
	6	8					
8				6	5		
3			8		9		
			9			7	

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○○

3			1				
	8		2		4		
7	1			4	8		
9				3	6		
	4			2	1		
			9				
5	2					6	
						8	1
			9	5	6		

CityVision

MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJAJUŠNJEG OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852
i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete **10% popusta za reklamu**

www.erstebank.rs Erste telefoni: 0800 201 201, 060 79 79 000

Oslonite se na Erste keš i refinansirajuće kredite

Nikad niže kamate* PROVERITE

Ako vam je potrebna početna tačka za važne planove, oslonite se na Erste keš i refinansirajuće kredite. Sada su vam dostupni sa kamatom nižom nego ikada i fleksibilnijim rokom otplate – do 96 meseci.

ERSTE Bank

Kod nas ste uvek prvi.

*Najniža ponuda kamate u Erste Banci.

 ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ							ТВ ПРОГРАМ од 18. до 24. септембра						
Четвртак 18. септембар СТАЊЕ СТВАРИ 20.00 Стање ствари 07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм р. 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 <i>Серија р.</i> 11.00 Документарни програм 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Кућица у цвећу р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Вино и виноградарство р. 16.00 Вести 16.05 <i>Излог страсти р.</i> 16.35 Меридијанима р. 17.00 Мозаик 18.00 Раскршћа 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стање ствари 21.00 <i>Излог страсти</i> 21.30 Меридијанима р. 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Серија</i> 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Рукомет: Раднички - Борац	Петак 19. септембар Моја ШУМАДИЈА 17.00 Моја Шумадија 07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм р. 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 <i>Серија р.</i> 11.00 Документарни програм 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 АБС шоу р. 13.05 Музички програм 14.00 Стање ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 <i>Серија р.</i> 17.00 Моја Шумадија 18.00 Документарни програм 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Здрављи живот 21.00 <i>Излог страсти</i> 21.30 Меридијанима 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Серија</i> 23.30 Megafon Music 00.00 Вести 00.35 Хит дана	Субота 20. септембар ХРОНИКА 1 19.00 Хроника 1 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 10.00 Megafon Music 11.00 Путевима југа р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Кућица у цвећу 13.30 Fashion files 14.00 Shopping avantura 15.00 Документарни програм 16.00 Вести 16.05 <i>Филм</i> 18.00 Здрављи живот р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Лек из природе 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 <i>Аудиција</i> 00.00 Вести 01.00 Хит дана	Недеља 21. септембар Шумадијски праг 12.05 Шумадијски праг 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Све о животињама р. 10.00 Документарни програм 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агродневник 13.30 Кућица у цвећу 14.00 Документарни програм 15.00 Спортска галаксија 16.00 Вести 16.05 <i>Филм</i> 18.00 Путевима југа 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Све о животињама 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 <i>Тунел смрти</i> 00.00 Вести 01.00 Хит дана	Понедељак 22. септембар Јутарњи програм 07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 <i>Серија р.</i> 11.00 Документарни програм 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Shopping avantura р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 G.E.T. Report 16.00 Вести 16.05 <i>Излог страсти р.</i> 17.00 Мозаик 18.00 АБС 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Фудбал: Раднички - Партизан 22.00 Хроника 2 22:30 <i>Серија</i> 23:30 Нокаут 00:00 Вести 00:05 Хит дана	Уторак 23. септембар ЖИВА ЦРКВА ХРОНИКА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ 20.00 Жива црква 07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 <i>Серија р.</i> 11.00 Документарни програм 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Агродневник р. 13.00 Музички програм 14.00 Фудбал: Раднички - Партизан р. 16.00 Вести 16.05 <i>Излог страсти р.</i> 16.35 Меридијанима 17.00 Мозаик 18.00 Улови трофеј 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Жива црква 20.30 Суграђани 21.00 <i>Излог страсти</i> 21.30 Меридијанима 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Серија</i> 23.30 Документарни програм 00.00 Вести 00.35 Хит дана	Среда 24. септембар КОМУНАЛНИ СЕРВИС 20.00 Комунални сервис 07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 <i>Серија р.</i> 11.00 Документарни програм 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Здравље је лек р. 14.30 Жива црква р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Fashion files р. 16.00 Вести 16.05 <i>Излог страсти р.</i> 16.35 Меридијанима 17.00 Мозаик 18.00 Спортски програм 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 <i>Излог страсти</i> 21.30 Меридијанима 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Серија</i> 23.30 Вино и виноградарство 00.00 Вести 00.05 Хит дана							

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

ВАТЕРПОЛО

РАСПОРЕД ТРИ ГЛАВЛ ИГЕ

Партизанза сефтше

ИЗСАРАЈЕВАСА
ПЕХАРОМСамлели
ривале

ШЕСТИ Међународни турнир "Шампиос челенџ" у Сарајеву, припао је ватерполистима Радничког Кон Тики, који су убедљиво савладали сва три ривала на овом такмичењу. Први у низу пао је руски Кинеф Киреши (13:7), а онда су слично прошли и сплитски Јадран (16:10), те његов именован из Херцег Новог (10:5).

Уз пехар првопласираном тиму, "црвенима" је припао онај за најбољег голмана, који је заслужио Здравко Радичић.

ВАТЕРПОЛИСТИ Радничког од 4. октобра крећу са регионалним надметањем, а први ривал у групи "Б" биће им београдски Партизан у Београду. Потом им, према распореду, следи:

2. коло (8. 10): Раднички - ПОШК,
3. коло (15. 10): Будва - Раднички,

4. коло (25. 10): Јадран - Раднички,
5. коло (5. 11): Раднички - Браник,
6. коло (8. 11): Приморје - Раднички,
7. коло (15. 11): Раднички - Младост,
8. коло (22. 11): Раднички - Партизан,

9. коло (6. 12): ПОШК - Раднички,
10. коло (13. 12): Раднички - Будва,
11. коло (10. 1. '15.): Раднички - Јадран,
12. коло (17. 1. '15.): Браник - Раднички,
13. коло (24. 1. '15.): Раднички - Приморје,
14. коло (31. 1. '15.): Младост - Раднички.

Како смо већ наводили, по окончању групне фазе, од 4. фебруара, по четири првопласирана тима из обе групе формирају нову групу, где настављају борбу за пласман у плеј-оф и титулу, док ће се остали наћи у групи за опстанак.

В. У. К.

прова, биће још четири тима. Вољом жреба, шампион пропушта прво коло 20. септембра, а у другом, две недеље касније, дочекаће чачанске Анђеоске Ратнике. Месец дана касније, 18. октобра на реду је дуел са Краљевским Крунама у Краљеву, 25. долазе нишки Императори, а 8. новембра у Јадину и валису Црни С тршљенови.

По две најбоље екипе са „Југа“ и „Севера“ наставиће такмичење у полуфиналу плеј офа 15. новембра, а победници ће, недељу дана потом, одиграти такмицу за апер хар.

АМЕРИЧКИ
ФУДБАЛ

ЈУТЛ ИГАС РБИЈЕ

Омладинцимапо бедаи по раз

КРАГУЈЕВАЦ је био домаћин првог кола „Б“ групе овогодишње Јутл (омладинске) лиге Србије. Победник тромеча били су чачански Анђеоски Ратници, за бележившид вепо беде.

Најпре су били бољи од Пастува из Пожаревца са 48:12, а затим и од домаћина, омером 19:12. Дивљи Вепрови су успели да савладају Пожаревљане-21:7.

Такмичење се наставља викенда 27/28. овог месеца, турниром у Пожаревцу. С истемо безбеђујед вемае кипамау чешћена ф ајналси ксу.

ПРЕД ЈУНИОРИМА

Одбранати туле

НАРЕДНОГ викенда, утакмицама првог кола, стартује овогодишње јуниорско Првенство Србије у америчком фудбалу, у коме крагујевачка киса ставбр аниати тулуша мпиона.

Екипе су подељене у две групе, а на нашем „Југу“, поред Дивљих Ве-

ЖЕНСКАЛ ИГАС РБИЈЕ

Мачке и даље
неприкосновене

У ОДБРАНУ титуле шампиона Србије Дивље Мачке кренуле су из Крагујевца. На помоћном терену стадиона „Чика Дача“ одржан је први турнир „Б“ групе женског државног првенства. Учествовале су четири екипе, али цео „круг“ није одигран због неспремности судија да суде шест мечау и стомд ану.

Домаће су тако одиграле две утакмице и убедљиво их привеле крају. Најпре су „пале“ београдске Вучице резултатом 44:6, а ништа боље ни су прошле ни Краљице из Краљева - 46:0.

Следећи турнир игра се у Обреновцу, а по две најбоље екипе из три групе бориће се за титулу шампиона на завршном турниру у новембру.

М. М.

БОКС

Дашић
близу
националног
дреса

ШАБАЦ је био домаћин јуниорског позивног турнира за национални тим, на коме је учествовао и чл анР адничкогД ејанд ашић.

Млади Крагујевчанин приказао је добру партију савладавши бившег клубског друга, сада члана БК Рума Николу Станојевића, једногласном одлуком судија и тиме се наметнуо лектору.

Крајр аспуста

ПРВИ дани септембра оживели су салу БК Раднички у Великом Парку. Погон клуба почео је са припремама за наставак јединог такмичења, Шумадијске лиге, који је заказан за 4. октобар у Пријепољу.

Дотле ће чланови „црвених“ имати једну проверу, и то на позивном турниру у Алексинцу, 27. септембра.

М. М.

ПАРАСПОРТ

Пчелице
на Европском
уБ елгији

ТРОЈИЦА играча и тренер крагујевачких „Пчелица“ отпутовали су, у саставу репрезентације Србије, на Европски шампионат у фудбалу специјалне олимпијаде, који се до 21. септембра одржава у Антверпену.

Пут Белгије отишли су фудбалери Ранко Младеновић, Слободан Станојевић и Срета Љуковчан, као и учитељ Небојша Јевремовић.

М. М.

РУКОМЕТ

НАСАРТУРЕ ГИОНАЛНЕЛ ИГЕР АДНИЧКОМБ АШТЕ ШКО

Одмахо сетилисв е
СЕХА чари

ДА је надметање у домаћем шампионату „боза“ у односу на оно што их очекује у регионалној лиги, рукометаша Радничког осетили су одмах на старту овог такмичења. Из два уводна дуела, стигли су до свега једног бода, и то код куће, на „мишиће“ против Војводине, док им је одмах у другом колу гол-разлику за дуже у минус отерао македонски Металург.

Већ је премијера, виђена прошле среде у „Језеру“, показала да ће крагујевачки састав, макар према тренутној фор-

ми, имати грдних неприлика са СЕХА ривалима. Наиме, екипа Војводине се тога дана озбиљно добро супротставила домаћину, водила готово целим током меча, и тек су се крајњим напорима „црвени“ некако „дотетурали“ до бода - 24:24 (10:15).

А радило се о тиму коме је то био први бод из три одиграна сусрета, и који је у дуелима са скопским Вардаром (21:26) и Веспремом из Мађарске (19:32) „смазан“ за доручак. Н асредН овогС ада.

Само три дана касније, на првом гостовању, моћном Металургу у Скопљу, тек је било приметно колико српски рукомет аостајез апр осечниме вропским. Б аш,б аш.

Шампион Македоније, иако значајно подмлађен у односу на лањску сезону, свесно наступивши без најбољих, Дарка Станића, Рената Вугринеца и Ванча Димовског, прегазео је Раднички са 35:22 (20:11), не указавши му ни промил шансе да у било ком тренутку помисли о каквом другом исходу. Још су домаћи пред крај ублажили темпо, јер је њима ово заправо било само једно у низу разигравања тима, овога пута претежно резерви, за овогодишњи наступ у Лиги шампиона.

- Ово је за нас другачија димензија рукомета. Данас смо били овде да учимо. Македонци имају сјајне клубове попут Металурга В ардараи сј ајној ев идетита кавр укомет.

Наравно да нисмо задовољни резултатом, али ово је ре-

алност - рекао је тренер Радничког, Недељко Вучковић, послед уеласа М акедонцима.

Како је разлика у квалитету појединих тимова СЕХА лиге неупоредива, Радничком не преостаје ништа друго него да у двобојима са себи равнима потражи шансу за победу.

Прва таква пружа му се већ данас, када од 19 сати на паркет хале „Језеро“ стиже бањалучки Борац, тим без до сада освојеног бода.

В. У. К.

СА ДУЕЛА У „ЈЕЗЕРУ“ ...

КУГЛАЊЕ СТРЕЉАШТВО

ВОДОВОДУ У ЛИГИ ДОБРО КРЕНУЛО

На премијери опет па ли црно-бели

КАО и претходне сезоне, куглаши Водовода су и на старту овогodiшњег такмичења Супер лиге одмерили су снаге са београдским Партизаном и тријумфовали још убедљивије - 6:2 (прошле сезоне 5:3).

Ипак, није било тако лако, и готово до самог финала ломио се резултат који је могао да буде и нерешен. Гости су имали предност од половине меча од 32 чуња разлике (1.693:1.661), али су најпре Ђорђевић, а затим и сјајни Пантић, који је "убио" 600 чуњева, успели да приђу на свега три разлике. Превагу је донео Јоксимовић у последњој серији, који је за 40 чуњева био бољи од противника из Београда, те је крајњи резултат износио - 3.341:3.304.

Други крагујевачки куглашки тим, Пак промет, који се такмичи у Првој лиги Србије, групи Центар, поражен је на старту првенства од веома добре екипе Цар Лазар из Крушевца са 6:2.

Овог викенда на програму су мечеви другог кола. Водовод ће у оквиру Супер лиге Србије у недељу гостовати новајлији, екипи Радничког у Новом Саду, док Пак промет игра у Београду на Бањаци, против Тех нохемије.

С. М. С.

Стевина св етскабр онза

МУШКА сениорска репрезентација Србије, освојила је бронзану медаљу на 51. првенству Света у шпанској Гранади у Шпанији, постигавши, у дисциплини МК пушка 60 метака лежећи, резултат од 1.868,4 круга. Најбољи у трочлавној екипи био је Крагујевчанин Стеван Плетикосић са 624, 7 круга, Себић је имао 622,5, а Миросављев 621,2к руга.

Овим резултатом, иначе, оборен је државни рекорд са лањског Европског првенства у Осиеку, који је износио 1.865,2к руга.

Плетикосић је добро гађао и у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака, где је у појединачној конкуренцији заузео 14. место са 1.172 круга (388 клечећи, 397 лежећи, 387 стојећи). Тиме је помогао да се репрезентација Србије, у кон-

куренцији 23 селекције, екипно нађе на одличном осмом месту са 3.480к руга.

- Ово је било најјаче финале у историји свих такмичења. Задовољан сам резултатом од 1.172 круга, са којим сам на првенству Света у Загребу 2006. године освојио сребро у овој дисциплини - био је коментар врсног члана "Чика Мате" по завршеном такмичењу.

Солидан резултат остварили су и јуниори Србије, у чијем саставу гађају и два Крагујевчанина, Милош Ивановић и Стеван Јовановић. Они су са Нишлијом Андријом Миловићем заузели десето место у дисциплини ваздушна пушка, са "убијених" 1.847 круга (Миловановић 622,4, Ивановић 613,9 и Јовановић 610, 7).

С. М. С.

ОДБОЈКА

ОКР АДНИЧКИ

Сад на терен

ПОСЛЕ промена у самом врху клуба, жижа интересовања у ОК Раднички окреће се ка припремним утакмицама. Почетак је био током седмице у Крагујевцу са прволигашем ОК Ниш, док се већ у суботу путује на мегдан Младом раднику П о жаревац.

Поред тога, кадровске промене још нису завршене. Током недеље очекује се састанак Управног одбора на коме ће бити попуњена места у „извршној“ власти, а у току су и преговори са неколицином играча, који би требало да комплетирају састав "црвених" за наредну сезону.

ЖОКК РАГУЈ

Првеу Параћину

БРУШЕЊЕ форме пред старт суперлигашке сезоне одбојкашице Крагуја наставиле су у прошлу суботу на турниру у Параћину. Крагујевачка екипа освојила је прво место уз две победе истоветним резултатом 3:1, најпре у полуфиналу над екипом Јагодине, а у финалу против словеначке Мурске С оботе.

Наставак следи већ данас, ривал до закључења броја није био познат, а у суботу би требало да се реализује гостовање на међународном турниру у Л есковцу.

М. М.

ФУТСАЛ

СТАРТУЈЕД ОМАЊИ ШАМПИОНАТ

Загревање пред Л игу шампиона

ОД овог викенда креће лигашко надметање у фудзалу. Представник Крагујевца у елитном рангу и актуелни шампион државе, екипа Економца, у водном сусрету дочекаће новајлију у овом рангу, тим Ф он танеи з Ч ачка.

Иначе, 12 тимова током првенства одиграће 22.

кола, све до 1. маја 2015, када следе утакмице плејофа шест најбоље пласираних тимова. Уз то информација да се јесења полусезона окончава 13. децембра, док је старт пролећне заказан за 20. фебруар.

Поред нашег састава и његовог премијерног ривала, чачанске Фонтане, Прву лигу чине још и екипе: Винтер спорт (Ниш), Мунгоси (Земун), Коперникус (Ниш), Нови Пазар, Смедерево, Калча (Ниш), Бечеј, Врање, САС (Зрењанин) и Нова Пазова.

Комплетан распоред утакмица Економца у јесењем елу првенства изгледа вако:

1. коло (19. 9) :Е кономац- Ф онтана,
2. коло (26. 9): Винтер спорт - Економца,
3. коло (3. 10) :Е кономац- М унгоси,
4. коло (10. 10) :Е кономац- К оперникус,
5. коло (17. 10) :С медерево- Е кономац,
6. коло (24. 10): Економца - Бечеј,
7. коло (7. 11): САС - Економца,
8. коло (14. 11) :Е кономац- Н оваП азова,
9. коло (21. 11): Врање - Економца,
10. коло (5. 12): Економца - Калча,
11. коло (13. 12): Нови Пазар - Економца.

В. У. К.

РАДНИЧКИ- ВОЈВОДИНА 24:24 (1 0:15)

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 300. Судије: Крчаев и Колевски (Македонија). Седмерици: Раднички 2/2, Војводина 4/3. Искључења: Раднички 8, Војводина 8 м и нуша.

РАДНИЧКИ: Арсић, Пралица 5, Продановић 2, Јанићијевић, Гулешић 1, Медурић 2, Мошић, Пејровић, Сјасић 1, Милинчић, Симић, Томић, Шмић 1, Бо сић 5, Р ајчевић 2, Г рбовић 5.

ВОЈВОДИНА: Елезовић 5, Лазовић, Арсенић, Живковић 3, Орбовић, Канкараш, Тодоровић 1, Перовић, Вељковић, Ивановић 8, Кукобајић, Марјановић, Р анисављевић, Н иколић 3, Д аићукашвили 4.

МЕТАЛУРГ- РАДНИЧКИ 35:22 (20:11)

СКОПЈЕ - Дворана: „Аушкокоманда“. Гледалаца: 300. Судије: Амар и Дино Коњичанин (Босна и Херцеговина). Седмерици: Металург 5/3, Раднички 3/3. И скључења: М еталург 2, Р аднички 4 м и нуша.

МЕТАЛУРГ: Мишћевски, Коцић, Лишковић 1, Георгиевски 3, Манасков 9, Миркуловски 1, Маркоски, Мојсовски 3, Ојлески 2, Ашман 2, Циндрић, Неловски 1, Т алевски 1, М арсенић 5, П ешевски 2, Ђ укић 5.

РАДНИЧКИ: Арсић, Пејровић 1, Пралица 3, Продановић 3, Јанићијевић, Гулешић 2, Медурић 2, Мошић, Сјасић 2, Милинчић 1, Симић, Томић 1, Шмић 2, Босић 1, Рајчевић 1, Грбовић 3.

СЕХА ЛИГА

1. КОЛО: Мешков - Борац 31:27, Татран - Веспрем 29:32, Нексе - Загреб 19:35, Вардар - Металург 27:21, Раднички - Војводина 24:24.

2. КОЛО: Металург - Раднички 35:22, Мешков - Нексе 29:26, Борац - Вардар 22:31, Загреб - Татран 21:25, Војводина - Веспрем 19:32.

Веспрем	4	4	0	128:100	12
Вардар	4	3	0	1107:95	9
Металург	3	2	0	190:77	6
Мешков	2	2	0	60:53	6
Загреб	2	1	0	56:44	3
Татран	3	1	0	82:87	3
Раднички	2	0	1	46:59	1
Војводина	3	0	1	64:82	1
Борац	3	0	0	78:95	0
Нексе	2	0	2	45:64	0

3. КОЛО: Раднички - Борац, Мешков - Загреб, Веспрем - Металург, Татран - Војводина, Вардар - Нексе.

WOMEN'S EHF CHAMPIONS LEAGUE

EHF Liga Šampiona za žene 2014/15
Kvalifikacioni turnir
GRUPA 2

Subota / Saturday, 20.09.2014.
Kragujevac, hala "Jezero" / Sport Centar "Jezero"

17:00 | Byasen Trondheim (Norway) vs HC Podravka Vegeta (Croatia)

19:30 | FC Midtjylland (Denmark) vs WNC Radnički Kragujevac (Serbia)

Nedelja / Sunday, 21.09.2014.
Kragujevac, hala "Jezero" / Sport Centar "Jezero"

17:00 | Utakmica za 3. mesto / 3rd Place Match

19:30 | FINALE / FINAL

КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА АЛ ИГУШ АМПИОНАУ "Ј ЕЗЕРУ"

Очекујтене очекивано

ВИКЕНД пред нама требало би да буде најзбудљивији у историји крагујевачког женског рукомета. Наиме, у суботу и недељу, на паркету хале "Језеро" одржаће се квалификационити турнир за ласману Л игуш ампиона.

Наравно, домаћин је овдашњи ЖРК Раднички, владајући шампион Србије, коме је деби у овом такмичењу уједно и велика прилика да стане раме уз раме са европским великанима. Јесте да ће имати жестоке ривале, заиста једва премостиве, али је порука из табора "тигрица" једнаједина - не мап редаје.

А остали учесници су изузетни: дански Мидтјиленд, Бјасен из Норвешке и хрватска Подравка. Управо ове две последње екипе отвориће турнир међусобним дуелом, заказаним за 17 часова, док ће се од 19.30 једне наспрам других наћи домаће играчице и Данкиње, иначе рошлогодишње олуфиналисткиње ајпрестижнијетга кмичењау Е вропи.

Сутрадан, опет од пола осам, победници претходних сусрета играће за пролаз у следећу фазу Лиге шампиона, док ће се у уводу, два и по сата раније, састати поражени тимови зсу ботниху такмицау борбиз атр ећем есто.

С обзиром да се чува ретко дешавају, а још ређе се њима присуствује, ово је јединствена прилика да, навјањем са трибина за крагујевачке љубимице, можда једно и не прескочите.

В. У. К.

НИЖЕЛ ИГЕ

Српска лига „Запад“, 5. коло: Железничар - Лозница 1:0, Јошаница - Шумадија (А) 3:1, Бане - Семендрија 1924 0:1, Шумадија 1903 - Јединство (УБ) 1:0, Слоја (П) - Победа Белошевац 3:1, Полет (ЈБ) - Будућности Крушик 0:0, Јасеница 1911 - Рудар (К) 1:4, Карађорђе (Т) - Звезд 1:2.

Табела: Будућности Крушик 13, Лозница 12, Рудар (К) 10, Звезд 9, Полет (ЈБ) 8, Јединство (УБ) 8, Шумадија 1903 8, Слоја (П) 7, Победа Белошевац 7, Семендрија 1924 7, Железничар 6, Шумадија (А) 5, Јошаница 4, Бане 3, Јасеница 1911 3, Карађорђе(Т) 2 бод.

6. коло: Семендрија 1924 - Шумадија 1903 (субота, 16.00), Победа Белошевац - Полет (ЈБ) (недеља, 16.00), Лозница - Звезд, Рудар (К) - Карађорђе (Т), Будућности Крушик - Јасеница 1911, Јединство (УБ) - Слоја (П), Шумадија (А) - Бане, Железничар-Јошаница.

Зона „Морава“, 5. коло: Орловац - Таково 2:1, Полет (Т) - Мешалац 3:0, Водојажа - Тушин 2:0, Слобода (Ч) - Омладинац 2:0, Рудар (Б) - Партизан (Ц) 1:3, Браћа Вуковић - Мокра Гора 1:0, Драгачево - Славија 0:0, Трејча - Рудар (Бр) 3:0.

Табела: Трејча 12, Полет (Т) 10, Орловац 10, Слобода (Ч) 10, Тушин 9, Славија 9, Мокра Гора 7, Браћа Вуковић 7, Водојажа 7, Омладинац 7, Таково 6, Партизан (Ц) 5, Рудар (Бр) 4, Мешалац 4, Драгачево 4, Рудар (Б) 1 бод.

6. коло: Партизан (Ц) - Браћа Вуковић, Мешалац - Водојажа (субота, 16.00), Славија - Трејча (недеља, 16.00), Таково - Рудар (Бр), Мокра Гора - Драгачево, Омладинац - Рудар (Б), Тушин - Слобода (Ч), Орловац - Полет (Т).

Прва градска лига, 4. коло: Арсенал - Корићани 2:0, Борац (Д) - Слобода (Г) 6:1, Колонија - Јединство (П) 6:0, Шумадија - Слоја (Д) 2:4, Маршић - Ђава 1:0, Сељак (МП) - Будућности 2:6, Сушица - Виногради ДБ 2:1, Јагран - Младости 4:1.

Табела: Арсенал 12, Будућности 10, Слоја (Д) 10, Јагран 9, Борац (Д) 9, Колонија 7, Младости 7, Маршић 7, Виногради ДБ 4, Корићани 4, Ђава 3, Сушица 3, Јединство (П) 3, Шумадија 1, Слобода (Г) 1, Сељак (МП) 1 бод.

5. коло: Ђава - Сељак (МП), Слобода (Г) - Колонија, Слоја (Д) - Маршић (субота, 16.30), Младости - Арсенал, Виногради ДБ - Јагран, Будућности - Сушица, Јединство (П) - Шумадија, Корићани - Борац (Д) (недеља, 16.30).

Друга градска лига, 4. коло: Бајремар - Хајдук 2:0, Кременац - Шумарице 2008 1:4, Бошунје - 21. октобар 1:2, Азбест - Кушлово 1:1, Жељ - Сељак (Ц) 2:2, Слоја (Л) - Кошутњак 2:2, Шумадија 1934 - Младости Теферич 2:0, Застава - Србија 0:2.

Табела: Србија 12, Сељак (Ц) 10, Застава 9, 21. октобар 8, Кушлово 7, Азбест 7, Бајремар 7, Кошутњак 7, Шумарице 2008 6, Жељ 4, Слоја (Л) 4, Кременац 4, Шумадија 1934 4, Хајдук 1, Бошунје 0, Младости Теферич 0 бод.

5. коло (недеља, 16.30): Србија - Бајремар, Младости Теферич - Застава, Кошутњак - Шумадија 1934, Сељак (Ц) - Слоја (Л), Кушлово - Жељ, 21. октобар - Азбест, Шумарице 2008 - Бошунје, Хајдук - Кременац.

ФУДБАЛ

ВОЖДОВАЦ - РАДНИЧКИ 1923 0:1

Првенац изнедрио ненадану по беду

ТЕК, ето, у петом колу фудбалери Радничког успели су да постигну први овосезонски погодак, што им је, срећом, одмах "узвраћено" и премијерном победом. Противник, додуше, и није био неки, последњеласирани Вождовац, али како је то сада изгледало првенствено путошестве "црвених", било која победа у гостима (па и ова минимална - 1:0), за њих јечи стапр емија.

Врло је важно истаћи и игру Крагујевчана, знатно бољу од до сада виђених, што је сигурно заслуга урбаног рада тренера Беквалаца, који је готово нов тим, ипак, успео да уведе у колико-толикос ладну елину.

А у том лутању за најбољом поставом, и тактиком, Беквалац се овога пута одлучио за формацију са двојицом нападача и потпуно измењеном одбрамбеном линијом. То се показало као боље решење од пређашњих, те су наши фудбалери већим делом сусрета имали ницијативу.

БЕОГРАД - Стадион: ТЦ "Вождовац". Гледалаца: 700. Судија: Милан Илић (Ђурица). Сирелац: Сошировић у 31. минути. Жути карџони: Беквалић, Павловић, Шкерјанц (Вождовац), Трифуновић, Терзић, Перовић, Сошировић, Живковић (Раднички 1923).

ВОЖДОВАЦ: Сујић, Ињац (од 71. Анђелковић), Синђић (од 63. Пејровић), Бабовић, Бељић, Стоишић, Михајлов, Злајковић, Шкерњац, Павловић, Никוליћ.

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Терзић, Крнетић, Бубања, Јашић, Булум, Видић, Перовић (од 89. Тиодоровић), Арсић, Сошировић (од 80. Живковић), Пољанец.

НИКОЛА КАЛИНИЋ, СТЕФАН ЈОВИЋ, СТЕФАН БИРЧЕВИЋ, МУТА НИКОЛИЋ И РАШКО КАТИЋ

КОШАРКА

СА СВЕТСКОГ ПРВЕНСТВА КК РАДНИЧКОМ И КРАГУЈЕВЦУ

Сребро до сребра нашим

ВЕЛИКОМ успеху српске кошаркашке презентације на Светском купу у Шпанији, где је Србија тек у финалу поражена од моћне селекције САД (92:129), умногоме су допринели бивши и садашњи чланови КК Раднички, као и један Крагујевчанин.

Сребрна одличја заслужили су играчи Ра-

шко Катић, наш суграђанин на „привременом“ раду у Црвеној звезди, као и прошлогодишњи чланови такмичарске поставе "црвених" Стефан Бирчević, Никола Калинић и Стефан Јовић. Поред њих, у сјајну екипу ушли су се шеф струке Крагујевчана Мирослав Николић, као помоћни и Младен Ми-

хајловић, кондициони тренер репрезентације.

Зато је међу првима, селектору Александру Ђорђевићу и целом репрезентативном погону, за постигнуто стигла честитка од Кошаркашког луба Раднички ЗК Крагујевца.

М. М.

Први су и припремили, преко Арсића, али гола није било. Одговор на то био је покушај Ињаца, и он неуспео, да би шансу полувремена имао шпанијски "црвених" Пољанец, када се нашао сам пред противничким голманом.

Ипак, оно што њему није пошло за ногом, јесте Сотировићу минут касније, који је после одличног дриблинга затресао мрежу Вождовчанана неких 25 метара.

И наставак дуела кренуо је у том тону. Најпре је Пољанец испустио прилику, да би потом Сотировић био непрецизан. Е, онда долази период у коме домаћин неискоришћава неколико шанси, при чему се посебно истакао наш голман Трифуновић успешним интервенцијама.

До краја није било већих узбуђења, те је екипа рапо беду.

Подизање форме Крагујевчанима је посебно значајно јер већ у суботу, од 16 и 30, у госте им стиже хуктали Партизан.

В. У. К.

КУПС РБИЈЕ

Над орлол попла сман међу 16

У СПОРТСКОМ центру Фудбалског савеза Србије у Старој Пазови, чребом су одређени парови

ПРВА ЛИГА - Ж

Наставак првенствене трке

ПОСЛЕ краће паузе у Супер лиги за даме, због квалификационих утакмица омладинске репрезентације Србије за Европско првенство, овог викенда настава се такмичење одигравањем утакмица шестог кола.

Том приликом екипа крагујевачког Тријумфа иде на тешко гостовање непобедивим "голубицама", Спартаку С уботицу.

Дебии зсно ва

СТАРТОВАЛО је и првенство Друге лиге за даме, које је, макар прошле недеље, обележио деби фудбалеркино вооснованог луба Шумадија 1903.

Наиме, његове играчице убедљиво су тријумфовале на игралишту "Бубања", где су у оквиру првог кола савладале тим Јерине из Смедерева - 6:1. Сусрет је обележила Јелена Милорадовић, центарфор Крагујевчанки, с трелац чак етп оодака.

ШУМАДИНКЕ МОЋНЕ НА ПРЕМИЈЕРИ

У овом рангу такмиче се још једна крагујевачка екипа, Уна фортуна, која је поражена од Ужичанки са 3:2.

У другом колу Друге лиге Запад, Шумадија 1903 гости Шапчанке, док ће Уна фортуна на мегдан у Тополу, е кипи Карађорђа.

С. М. С.